

WILLIAM
SHAKESPEARE

CORIO LANUS'UN
TRAGEDYASI

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN: ÖZDEMİR NUTKU

HASAN ÂLÎ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

**WILLIAM SHAKESPEARE
CORIOLANUS'UN TRAGEDYASI**

**ÖZGÜN ADI
THE TRAGEDY OF CORIOLANUS**

**İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN
ÖZDEMİR NUTKU**

**© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2010
Sertifika No: 11213**

**EDİTÖR
HANDE KOÇAK**

**GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM**

**DÜZELTİ
ASLIHAN AĞAOĞLU**

**GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI**

1. BASIM, OCAK 2014, İSTANBUL

**ISBN 978-605-332-037-1 (CİLTİLİ)
ISBN 978-605-332-036-4 (KARTON KAPAKLI)**

**BASKI
YAYLACIK MATBAACILIK
LİTROS YOLU FATİH SANAYİ SİTESİ NO: 12/197-203
TOPKAPI İSTANBUL
(0212) 612 58 60
Sertifika No: 11931**

**Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında
gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla
çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.**

**TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Fax. (0212) 252 39 95
www.iskulttur.com.tr**

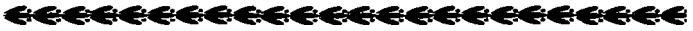
WILLIAM SHAKESPEARE

CORIOLANUS'UN TRAGEDYASI

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN:
ÖZDEMİR NUTKU

TÜRKİYE BANKASI
Kültür Yayınları

Oyun Üzerine

Shakespeare, *Coriolanus*'u yazarken (1607/1608), Sir Thomas North'un (1535-1604) Plutarch'tan¹ çevirdiği *Lives of the Noble Grecians and Romans* (1579) adlı kitabındaki 'Coriolanus'un Yaşamı' bölümünden yararlanmıştır. North, bu yapıtı Jacques Amyot'un (1513-1593) Fransızca çevirisinden (1559) İngilizceye çevirmiştir. Shakespeare'in, tarihsel olayları dramatik kurguya, düzyazıyı şiire çevirmekteki eşsiz dehasını gösterdiği oyunlarından biri de *Coriolanus*'tur. Shakespeare, *Coriolanus*'u yazarken, Plutarch'ın yazdıklarını doğrudan aktarmamış, evrenselliği ve dramatik kurguyu sağlamak için yeni baştan özgün bir yapıtı ortaya çıkarmıştır. Yazar, çevirideki olayı ve karakterleri olduğu gibi almakla birlikte, hem olaya hem de karakterlere derinlik ve renk kazandırmış, olayın gelişmesine kendi imgeleminin zenginliği katmış, gerilimli sahnelerin ardından ölçüyü kaçırmadan mizahî denilebilecek sahneler eklemiş, halkı yer yer ön plana çıkarmış ve Roma'nın atmosferini başarıyla vermiştir.

Plutarch, yapıtında halk ayaklanmalarını anlatır; Shakespeare'in oyunu –Roma atmosferi içinde– 1600 başlarında, İngiltere'deki halkın toplumsal huzursuzluğuna, buğday yetersizliğine, kıtlık yüzünden kapatılan çiftliklere ve açlığa

1 Lucius Mestrus Plutarchus (İ.S. 46-120), Delfi'ye otuz kilometre uzağındaki Boeotia'nın Chaeronea ilçesinde doğdu. Varlıklı ve tanınmış bir ailenin çocuğuydu. Atina Akademisi'nde matematik ve felsefe okumuştur. (ç.n.)

ayna tutar. Açlık konusunda Plutarch, neden olarak ‘tefecilerin halkı ezmesini’ gösterir. Shakespeare’e göre, halkın ayaklanmasındaki başlıca neden açlıktır. Oyunda, İngiltere’deki huzursuzluğun ve özellikle de 1607’de Orta İngiltere’deki ayaklanmanın izlerini görebiliriz. Shakespeare bu oyunu yazarken aynı zamanda Sir Philip Sidney’in (1554-1586) *Apology for Poetry* (1571), 1600 yılında Philemon Holland tarafından İngilizceye çevrilen Titus Livius’un (İ.Ö. 59-17) *Roman History* (Ab Urbe Condite, İ.Ö. 27), William Camden’in (1551-1623) topografik ve tarihsel yapıtı, *Remains of Greater Work Concerning Britain* (1605) kitaplarını da okumuştur.

Coriolanus’taki asal olaylar, *Coriolanus*’un önemli sahneleri dışında ‘Tribünlük’² makamına saldırı (III/1), *Coriolanus*’un sürgüne gönderilmesi; Aufidius’a katılması (IV/1.5) ve anası Volumnia ile olan gerilim dolu sahnesidir (V/3). Bunlar Plutarch’tan alınmış. *Coriolanus*’un portresi yine Plutarch’tan alınmış ama değişikliğe uğramıştır. *Coriolanus*’un kibri ve fevriliği Plutarch’tan alınmış ama Shakespeare tarafından bunları yumuşatacak bazı nitelikler eklenmiştir. Oyunda *Coriolanus*’u üç ayrı açıdan görürüz: 1. Anası ve yakınlarıyla olan ilişkisinde soylu, sevecen ve söz dinleyen bir tavrı vardır. 2. Roma ve patrisyenler ile olan ilişkisinde kendine özgü bir yurtseverlik gösterir; buna karşı gelindiğinde kendini önemseyip ihaneti bile göze alır. 3. Halkla olan ilişkisinde, kendini beğenmişlik, şiddet ve acımasızlık görülür.

Plutarch, kahramanı *Coriolanus*’un patrisyenler³ tarafından tutulan, iyi konuşan, itibarlı bir kişi olduğunu yazarken, Shakespeare, patrisyenlerin onu tutmasındaki istikrarsızlığını, onu yalnız bırakmalarını vurgulamış ve *Coriolanus*’u savaştan başka bir işe yaramayan, ikna

2 Roma’da yüksek rütbeli subayların makamı. (e.n.)

3 Soylular. (e.n.)

yeteneği olmayan ve kibrinden gelen bir alçakgönüllülükle her şeyi bir anda yok edebilen bir kişilik olarak göstermiştir. Menenius'un da belirttiği gibi, o, politik olmayı bilmeyen, inatçı, dikine giden, gözü pek bir savaşıdır. Shakespeare, Plutarch'ın kahramanına bu ayrıntıları ekleyerek onun trajik sonunu hazırlamıştır.

Bu oyundaki –tamamen yazarın bulmuş olduğu– asal sahnelere bir göz atacak olursak, Shakespeare'in, Plutarch'ın metninden ne kadar uzaklaştığı konusunda bize bir fikir verebilir. Plutarch'ın yapıtında Coriolanus sıradan bir kahraman, Shakespeare'in tragedyasında onun birçok çelişkiyi içinde taşıyan, karmaşık bir karakter durumuna geldiğini izleriz.

Menenius karakteri Plutarch'ta bir ima ile geçirilmiştir. Shakespeare, oyununda önemli bir işlevi olan bu karakteri, halkla Coriolanus arasında bir katalizör görevi görmesi için yaratmıştır. Menenius zamanının büyük bir kısmını, Coriolanus'u zaaflarına karşı uyarmakla geçirir. Menenius zeki, ağzı lâf yapan ve Coriolanus'u gerçekten seven ender kişilerden biridir. Livius'un tarihinde Menenius, Coriolanus'un sürgün edilmesinden hemen sonra ölür. Menenius'un Coriolanus'u savunması, onu zaafı konusunda uyarması, tribünleri ikna etmeye çalışması, halka karşı ilişkiyi yumuşatmaya çabalaması bütün bunlar Shakespeare'in yaratmasıdır.

Kadınların, Coriolanus'a Roma'yı esirgemesi için ricaya gittikleri sahne (V/3) dışında, bütün Volumnia sahneleri Shakespeare'in yaratmasıdır. Ancak o yakarma sahnesi de Shakespeare'de derin boyutlar kazanmıştır. Volumnia'nın Coriolanus'u, nasıl kendi hayalindeki gibi bir 'yiğit' olarak yarattığı, onunla nasıl iftihar ettiği, Plutarch'ta, Volumnia'yı Virgilia'yı ve Valeria'yı ilk tanıdığımız sahnede (I/3) sadece bir tümce ile verilir: "*Anası onunla çok iftihar ederdi.*" Daha sonra gelen Menenius'un, Coriolanus'a, tribünlere karşı

daha yumuşak davranması gerektiği konusunda nasihat ettiği sahne (III/2), beşinci perdede, Coriolanus'un anasına olan davranışının hazırlaması yönünden çok zekice işlenmiş, dramatik bir geçiştir. North'un Plutarch'tan yaptığı çeviride, Coriolanus, daha anası konuşmadan, anasına ve karısına olan sevgisiyle hemen boyun eğer; oysa Shakespeare'in kahramanı, verdiği söz ile ana sevgisi arasında bocalar ve onu için için tüketen bir çatışmaya girer. Bir yanda anası, karısı, Roma sevgisi, öte yanda Aufidius, Volscialılara verdiği söz arasında sıkışıp kalan Coriolanus yaşamında ilk kez verdiği sözden döner, bu da onun sonunu getirir. Ayrıca bu sahnede, Plutarch'ta bulunmayan baba-oğul ilişkisini de izleriz. Çocukluğunda kelekleri tutup kanatlarını kopartan Coriolanus'un oğlu da onun bir minyatürüdür. O çocuk, büyüyünce babasıyla çarpışacağını söyler. Volumnia, "...*ananın ölüsünü çiğneyip geçmeden kendi ülkeni saldıramayacaksın.*" dediğinde çocuk, "*Benimkini çiğneyemeyecek, ben kaçırım./Sonra da büyüyünce onunla çarpışırım.*" diye yanıtlar babasını (V/3).

Volscialılara verdiği onur sözü ile anası arasına sıkışıp kalan Coriolanus, sonunda pes eder ve Roma ile Volscia arasında bir barış yapma düşüncesiyle, Roma'ya saldırmaz ve orayı yakıp yıkmaz; çünkü anası Volumnia onun için Roma'nın ta kendisidir. O, kendisini doğuran ve yetiştiren 'Roma Ana'dır. Coriolanus'un doğal olmayan davranışı Volumnia'nın şu sözlerinde yankılanır:

"Sen, anaya oğlunun, kadına kocasının, çocuğa babasının Kendi ülkesini parçaladığını gösteriyorsun." (V/3, 101-3)

Volumnia, az sonra söylediği, "...*bizi emzirip besleyen ülkemiz*" sözleriyle Roma'nın 'anaların anası' olduğunu belirtmiş olur. Biyolojik ana ile siyasal ana böylece bir mecazda birleşerek Coriolanus'un inadını kırar. Bu sahneyi kurarken,

Shakespeare'in bir gözü North'un çevirisinde olabilir, ama kullandığı imgeler, dramatik değerler ve psikolojik ilişkiler ile o dehasını bir kez daha göstermiştir.

"*Coriolanus*, hiç kuşkusuz, *Shakespeare*'in son traged-yaları içinde yer alır: hatta bunun son yazdığı tragedya ol-duğunu düşündüren nedenler vardır. *Hamlet*'i izleyen diğer traged-yalar gibi bu da şiddetli tutkunun tragedyasıdır; ama hiçbirinde bundaki kadar yazgıya isyan gösterilmemiştir."

4

diye yazar Bradley. *Coriolanus*, enerji fışkıran bir tragedya-dır. Bu tragedyanın olumsuz kahramanı, aynı zamanda çağı-mızın da trajik bir karakteri sayılabilir. Bu bakımdan Corio-lanus, Shakespeare kahramanlarının en büyüğü olmasa bile, en büyüklerinden biridir.

Öte yandan bu tragedya pek popüler değildir. Seyrek ola-rak sahnelenir, meraklısı dışında da, az okuru vardır. Hat-ta eleştirmenler bile bu tragedyanın *Romeo ile Juliet*'in ya da *Julius Caesar*'ın daha üstünde olduğunu söylesele bile, tercihlerini ötekilerden yana kullanırlar. Bu neden böyledir? Shakespeare'in yazım gücünde bir düşüş olmadığına göre, bunun gerekçesini oyunun kendisinde aramak gerekir. Ta-rihsel malzeme açısından oyunda eksiklikler olabilir, birçok tragedyada da eksiklikler vardır; örneğin, tarihsel malzeme açısından *Antony ile Cleopatra* daha çok sıkıntı verir. Oyun-da, bir aşk öyküsü yoktur, ama *Macbeth* ve *Kral Lear*'da da aşk ilişkisi yoktur. Oyunun popüler olmamasının en önemli nedeni, tragedya kahramanının iticiliği ve sempatik olmayı-sıdır. Ama bundan daha önemli bir neden, Shakespeare'in bütün traged-yayı, bu pek de sempatik olmayan kahramanın üstüne kurmuş olmasıdır. Yazar, her ne kadar, plebler⁵ ve patrisyenler arasındaki uçurumu göstermiş de olsa, traged-yanın arka planını oluşturan halktır. Bu da, *Coriolanus*'un olmadığı sahnelerde tragedyanın gücünü azaltır.

4 A.C. Bradley, "Coriolanus," British Academy Shakespeare Lecture, 1912, (ed.) Reuben Brower, Signet Classic, London 202. s. 196. (ç.n.)

5 Lat. – Avam tabakaya ait olan. (e.n.)

Coriolanus'ta, trajik aksiyon, kahramanın eylemlerinden değil, tamamen onun karakter zaafları ile içinde bulunduğu durumdan kaynaklanır. Hiç kuşkusuz, bu tragedyanın öyküsü evrenseldir ve değişmeyen insan doğasını gösterir. Ama oyunu irdelediğimizde, yazarın diğer tragedyalarında izlediğimiz kendine özgü atmosferin bulunmadığını görürüz. Bunlardan biri, doğaüstü olanın kullanılmamış olmasıdır. Bir diğeri de doğayla insani duygular arasında bir paralellik kurulmayışıdır. *Macbeth*'te, *Kral Lear*'da ve *Hamlet*'te izlediğimiz, doğayla kahraman arasındaki ilişki bu oyunda yoktur. Shakespeare, bilinçli olarak bu paralelliği kullanmamıştır. *Coriolanus*, ne *Othello* gibi yıldızların yazgıda oynadığı role inanır, ne *Lear* gibi fırtınanın onu cezalandırdığı inancına kapılır, ne de *Lady Macbeth*'in 'uğursuz zangoç' dediği baykuş sesinden ürker.

Shakespeare'in büyük tragedyalarında başvurduğu ikinci bir kaynak vardır: Karakterlerin iç ve dış çatışmalarını gösterirken, okuyanı ya da seyreden derinden etkileyen şiir. Bu gibi geçişlerde tragedyada kahramanı şairlerin en büyüklerinden biri oluverir. *Romeo*, *Juliet*, *Othello*, *Hamlet*, *Lear*, *Macbeth*, *Cleopatra*, *Antony* vb. acılarını, sevgilerini, mutluluklarını ifade ederken birer büyük şair olarak karşımıza çıkarlar. *Coriolanus* ise, asla bu şairlerden biri olmamıştır. O doğası gereği basit, düz, dosdoğru, tutkulu ve fantezisi olmayan bir kahramandır. *Othello* gibi olmasa da, savaşmanın romantizmini hisseder. Onur kavramı üstünde çok durur, ama bu konuda bir öngörüsü yoktur.

Shakespeare'in tragedyalarında siyasal çatışma hiçbir zaman odak noktası olmamıştır. Ama tarihsel oyunlarında siyasal çatışma ön plandadır. Bu tragedyada halk ile aristokratlar arasında bir çatışma izlenir. Bazı kişilere göre, yazar, bu tragedyasında halka karşıdır ve içinde çıkan halkı küçümsemiştir. Bu gerçekten böyle midir? Aslında Shakespeare, kendi döneminin İngiliz halkının eğitimsiz kesimini

doğru bir biçimde göstermiştir; bu halk naif, iyi niyetli, her şeye kanan, kendi başına düşünce üretemeyen, yeme, içme ve üremeden başka bir amacı olmayan bir gürühtür. Bunun adı da demokrasidir. Bu halk kendi karar verme yetkisini kullanamayan, kendini temsil eden tribünlerin yönlendirmesine körü körüne boyun eğen bir yığındır. Yazar, olsa olsa böylesi bir halka karşıdır. Üstelik bu oyunda, halk haklı bir nedenden dolayı ayaklanmıştı. Halk açtır. Aristokratlar, dolu buğday ambarlarından halka gerektiği kadar buğday vermemiştir. O zaman Shakespeare, nasıl halka karşı oluyor? Ayrıca yazar, aristokratların korkaklığını, kişiliksizliğini ve vefasızlığını göstererek, aristokratları halktan daha çok eleştirmiştir.

Bu tragedyardaki halk, dramatik tasarının bir parçasıdır. Bu tasarı, oyun konusunun ana aksiyonunu belirler ve halk ile kahraman arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarır. Her iki tarafın da güçlü ve zayıf yanları vardır. Bu da trajik olanı var eder. Kahramanın kendi kentini yakıp yıkması ne kadar canavarcaysa, onu buna sevk eden kışkırtıcılık ve vefasızlık da o kadar büyüktür. Oyunun kahramanı ile halk arasındaki ilişkinin sonucu ne kadar umutsuzsa, aristokratlarla halk arasındaki ilişki de o kadar umutsuzluk verici ve tehlikelidir.

İlk sahnede, hem Coriolanus hem onun aristokrat dostu Menenius halkın korkak olduğu söylerler. Eğer halk korkak olsaydı, Roma'nın askerleri olan bu halk, Roma'nın ayakta durmasını nasıl sağlayacaklardı? Onları savaşta gördüğümüzde, liderleri cesursa onlar da yiğitçe savaşmıyorlar mı? Cominius'un emrindeki bir bölük Corioli'ye saldırır ve geri püskürtülür. Komutan Cominius, geri çekilen askerlere şöyle hitap eder:

“Soluklanıp dinlenin arkadaşlar, iyi dövüştük;
Cepheyi Romalılara yakışır şekilde terk ettik
Ne yerlerimizde tutunmamız delicesineydi
Ne de geri çekilmemiz yüreksizceydi.” (I/6)

Anlaşılaçağı üzerine, Roma halkından kurulu olan bu ordu, ne kötü dövüşmüştür ne de korkaklık etmiştir. Biraz dinlendikten sonra Cominius'a yardıma giden Coriolanus, düşmanı Corioli sur kapısına kadar sürdükten sonra sur kapısından tek başına içeri girer, onu izleyen askerler aralarında şöyle konuşurlar:

“BİRİNCİ ASKER

Bu deli cesareti. Ben yokum.

İKİNCİ ASKER

Ben de.

BİRİNCİ ASKER

Bakın, kapıyı üzerine kapadılar.

HEPSİ

Eminim, tuzağa düşürüldü.” (I/4)

Bu konuşmalar onların korkak olduklarını anlatmaktan çok Coriolanus'un cesaretini göstermek için konulmuştur; çünkü Lartius emir verdiği anda hepsi duraksamadan kenti ele geçirmek için ileri atılmışlardır. Bu onların korkak olmadıklarını gösterir. Onların cesareti ve korkaklığı liderlerine bağlıdır. Nitekim savaşın bir anında Coriolanus kendi yanına gönüllüler istediğı zaman, askerlerin tümü de gönüllü olmak için el kaldırmıştır.

Halka karşı getirilen başka bir suçlama da, onların yönetemez ve yönetilemez olduklarıdır. Oyuna baktığımızda, halkın tek başına kendisini yönetemediğı anlaşılmaktadır. O dönemde, böyle bir demokrasi anarşiye yol açabilirdi ya da başka bir devletin boyunduruğı altına girmekle sonuçlanabilirdi. Eğer halka temsilci seçme hakkı verilmeseydi, patrisyenlerin bu halkı yönetmesi zorlaşabilirdi. Coriolanus'un dostu olan Menenius'un halkın temsilcileri olan tribünleri aşağılaması kendini bağlar. Tribünler, seçimle gelmiş halkın yasal temsilcileridir ve halkın çıkarını korumakla yüküm-

lüdürler. Tribünler, halkın insan yerine konulmasını istemektedirler; onun için de, Coriolanus'tan konsül olmanın bir şartı olarak, alçakgönüllülü olmasını ve halkla iletişim kurmasını talep etmekte haklıdırlar. Konsül olduğu takdirde, Coriolanus'un halkı ezeceğine inanmaktadırlar. Bu yüzden onun karakterinin zayıf yanı olan kibirini kullanarak halkı yönlendirmişlerdir. Halk kendi arasında birlik olup Coriolanus'un konsüllüğünü engellemiştir. Halkı yönetmek aslında kolaydır. Halk arasında kendi başına düşünebilen birey sayısının yok denecek kadar az olması ve yığın psikolojisinin baskın olması, tribünlerin, plebleri yönlendirmelerini kolaylaştırmaktadır. Halk koyun sürüsüdür, tribünler de onların çobanları...

Shakespeare, aslında, o dönemde yüzde seksen oranında okuma yazma bilmeyen İngiliz halkının durumunu göstermektedir. Kanımca, Coriolanus gibi sevimsiz bir kahramanın karşısında olan halkın bu şekilde gösterilmesi, Shakespeare'in evrensel, tarafsız görüşünü yansıtır. Halk naiftir; en küçük ödünde Coriolanus'u konsül seçmeye hazırdır. Coriolanus'un kısa bir süre için onlara şirin gözükmesi yetecektir. Ama hayır, Coriolanus dürüştür; annesinin halkı aldatması gerektiği tavsiyesine de uymaz ve gururundan, tavrından ödün vermez. Aslında ilk başta, halk, onun konsül olmasını ister, çünkü o bir savaş kahramanıdır; ama onun üstten bakan tavrından da hoşnut kalmamışlardır:

“ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Hiç kuşkusuz, dosdoğru küçümsedi.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Hayır, onun konuşma tarzı öyle – bizimle eğlenmedi.

İKİNCİ YURTTAŞ

Senden başka herkes bizi hor gördüğünü söylüyor.

Bize hak ettiği ödülleri, bu vatan uğruna aldı yaraları göstermeliydi.

SICINIUS

Eminim göstermiştir.

HEPSİ

Hayır, hayır, hayır, kimse görmedi.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Yaraları olduğunu, bunları özel olarak göstereceğini söyledi; Şapkasını da şöyle küçümseyerek sallayarak, 'Konsül olmak istiyorum. Köhne bir âdet, ama siz oy vermeden olmuyor; öyleyse oylarınız. Tatlı oylarınıza teşekkür ederim. Şimdi oylarınızı verdiğinizize göre, sizinle işim bitti.' dedi. Bu dalga geçmek değil de nedir?" [II/3]

Böylece, Tribünlerin de kışkırtmasıyla halk verdiği oyları geri alır. Coriolanus konsül seçilemez. Roma'nın en güçlü aristokrati bir kenara atılmış ve yok edilmiştir. Coriolanus'u bu sonuca götüren, onun gururundan gelen aldatıcı alçakgönüllü görünüşü ve soyluluktan gelen aptalca dürüstlüğüdür. O bir politikacı, kurnaz ve ikna edici değildir. Yetiştirilirken edindiği kalıplar namus, onur ve dürüstlüktür. Bunların dışına çıkamaz. Onun en iyi yaptığı şey savaşıdır. Annesi onu bu şekilde yetiştirmiştir; başka türlü olamaz.

Ama bir sorun var: Roma'nın kahramanı, savaş makinesi Coriolanus sürüldüğünde bunu kişisel bir öç duygusuna dönüştürür ve Roma'ya karşı düşman safına geçer. Yurtsever bir kahraman bunu yapar mı? Eğer kendi 'ben'i ön plandaysa, kendini her şeyden çok önemsiyorsa o zaman yapar. Artık onun gözü ne Roma'yı ne dostlarını ne de ailesini görmektedir. Anayurdunu yakıp yıkmak üzereyken, Roma'dan gelen ricacıları, hatta en yakın dostu Menenius'u bile reddedip kapı dışarı eder. Ancak annesi, karısı ve oğluna karşı biraz direndikten sonra yelkenleri suya indirir. Bu kez de Aufidias ve Volscialılara verdiği söze ihanet ederek çifte hain durumuna girer. Coriolanus, Shakespeare'in yarattığı en acınacak olumsuz kahramandır.

Kahramanın kişisel öç duygusuyla, en büyük düşmanı Aufidius'un saflarına katılması, onun akılsızlığını, hatta olgunlaşmamış egosunu gösterir. Halk konusunda nasıl aptalca davranmışsa, sürgüne gönderilmesi kararına da o kadar aptalca bir tepki göstermiştir. Savaş alanlarının yenilmez kahramanı, insanlık arenasının yenik kişisidir. Ama bunda anasının onu yetiştirme tarzı da rol oynamıştır. Coriolanus gibi olumsuz bir oyun kahramanı, hiç kuşkusuz, çağdaş bir kahramandır. Nitekim bu tragedya birçok çağdaş yazara da esin kaynağı olmuştur. Brecht'in tamamlamadığı *Coriolanus*'u⁶ bunun bir kanıtıdır. Gerçi Brecht'in bu oyunda ilgilendiği halktı; halkın adaletsiz aristokrasiye karşı ayaklanmasıydı. Ama Coriolanus, çağdaş oyunlardaki birçok baş oyun kişisi gibi, diyalektik açıdan incelenmesi gereken bir olumsuz kahramandır.

Oyunun en gerilimli sahnesi olan, beşinci perdenin üçüncü sahnesinde, Roma'yı yakıp yıkmak üzere olan Coriolanus'un karşısına anası Volumnia, karısı Virgilia ve kutsal tapınağın rahibesi Valeria ve oğlu dikilince bile bir acıma duygusu, korku ve trajik atmosfer oluşmaz. Hatta kahraman ve ricaya gelenler açısından da bir kaygı unsuru yoktur; çünkü Coriolanus için "*Acıma duygusunun ve yaşamın da üstündedir.*"⁷ Bu oyunda *Othello* ya da *Kral Lear*'da izlediğimiz merak ögesi de bulunmaz. Bu sahne, yalnızca görkemli bir resimden ibarettir. Zaten oyunun yapısı da bunu gerektirir. Üçüncü perdeden sonuna kadar belli bir dramatik gerilim vardır; ama bundan sonra bu gerilim düşer, oyun rahatlar, beşinci perdede yine yükselir.

6 Bkz. Bertolt Brecht, "Zu Coriolan von Shakespeare," *Schriften zum Theater III*, Suhrkamp Verlag, Frankfurt/Main 1967, ss. 1252-254; ve Ruby Cohn, "Adaptations and Transformations," *Modern Shakespeare Offshoots*, Princeton University Press, 1976. (ç.n.)

7 A. C. Bradley, "Coriolanus" *British Academy Shakespeare Lecture*, 1912, *A Signet Classic*, United States of America, 2002, ss. 208-09. (ç.n.)

Coriolanus, sonu ölümle biten, devasa tutkuların tragedyasıdır. Coriolanus'un zaafları tribünler kadar can düşmanı Aufidius tarafından da bilinmektedir. Tribünler gibi, Aufidius da fırsat kollamaktadır ve Aufidius da bilir ki o fırsat mutlaka gelecektir. İşte o zaman, ölümcül darbesini Coriolanus'a indirecektir. Kahramanımız kolayca tuzağa düşecek biridir. Tuzak kurulur ve Coriolanus hem Roma hem de düşman tarafından, ihanet eden biri durumuna düşürülür ve bunu canıyla öder.

Bu tragedyanın en renkli kişisi, zeki, esprili konuşmalarıyla olumlu bir izlenim bırakan yaşlı Menenius'tur. Menenius, oyunun başından sonuna kadar, iyimserliğini koruyan, olumlu bir akıllı ihtiyardır. Coriolanus'u en iyi bilen de odur. Ama sonunda o da düş kırıklığına uğrar.

Aufidius karakteri, oyunun en zayıf noktasıdır desek, yanlış olmaz. Aufidius, savaş alanında Coriolanus'a yenilince, intikam duygusuyla, yasal dövüşte yenemediği rakibini, onursuzluk da olsa, tuzağa düşürüp yenmeye ant içer. Oysa sürgün edilen Coriolanus Antium'da, Aufidius'un kuvvetlerine katılmayı istediğinden hemen yelkenleri suya indirir ve ona saygılı davranır. Bu bir tuzak mıdır? Hayır, o sahnede Aufidius'un içten olduğunu görürsünüz. Sonuna kadar da Coriolanus'un gölgesinde gider ve ona övgüler düzer. Ancak Coriolanus, Roma'yı yakıp yıkmaktan vazgeçip her iki devlet arasında barışı getirmeye karar verdiğinde, tuttuğu suikastçılar yoluyla Coriolanus'un kendini savunmasına fırsat vermeden onu öldürtür. Aufidius'un Coriolanus'a son söyledikleri seyredende nefret yaratır:

“CORIOLANUS

Bunları işitiyor musun, Mars?

AUFIDIUS

Tanrının adını anma, sen gözleri yaşlı oğlan!

CORIOLANUS

Nee!

AUFIDIUS

Bu kadar yeter.

CORIOLANUS

Büyük yalancı, artık sana karşı kendimi tutamayacağım.
Oğlan ha! Seni köle seni! Bağışlayın lordlar;
Hayatımda ilk kez ağzımı bozmaya zorlandım.
Siz, saygıdeğer lordlar, bu köpeğin yalanını suratını vurun.
Kılıcımın darbe izlerini mezara kadar taşıyacak olan
Aufidius'un kendi kafası da yalan söylediğini
Suratına vuracaktır.”

Daha önceden hazırlanmış olan suikastçılar, Coriolanus kılıcını çekmeden, üstüne çullanıp öldürmeden önce, Corioli Lordları sağduyulu davranırlar:

“İKİNCİ LORD

Hepiniz susun! Taşkınlığa gerek yok, susun!
Bu adam bir soylu, ünü de dünyayı sarmıştır.
Bize karşı işlediği suç yargıya götürülecektir.
Aufidius, sen de kes sesini.”

Coriolanus öldürüldükten sonra, Aufidius'un üzüntüsü yine kendisi gibi sahtedir ve tragedya Aufidius'un şu sözleriyle tamamlanır:

“AUFIDIUS

Öfkem geçti. Kederliyim şimdi.
Kaldırın onu yerden, en iyi üç asker yardım etsin;
Biri de ben olayım. Davullar hüznle çalsın;
Çelik mızraklarınızı çekin. Bu kentte
Dul ve çocuksuz bıraktığı birçok kişi
Şu anda bile acı içinde,
Ama şanlı bir töreni yaşayacaktır yine de.
Yardım edin.”

Coriolanus, Shakespeare'in yazmış olduğu en aykırı tragedyadır. Olumsuz kahramanı olan, insan tutkuların çok değişik açılardan irdeleyen, egemen güçlerle halk arasındaki uçurumu kesin çizgilerle anlatan bir oyundur bu.

Özdemir Nutku, 2010

Kişiler

CAIUS MARCIUS

(Sonradan CAIUS MARCIUS CORIOLANUS)

TITUS LARTIUS

COMINIUS

MENENIUS AGRIPPA

SICINIUS VELUTUS

JUNIUS BRUTUS

GENÇ MARCIUS

Romalı Bir Ulak

TULLUS AUFIDIUS

Aufidius'un Teğmeni

Aufidius'un Suikastçıları

NICANOR

Antiumlu Bir Yurttaş

ADRIAN

İki Volscialı Muhafız

VOLUMNIA

VIRGILIA

VALERIA

Virgilia'nın Hizmetindeki İki Soylu Kadın

Valeria'nın Teşrifatçısı

Volscialılara karşı olan
generaller

Coriolanus'un dostu

Halk tribünleri⁸

Coriolanus'un oğlu

Volscialı General

Bir Romalı

Volscialı bir yurttaş

Coriolanus'un annesi

Coriolanus'un karısı

Virgilia'nın arkadaşı

Romalı ve Volscialı senatörler, patrisyenler, kolcular, sulh yargıçları, askerler, yurttaşlar, ulaklar, Aufidius'un hizmetlileri ve diğer hizmetliler.

Sahne: Roma ve civarı; Corioli ve civarı, Antium.

8 Roma'da yüksek rütbeli subay. Halk temsilcisi.(e.n.)

I. Perde

1. Sahne

(Roma. Bir sokak.)

(Tırmıklar, sopalar ve diğer silahlarla bir grup isyancı yurttaş girer.)

BİRİNCİ YURTTAŞ

Daha ileri gitmeden önce beni dinleyin.

HEPSİ

Hadi, konuş, konuş.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Siz hepiniz, açlıktan gebermektense, ölmeyi tercih etmediniz mi?

HEPSİ

Ettik, evet.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Her şeyden önce şunu biliyorsunuz; Caius Marcius halkın baş düşmanıdır.

HEPSİ

Evet, biliyoruz.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Onu öldürelim: o zaman buğdayı, arpayı istediğimiz fiyata alırız. Tamam mı?

HEPSİ

Fazla söze gerek yok; hadi bitirelim şu işi. Hadi iş başına!

BİRİNCİ YURTTAŞ

Bizleri yoksul, patrisyenleri varlıklı kabul ediyorlar. Güçlülerin artıkları sıkıntılarımızı giderebilir. Eğer çürümeden verselerdi bu artıkları, bizlere insanca davrandıklarını düşünebilirdik; ama onlar bizlerin pahalıya patladığımızı düşünüyorlar. Bizi ezen yoksulluk, sefaletimizin manzarası, onların ne kadar zengin olduğunun delilidir. Bizim çektiklerimiz onların kazancı oluyor. Biz de kaburgalarımız tenimize yapışmadan tırmıklarımızla öcümüzü alalım. Tanrı bilir, bunları öce susadığımdan değil, açlıktan söylüyorum.

İKİNCİ YURTTAŞ

Özellikle, Caius Marcius'a karşı mı yürümek niyetindesin?

BİRİNCİ YURTTAŞ

Önce ona karşı; halka karşı bir köpek gibi hırlayan asıl o.

İKİNCİ YURTTAŞ

Bu ülke için yaptığı hizmetleri düşündünüz mü?

BİRİNCİ YURTTAŞ

Düşündük elbette; bu hizmetlerini takdir edebilirdik, ama kibrinden geçilmiyor.

İKİNCİ YURTTAŞ

Yok, ama bu kadar da sert konuşma.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Bakın size söylüyorum, bu hizmetleri sadece ün kazanmak için yaptı. Gerçi fazla hoşgörülü olanlar ülkesi için yaptığını düşünebilirler. Kısmen anasını memnun etmek, kısmen de etrafa çalım satmak için yaptı; onun kibri, mertliklerinin boyunu aşar.

İKİNCİ YURTTAŞ

Yaradılışında olan bir şeyi kusur sayıyorsun. Ağgözlü olduğunu hiçbir şekilde söyleyemezsin.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Bunu söyleyemesem bile, başka kusurlar bulmakta da güçlük çekmem.

Onun kusurları saymakla bitmez.

(Kalabalık arasından bağrıışmalar duyulur.)

Bu bağrıışmalar da nedir? Kentin öbür yanı ayaklanmış.
Biz neden burada durup çene yarıştırıyoruz? Hadi, yürü-
yün Capitol'a!¹

HEPSİ

Hadi gidelim.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Durun! Bu gelen de kim?

(Menenius Agrippa girer.)

İKİNCİ YURTTAŞ

Saygıdeğer Menenius Agrippa; halkı daima seven bir insan.

BİRİNCİ YURTTAŞ

O dürüst bir insandır; keşke hepsi onun gibi olsaydı.

MENENIUS

Yurttaşlarım, ne yapıyorsunuz burada?

Nereye gidiyorsunuz? Böyle değneklerle, tırmıklarla?

Sorun nedir? Lütfen söyleyin!

BİRİNCİ YURTTAŞ

Yaptığımıza senato yabancı değil; şu son on beş gündür
sorunumuzun ne olduğunu biliyor. İşte şimdi bunu eyleme
dökeceğiz. Yoksul ricacıların solukları keskin olur derler;
şimdi kollarımızın da keskin olduğunu göstereceğiz.

MENENIUS

Efendiler, sevgili dostlarım, benim dürüst komşularım,

Yok etmek mi istiyorsunuz kendinizi?

BİRİNCİ YURTTAŞ

Edemeyiz efendimiz, biz zaten hepten yok olmuşuz.

MENENIUS

Beni dinleyin dostlar; patrisyenler iyi bakıyorlar size;

Bu kıtlık zamanındaki ihtiyaçlarınız ve çektikleriniz için

Sopalarınızı Roma devletine kaldıracağınıza, vurun göklere.

1 Jüpiter Tapınağı'nın bulunduğu Capitol Tepesi, bunun yakınında Senato binası vardı. (ç.n.)

O devlet, tuttuğu yolda,
Sizin çıkaracağınız zorluklardan çok daha kuvvetlidir,
On binlerce engeli aşp ilerleyecektir.
Kıtlığa gelince, onu yapan patrisyenler değil, tanrılarıdır,
Bu yüzden, bırakın el kol hareketlerini,
Diz çöküp yardım dileyin tanrılardan.
Yazık, bu felaket yüzünden aklınızı kaçırmışsınız,
Daha beterine doğru sürükleniyorsunuz.
Sizi baba gibi koruyan devlet büyüklerini
Düşmanınızmuş gibi lanetlerseniz haksızlık edersiniz.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Koruyan mı! Ya demek öyle! Bugüne kadar bizi koruduklarını hiç görmedik. Ambarları tıka basa buğday doluyken bizi açlığa mahkûm ettiler. Tefecileri korumak için, onlar lehine yasa çıkardılar. Zenginler aleyhine olan yasaları ise her fırsatta birer birer kaldırıyorlar. Buna karşı, yoksulları ezen, onları zincire vuran, öldürücü kurallar koyuyorlar. Savaşlar başımızı yemezse, onlar yiyorlar. Bize olan sevgileri bundan ibaret.

MENENIUS

Sizler, ya şaşılacak derecede kötü olduğunuzu itiraf
etmelisiniz.

Ya da delirdiğinize hükmetmelisiniz.
Güzel bir öykü anlatacağım size;
Siz de biliyorsunuzdur belki,
Ancak amacıma hizmet ettiği için
Bayatlamış olsa da bu riski göze alacağım.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Peki dinleyelim efendim. Ancak bu öyküyle, bizim felâketimizin üstünü hileyle örteceğinizi sanmayın. Sizi memnun edecekse buyurun.

MENENIUS

Bir zamanlar, mideye karşı başkaldırmış bedenin tüm
organları;

Suçlamışlar onu, bedeninin tam ortasına yerleşmiş
bir girdap gibi,
Tembel ve eylemsiz diye; üstelik istif ediyor tüm yiyeceği,
Emek harcamıyor diğerleri gibi;
Öbür organlar ise, görüyor, işitiyor, düşünüyor, karar
veriyor,
Bilgi veriyor, yürüyor, hissediyor,
Bedenin iştiha ve eğilimlerine birlikte, ortaklaşa çaba
harcıyor.

Bunları şöyle yanıtlamış mide –

BİRİNCİ YURTTAŞ

Peki efendim, ne demiş?

MENENIUS

Dur efendi, şimdi söyleyeceğim. İçten gelmeyen bir
gülümsemeyle, –Aslında, mideyi konuşturduğum gibi
gülümsetebilirim de– Aldıklarını çekemeyen tatminsiz,
asi üyelere,

Alay ederek cevabını vermiş:

Tıpkı sizin gibi olmadıkları için senatörleri

kötülediğiniz gibi.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Sizin midenizin yanıtı –Ne olmuş? Kral tahtındaki baş,
uyanık göz, yol gösteren yürek, askerimiz olan kol, atı-
mız olan bacak, borazancımız olan dil, diğer küçük işlere
koşan diğer güçler, eğer onlar?–

MENENIUS

Evet, eğer onlar?

Bu adam konuşuyor benim adıma!

Ee sonra? Ee sonra?

BİRİNCİ YURTTAŞ

Bütün bunlar, bedeninin lağım çukuru olan açgözlü mideye
mi bağlı olmalı?

MENENIUS

Peki sonra?

BİRİNCİ YURTTAŞ

Şu diğer üyeler, eğer şikâyet etselerdi, mide ne diyecekti?

MENENIUS

Sabır kıttır sizde; ama biraz sabrederseniz anlatacağım,
Midenin yanıtını öğreneceksiniz.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Amma uzattınız siz de.

MENENIUS

Buraya dikkat edin dostlarım; bu ciddi mide,
Kendisini suçlayanlar gibi düşünmeden konuşmazmış,
Tartıp biçip öyle konuşurmuş ve şöyle demiş:
“Benimle tek amaçta birleşmiş dostlarım,
Hayatta kalmanızı sağlayan bütün gıdayı
Önce benim aldığım doğrudur; uygun olan da budur,
Çünkü ben bütün bedenın fabrikası ve deposuyum.
Ama hatırlarsanız eğer, bu gıdayı kan ırmakları ile
Bedenin sarayı olan yüreğe ve beynin tahtına gönderiyorum.
Dolambaçlı patikalar, işlikler, mutfaklar yoluyla
Benden alırlar bütün kaslar, küçük damarlar doğal
besinlerini;
Birden aynı anda hayat bulurlar böylece hepsi.
Sizler, sevgili yoldaşlarım, hepinize ayrı ayrı verdiklerimi.”
Dikkat edin –

BİRİNCİ YURTTAŞ

Evet, efendim; Peki sonra?

MENENIUS

“Hepinize ayrı ayrı verdiklerimi bir anda göremezseniz de,
Ben hesabını kitabımı yapar, bilirım ki unu benden alırsınız,
Kepeği de bana bırakırsınız.”
Ne dersiniz buna?

BİRİNCİ YURTTAŞ

Yerinde bir yanıt olmuş. Peki siz bundan ne çıkartıyorsunuz?

MENENIUS

Roma senatörleri bu yararlı midedir;
Sizler de başkaldıran asilersiniz.

İnceleyin onların öğütlerini, düşüncelerini,
Doğru bir açıdan bakın kamu yararına yapılan şeylere;
O zaman göreceksiniz ki,
Elde ettiğiniz kamu çıkarlarının hiçbiri
Sizden çıkmamıştır, onlardan gelmiştir.
Sen, bu güruhun başparmağı, sen ne dersin?

BİRİNCİ YURTTAŞ

Ben başparmak mıyım? Neden ben?

MENENIUS

Bu pek akıllıca isyanın en alçağı, en zavallısı, en sefili,
Olduğun için en önde gidiyorsun değil mi?
Seni köpek seni; çıkar sağlamak için herkesten önce
Koşuyorsun en önde.
Hazırlayın da görelim, şu koca tırmıklarınızı, sopalarınızı
Roma, kendi fareleri ile savaşmak durumundadır;
Bir taraf belasını bulacak mutlaka.

(*Caius Murcius girer.*)

Selam, soylu Marcius!

MARCIUS

Teşekkürler. Ne oluyor burada?
Sizi kavgacı seraseriler sizi,
Zavallı aklınızı kaşıya kaşıya
Uyuz mu olmak istiyorsunuz?

BİRİNCİ YURTTAŞ

Siz hep bize böyle iltifat edersiniz.

MARCIUS

Size iltifat edenler, ancak alçakça dalkavukluk edenlerdir.
Ne istiyorsunuz, siz savaştan, barıştan anlamayan itler?
Biri sizi korkutursa, ötekisi sizi pohpohlar.
Size güvenen, aslan bulacağı yerde tavşan bulur;
Tilki bulacağı yerde kaz uçuşur.
Sizler, buz üstünde kömür ateşi,
Güneşte yağın dolu taneleri
Kadar bile güvenilir değilsiniz.

Sizin erdeminiz suçluya değer verirken
O suçluyu cezalandıran adalete küfretmektir.
Büyüklüğü hak eden, sizin nefretinize layık olur.
İstekleriniz ise, ona dokunacak şeyleri isteyen
Hasta bir adamın iştihasına benzer.
Size güvenmek, kurşun yüzgeçlerle yüzmek,
Sazlıkta meşe kesmektir.
Sizi asmalı! Size inanmak ha!
Her an fikir değiştirirsiniz,
Nefret ettiğinizin az sonra önünde eğilirsiniz.
Baş tacı ettiğinizi bir an sonra ayaklar altına alırsınız.
Ne oldu ki, bağrışıp duruyorsunuz kentin çeşitli yerlerinde
Saygın senato aleyhine?
Tanrılar hakkı için, senato gözünüzü korkutmasa,
Birbirinizi yemez misiniz? Nedir istekleri?

MENENIUS

Onların saptayacağı fiyata tahıl istiyorlar,
Kentin tahılla dolu olduğunu söylüyorlar.

MARCIUS

Gebersinler! Demek, söylüyorlarmış!
Ateşin çevresinde toplanıp
Bildiklerini sanırlar Capitol'da olup biteni:
Kim yükseliyor, kim ikbaldedir, kim düşüyor;
Kim kimin tarafını tutuyor,
Hayali evlilik haberleri yayarlar;
Sevdikleri tarafı güçlü gösterirler,
Sevmediklerini yerin dibine batırırlar.
Demek, yeterli tahıl olduğu söylüyorlar!
Soylular acımayı bir kenara bıraksalar da
İzin verseler kılıcımı kullanmama,
Bu kölelerin leşlerinden mızrak boyu bir yığın yapardım.

MENENIUS

Bırak, hemen hemen yola gelmiş durumdalar,
Her ne kadar bilinçsizce hareket etseler de,

Son derece korkaktırlar.

Peki ama, öteki güruh ne diyor?

MARCIUS

Onlar dağıtıldı. Gebersinler!

Aç olduklarını söylediler.

Ortaya kaba saba özdeyişler attılar;

Açlık taş duvarları bile çatlatırmış;

Aç ayı oynamazmış;

Ekmek ağızlar için varmış;

Tanrılar, tahılı, yalnızca zenginler için yaratmamış.

Şikâyetlerini bu saçmalıklarla belirttiler.

Onlara bir dilekçe yazmaları lütfedildi;

Ama öyle garip bir dilekçe geldi ki,

Soyluların ölüm fermanı gibi,

İktidar gücünü zaafa uğratacak türden.

İntikam haykırıışları ile öyle bir fırlattılar ki keplerini,

Sanki gökteki ayın boynuzlarına asacaklarmış gibi.

MENENIUS

Ne ödün verildi?

MARCIUS

Onların aşağılık fikirlerini savunacak beş tribün seçme hakkı.

Seçilenlerden biri, Junius Brutus, diğeri Sicinius Velutus,

Ötekisi... Bilmem kim. Tanrı bilir,

Bu ayaktakımı kentin damlarını söküp

Başıma geçirmeden önce,

Donanmalıyım ben daha iyi bir yetkiyle.

Böyle zamanlarda daha iyi temalar üretmeliyim.

MENENIUS

Bu tuhaf.

MARCIUS

Hadi, evlerinize basın gidin, değersiz yaratıklar!

(Bir Haberci telaşla girer.)

HABERCI

Caius Marcius burada mı?

MARCIUS

Burada. Ne var?

HABERCI

Volsialıların silahlandıklarını haber aldık, efendim.

MARCIUS

Bak işte buna sevindim. Böylece,
Bu çürük kuru kalabalığı harcamaya fırsat bulacağız.
Bakın, en büyüklerimiz de geliyorlar.

*(Sicinius Velutus, Junius Brutus, Cominius,
Titus Lartius, diğer senatörlerle girerler.)*

BİRİNCİ SENATÖR

Bize son defa söyledikleriniz doğru çıktı, Marcius. Volsialılar silahlanmışlar.

MARCIUS

Tullus Afidius onların önderleri;
Sizi uğraştıracak çetin biri,
Onun ününe kin gütmekle günaha giriyorum;
Ben ben olmasam, Aufidius olmak isterdim.

COMINIUS

Onunla hiç dövüştünüz mü?

MARCIUS

Dünyanın bir yarısı, öbür yarısı ile çatışsa,
O da benim yanımda olsa,
Onunla savaşmak için isyan ederdim,
Avlamaktan gurur duyacağım bir aslandır o.

BİRİNCİ SENATÖR

Öyleyse, değerli Marcius, Cominius'un maiyetinde bu savaşa katılın.

COMINIUS

Bana daha önce söz vermiştiniz.

MARCIUS

Evet verdim ve sözümde de dururum.
Titus Lartius, bir kez daha göreceksin
Tullus'a nasıl darbe indirdiğimi.

Nasıl, savaşmamakta inat mı ediyorsun hâlâ?

Bunun dışında mı kalmak istiyorsun?

TİTUS

Hayır, Caius Marcius, bundan geri kalmaktansa,

Koltuk değneğime dayanır, yine de bir elimle savaşırım.

MENENTIUS

Soylu bir adam.

BİRİNCİ SENATÖR

Bizimle Capitol'a gelin, en yakın dostlarımız bizi
bekliyorlar.

TİTUS

(Cominius'a.)

Siz önden buyurun.

(Marcius'a.)

Siz de onu takip edin,

Biz de sizi takip ederiz, öne geçmeyi hak ediyorsunuz.

COMINIUS

Soylu Marcius!

BİRİNCİ SENATÖR

(Yurttaşlara.)

Hadi siz de doğru evlerinize; yıkılın karşımdan!

MARCIUS

Hayır, bırakın takip etsinler bizi.

Volscialıların buğdayı bol; oraya götürün bu fareleri

Kemirsinler ambarları. Sayın isyancılar,

Yiğitliğinizi göstermenin zamanı geldi,

Lütfen takip edin bizi.

(Çıkarlar. Yurttaşlar savuşur.

Sicinius ile Brutus dışında herkes çıkar.)

SICINIUS

Şu Marcius kadar kibirli bir herif dünyaya geldi mi acaba?

BRUTUS

Eşi menendi görülmemiştir.

SICINIUS

Halk temsilcisi seçildiğimizde –

BRUTUS

Sözlerine ve gözlerine hiç dikkat ettiniz mi?

SICINIUS

Hayır, yalnızca sövgülerine.

BRUTUS

Gözü döndüğünde, o tanrılara bile hakaret eder.

SICINIUS

Hatta şu gökteki alçakgönüllü ayla bile alay eder.

BRUTUS

Bu savaşlar bir gün onu yutabilir; bir savaşçı için
Böyle kibir hiç de iyi bir şey değildir, tehlikeli olabilir.

SICINIUS

Aldığı iyi sonuçlar, bu yaradılıшта bir adamın
Öğleyin üstünde yürüdüğü gölgesini bile
Hor görmesine neden olur.
Ama şaşırdım doğrusu, bu kibirle
Nasıl oldu da, girdi Cominius'un emrine.

BRUTUS

Göz koyduğu, aslında fazlasıyla sahip olduğu ün,
Ancak birincinin altındaki mevkide korunur ve artırılır.
Çünkü elinden geleni yapmış da olsa,
Herhangi bir başarısızlık generalin yanlışı olur;
Oynak kamuoyu başlar bağırmaya:
“Ah keşke başta Marcius olsaydı.” diye.

SICINIUS

Bir de işler yolunda giderse,
Marcius'a körü körüne bağlı olanlar,
Colminius'un layık olduğu ünü, alıp kaçarlar.

BRUTUS

Bak: Cominius'un onurlu eylemlerinin yarısı,
Hak etmediği halde, Marcius'a mal edilecektir;
Oysa Cominius'un bütün hataları,
Hiç layık olmadığı halde, Marcius'un onurunu
yüceltecektir.

SICINIUS

Hadi biz de oraya gidelim,
Bu işin nasıl eyleme döküleceğini öğrenelim;
Marcius'un garip huyu, bu olayda,
Onu nasıl bir davranışa itecektir.

BRUTUS

Hadi gidelim.
(Çıkarlar.)

2. Sahne.

(*Corioli. Senato Binası.*)

(*Tullus Aufidius ve senatörler girer.*)

BİRİNCİ SENATÖR

Demek, sizin düşüncenize göre, Aufidius,
Romalılar, gizli planlarımızı
Ve ne yapacağımızı tahmin ediyorlar.

AUFIDIUS

Sizce de öyle değil mi?
Bu devlette her konuşulanı, her hareketi
Önceden haber alıp bizi tuzağa düşürmediler mi?
Ben bunu haber almamdan daha dört gün bile geçmedi.
İşte mektup; aynen şöyle yazıyor:
“Seferberlikle asker topladılar;
Ama doğuya mı, batıya mı belli değil.
Kıtlık had safhada; halk isyanda,
Söylendiğine göre, eski düşmanlarınız
Cominius ile Roma’da sizden fazla nefret edilen Marcius,
Bir de cesur bir Romalı olan Titus Lartius,
Bu üçü –her kime karşıysalar– ordunun başındalar,
Büyük bir olasılıkla size karşı hazırlanıyorlar;
Dikkatli olun.”

BİRİNCİ SENATÖR

Ordumuz, hazır, seferi durumda.
Roma'nın bize karşı koymaya hazır olduğundan
Şimdiye kadar hiç kuşku duymadık.

AUFIDIUS

Siz yine de, esas niyetinizi,
Ortaya çıkıncaya kadar gizli tutmayı,
Uygun gördünüz; ama daha bu plan hazırlanırken
Roma'nın bundan haberdar olduğu anlaşılıyor.
Bu da bizim amacımızı sınırlıyor:
Oysa Roma haber almadan
Olabildiğinçe çok yer ele geçirmemiz gerekiyordu.

İKİNCİ SENATÖR

Soylu Aufidius, görevinizin başına geçin;
Hemen askerlerinizin yanına gidin:
Bırakın, Corioli'yi yalnızca biz savunalım.
Eğer bizi kuşatırlarsa,
Kuşatmayı bertaraf etmek için, gelin ordunuzla;
Ama bence onların bize karşı
Hazırlanmadıklarını göreceksiniz.

AUFIDIUS

Kesin haberler verdiğimden kuşkunuz olmasın;
Dahası da var: Roma kuvvetlerinin bazı bölükleri
Şimdiden ilerlemeye başladı bile,
Roma'ya saldırmak için şimdi
Siz, saygıdeğer büyüklerimden ayrılıyorum.
Eğer Caius Marcius ile karşılaşma fırsatım olursa,
Aramızda ant içtik; dövüşeceğiz kılıç kılıca
Ölünceye kadar ikimizden biri.

HEPSİ

Tanrı yardımcın olsun!

AUFIDIUS

Onurunuzu koruyun!

BİRİNCİ SENATÖR

Yolun açık olsun!

İKİNCİ SENATÖR

Yolun açık olsun!

HEPSİ

Güle güle!

(Çıkarlar.)

3. Sahne

(Roma. Marcius'un evinde bir oda.)

(Marcius'un anası Volumnia ile karısı Virgilia girerler.
İki tabureye oturup dikiş dikerler.)

VOLUMNIA

Ne olur kızım, ya şarkı söyle ya da neşeli görünmeye çalış. Eğer oğlum kocam olsaydı, ona onur kazandıran bu ayrıcalığı, yatakta bana aşk yapmasına tercih ederdim. O, henüz çok genç bir delikanlıyken, benim tek oğlum olarak bütün dikkatleri üstüne çekerti. Bir kral bütün gün yalvarsa, onu bir an bile gözümün önünden ayırmaya razı değildim. Böyle yakışıklı bir delikanlıya onurun ne kadar yaraşacağını hep düşünürdüm; ama hareketsiz kalan şan ve şöretin sırf duvara asılan bir portreden başka bir şey olamayacağını düşününce, şan ve şöret için tehlikelere atılmasına memnuniyetle izin verdim. Onu, kanlı bir savaşa yollayan ilk benim, o, savaştan, başında zafer çelengiyle döndü. Sana şu kadarı söyleyeyim kızım, onun erkekliğini kanıtladığını haber aldığım da duyduğum sevinç, oğlan doğurduğumu söylediklerinden daha fazlaydı.

VIRGILIA

Ya görev başında ölseydi, madam, o zaman ne hissederdiniz?

VOLUMNIA

Bu onur verici haber duyduğumda, o zaman bir oğlum olduğunu anladım; bu onun yerini tutardı. Bak içten-

likle iddia ediyorum: Eğer bir düzine oğlum olsaydı, hepsini aynı ölçüde sevseydim; sevgim senin ve benim Marcius'umuza olan sevgiden daha az olmasaydı, birinin sefahat içinde yaşamasındansa, on birinin vatanları için onurlarıyla ölmelerini tercih ederdim.

(Bir kadın girer.)

KADIN

Hanımefendi, Leydi Valeria ziyaretinize geldi.

VIRGILIA

Lütfen izin veriniz, ben çekileyim.

VOLUMNIA

Hayır, olmaz. Şuradan kocanın trampet seslerini duyar gibiyim;

Aufidius'u saçlarından sürüklediğini görüyorum sanki;

Çocukların ayıdan kaçtığı gibi

Volscia'lıların ondan kaçtıklarını hissediyorum.

Onun, ayaklarını yere vurarak haykırdığını işitir gibiyim:

“Gelin, korkaklar, Roma’da doğmuşsunuz ama

Korku içinde peydahlanmışsınız hepiniz.”

Sonra kanlı alnını silerek zırh kuşanmış eliyle,

İlerlediğini görüyorum, tıpkı ekinlerin tümünü biçmezse

Gündeliğini kaybedeceğinden korkan bir rençper gibi.

VIRGILIA

Kanlı alnı mı? Aman Tanrım, kanlı olmasın.

VOLUMNIA

Hadi oradan budala! Bu, bir erkeğe

Altın kaplı bir anıttan daha çok yakışır.

Hector'un² emdiği Hecuba'nın³ memeleri,

Yunan kılıçlarına küçümseyerek karşı koyan

2 Priam ile Hecuba'nın büyük oğlu, Andromak'ın kocası, Troya savaşlarında Yunanlılara karşı gelmiş en büyük kahramandır. Bu savaşta Achilles tarafından öldürülmüştür. (ç.n.)

3 Paris, Helena ve Cassandra'nın annesi. Troya'nın Yunanlılar tarafından alınışından sonra Yunanistan'a esir olarak getirilmiştir. (ç.n.)

Hector'un kanayan alnından daha güzel değildi.
Haber verin Valeria'ya, onu karşılamaya hazırız.
(*Kadın çıkar.*)

VIRGILIA

Tanrım, kocamı vahşi Aufidius'tan sen koru!

VOLUMNIA

Kocan, Aufidius'un kafasını ayakları altına alır da
Boynuna basar geçer.
(*Deminki Kadın, Valeria ve uşağı girerler.*)

VALERIA

İkinize de iyi günler sayın bayanlar.

VOLUMNIA

Hoş geldiniz!

VIRGILIA

Sizi gördüğüme memnun oldum.

VALERIA

Leydiler bugün nasıllar? Doğrusu, ikiniz de evcil kadın-
larsınız. Ne işliyorsunuz? Ne kadar güzel bir süsleme bu.
Küçük oğlunuz nasıl?

VIRGILIA

Teşekkür ederim, leydim; kendisi iyidir.

VOLUMNIA

Kılıç kullanmayı, trampet seslerini, öğretmenine tercih
ediyor.

VALERIA

Desenize, babasının oğlu! Çok zeki bir genç olduğuna
yemin edebilirim. Çarşamba günü onu yarım saat kadar
seyrettim; öyle kararlı bir hali var ki! Onu altın renkli
bir kelebeğin peşinden koşarken gördüm; onu yakala-
dığında hemen bıraktı; sonra yine peşinden koştu, yine
yakaladı. Koştı yakaladı, bıraktı. Bunu birkaç kez tek-
rarladı. Sonra ne oldu bilmiyorum; kelebeğin durmadan
yakalanışı mı onu kızdırdı ne; birden dişlerini sıkıp onu
parçaladı. Onu nasıl paramparça etti görecektiniz.

VOLUMNIA

Tıpkı babası gibi.

VALERIA

Gerçekten soylu bir delikanlı.

VIRGILIA

Hayat dolu biri, efendim.

VALERIA

Hadi şu dikişlerinizi bir yana bırakın; bu öğleden sonra benimle tembel ev kadınlarını oynayın.

VIRGILIA

Hayır, sevgili bayan; dışarı çıkmam.

VALERIA

Çıkamaz mısınız?

VOLUMNIA

Çıkacak, çıkacak.

VIRGILIA

Hayır çıkmam; izninizle efendim, kocam savaştan dönünceye kadar şu eşikten dışarı adımımı atmayacağım.

VOLUMNIA

Böyle kendini kapatman hiç de akıllıca değil; hadi gel, senin de hasta leydimizi ziyaret etmen gerekli.

VIRGILIA

Çabuk iyileşmesi için dua ederek onu ziyaret ederim. Ama oraya gidemem.

VOLUMNIA

Niye ama?

VIRGILIA

Bu, ne üşenmemden, ne de sevgi eksikliğinden.

VALERIA

Demek siz de başka bir Penelope⁴ olmak istiyorsunuz. Ama Ulysses'in yokluğunda Penelope'un eğirdiği yün

4 Ulysses'in sadık karısı, kocasının uzun yıllar yokluğunda kendisine evlenme teklif edenlere elindeki örgü bitince kararını verceğini söyler. Ama gündüz ördüğünü gece sökerek onları oyalamıştır. (ç.n.)

Ithaca'yı⁵ güvelerle doldurmuş derler. Hadi ama! Keşke elinizdeki patiska, parmaklarınız kadar duyarlı olsaydı da siz de acıyıp onu iğnelemekten vazgeçseydiniz. Hadi, bizimle geleceksiniz.

VIRGILIA

Hayır, sevgili bayan, beni bağışlayın: Cidden gelemem

VALERIA

Aslında benimle gelerseniz, kocanız hakkında size çok güzel haberler vereceğim.

VIRGILIA

Ah keşke efendim; haber için henüz çok erken.

VALERIA

Gerçekten, şaka yapmıyorum; dün gece ondan haber geldi.

VIRGILIA

Sahi mi, efendim?

VALERIA

Sahi, çok ciddiyim; bir senatörden duydum. Volscialılar bize karşı bir ordu yola çıkarmışlar. Buna karşı General Cominius da, Roma ordusunun bir kısmı ile hareket etmiş. Kocanız ile Titus Lartius Corioli kentini kuşatmışlar; galip geleceklerinden ve bunun kısa bir savaş olacağından eminmişler. Onurum üzerine yemin ederim, bunlar doğru. Hadi ne olur, şimdi gelin bizimle.

VIRGILIA

Beni bağışlayın, sevgili bayan; bundan başka her şeyde size boyun eğirim.

VOLUMNIA

Onu kendi haline bırakın bayan; bu haliyle bizim de neşemizi kaçırarak.

VALERIA

Açıkcası ben de böyle düşünüyorum. Hoşça kalın öyleyse. Sevgili Virgilia, ciddiyetini bir kenara bırak ve sen de gel benimle birlikte.

5 Ulysses'in doğup büyüdüğü kent. (ç.n.)

VIRGILIA

Özetle efendim; sizinle kesinlikle gelemem.

VALERIA

Öyleyse, hoşça kal.

(Çıkarlar.)

4. Sahne

(Corioli surlarının önü.)

(*Marcus, Titus Lartius, subaylar, askerler, trampet ve bayraklarla girerler.*)

(*Corioli önlerindeyken bir Haberci gelir.*)

MARCUS

İşte iyi haber geliyor. Bahse girerim, karşılaştılar.

LARTIUS

Atlarımıza bahse girerim, hayır.

MARCUS

Kabul.

LARTIUS

Anlaştık.

MARCUS

Söyle bakalım, generalimiz düşmanla karşılaştı mı?

HABERCI

Karşı karşıya geldiler, ama henüz çarpışmaya girmediler.

LARTIUS

Öyleyse, cins at benim.

MARCUS

Ben de onu senden satın alırım.

LARTIUS

Olmaz; ne satarım ne de veririm;

Ama sana elli yıllığına ödünç verebilirim.

Kent büyüklerini görüşmeye çağır!

MARCIUS

Ordular buradan ne kadar uzakta?

HABERCI

Bir buçuk mil kadar.

MARCIUS

Öyleyse, birbirimizin savaş borularını duyabileceğiz.

Yüce Mars⁶, işimizi çabuk bitirmemiz için yardımcı ol bize,

Ol ki, kan damlayan kılıçlarımızla

Cephede savaşan dostlarımıza yardıma koşalım bütün

hızımızla.

Hadi, çal boruyu!

(Görüşme borusu çalınır.

Surların üstünde iki senatörle birlikte

bazı kişiler görünürler.)

Tullius Aufidius, surlarınızın içinde mi?

BİRİNCİ SENATÖR

Hayır, ne o sizden korkuyor ne de başkaları;

(Uzaktan trampet sesleri gelir.)

İşitin trampet seslerini, gençlerimizi topluyorlar.

Surlar ardında kısılp kalmaktansa,

Yıkarsız bütün duvarlarımızı.

Kapalı gibi görünen kapılarımızı

Sazlarla destekledik yalnızca;

Kendi başlarına açılabilirler.

(Uzaktan savaş boruları)

Dinleyin ve kulak verin uzaklara

İşte Aufidius oralarda,

Duyun ne işler başarıyor bölünen ordunuza karşı.

MARCIUS

Hah, nihayet kapıştılar!

LARTIUS

Bu savaş çığlıkları rehber olsun bizlere;

Merdivenleri getirin, merdivenler nerede!

(Volscia ordusu girer.)

6 Savaş Tanrısı. (ç.n.)

MARCIUS

Bunlar bizden korkmuyorlar, sur dışına çıkıyorlar.
Şimdi koyun kalkanlarınızı göğsünüzün üstüne,
Çarpışın kalkandan daha sağlam yüreklerinize.
Yiğit Titus ileri.
Tahminimizden daha çok küçümsüyorlar bizi,
Bu da öfkeden kudurtuyor beni.
Hadi arkadaşlar, göreyim sizi,
Kaçanı Volscialı sayıp kılıçtan geçireceğim.
(Boru sesleri. Romalılar yenik düşüp
siperlerine çekilirler.
Marcius tekrar girer.)

MARCIUS

Sizi vebaya tutulası herifler, Roma'nın yüz karaları!
Sizi koyun sürüleri, veba çibanlarıyla geberesiceler!
Bir mil uzaktan bile, veba aşılaysın birbirinize!
İnsan kılığına girmiş kaz yürekli serseriler,
Nasıl kaçtınız maymunların bile dövebileceği o köle
güruhundan!
Pluto⁷ ve cehennem hakkı için!
Hepsi arkalarından yaralı, kaçmaktan kireç gibi yüzleri.
Dönün ve hücumla geçin!
Yoksa cehennemin ateşleri üzerine ant içerim ki,
Düşmanı bırakıp sizinle savaşırım.
Gözünüzü dört açın! Hadi gelin.
Eğer sağlam durursanız
Onlar nasıl bizi siperlerimize kadar sürdülerse,
Biz de onları karılarının yanına gönderelim.
Beni izleyin!
(Başka bir hücum borusu.
Marcius, Volscia'lıları sur kapılarına kadar kovalar.)
İşte kapılar açıldı. İyi yardımcıları olduğunuzu kanıtlayın
şimdi!

7 Karanlıklar Tanrısı. Karısı Demeter'in kızı Persephone idi. (ç.n.)

Talih kaçanların değil, takipçilerin yanındadır.

Bana bakın; benim yaptığımın aynını yapın.

(Kapıdan içeri girer.)

BİRİNCİ ASKER

Bu deli cesareti. Ben yokum.

ÜÇÜNCÜ ASKER

Ben de.

BİRİNCİ ASKER

Bakın, kapıyı üzerine kapadılar.

(Hücum borusu devam eder.)

HEPSİ

Eminim, tuzığa düşürüldü.

(Titus Lartius girer.)

LARTIUS

Marcius'a ne oldu?

HEPSİ

Hiç kuşkusuz öldürüldü.

BİRİNCİ ASKER

Kaçanların peşinden giderek içeri girdi,

Birden kapılar kapandı ardından,

O, orada bütün kente karşı tek başına kaldı.

LARTIUS

Ey soylu insan!

İnsafsız kılıcını duygularıyla aşan,

Kılıcı boyun eğse de kendi dimdik duran kahraman!

Sen bizden ayrıldın, Marcius!

Senin büyüklüğünde bir yakut senin değerinde olamaz.

Cato'nun⁸ gönlüne göre bir askerdin sen;

Korkunç ve müthiş olan yalnızca darbelerin değildi,

Bakışlarınla, gök gürültüsünü andıran sesinle

Düşmanlarını titretirdin, dünyada deprem oluyormuş gibi.

(Marcius düşmanlarının saldırısıyla

yaralanmış olarak girer.)

8 Eski Roma'da Roma erdemlerinin ve ahlak anlayışının katı savunucusu olan yüksek rütbeli bir görevliydi. (ç.n.)

BİRİNCİ ASKER

Efendim, bakınız.

LARTIUS

Bu Marcius! Onu kurtaralım ve onun yaptıklarını yapalım.
(*Dövüşerek kente girerler.*)

5. Sahne

(*Coriolî'de bir sokak.*)

(*Romalılar ellerinde ganimetlerle girerler.*)

BİRİNCİ ROMALI

Bunu Roma'ya götüreceğim.

İKİNCİ ROMALI

Ben de bunu.

ÜÇÜNCÜ ROMALI

Kahretsin! Ben de bunu gümüş sandım.

(*Çıkarlar. Hücum borusu devam eder.*)

Marcus ile Titus Lartius, trampetçilerle girerler.)

MARCİUS

Hele bir bakın şu mekik dokuyan çapulculara;

Birkaç drahmılık şey için hiç boşa harcamıyorlar vakitlerini.

Alçak köleler, ne bulurlarsa, yastık, kaşık,

beş para etmeyen şeyleri;

Topluyorlar celladın bile, öldürdüğü adamla birlikte

gömdüğü zırhları,

Savaş bitti ya, şimdi yükleme zamanı.

Kahrolsunlar! Bakın şu avamın çıkardığı gürültüye!

Ona gelince! Bütün ruhumla nefret ettiğim herif, Aufidius,
Romalıları kılıçtan geçiriyordur şimdi.

Bu yüzden, yiğit Titus, güvendiğin kişilerden

Yeterli sayıda adam topla kente karşı;

Ben de elimizde kalan yürekli kişilerle

Koşayım Cominius'un yardımına.

LARTIUS

Değerli dostum, yaran kanıyor. İlk çatışman çok şiddetliydi.
Senin için zor olabilir bir ikincisi!

MARCIUS

Dostum, övgünün sırası değil. Daha bitirmedim savaşımı.
Hadi hoşça kal.
Akıttığım kan, tehlikeli değil, daha çok hayırlı.
İşte böyle çıkacağım Aufidius'un karşısına
Ve dövüşeceğim onunla.

LARTIUS

Öyleyse, güzel Kader tanrıçası sana yâr olsun;
Ve onun büyüğü düşman kılıçlarını şaşırtsin.
Yiğit delikanlı, talihin yaver gitsin!

MARCIUS

Senin de, dostum;
Talih seni de en yükselere çıkardıklarından ayrı tutmasın!
Hadi, hoşça kal.

LARTIUS

Çok değerli Marcus!
(*Marcus çıkar.*)

Hemen pazar yerine git ve boru çal;
Bütün subayları topla oraya,
Talimatımız var onlara.
(*Çıkarlar.*)

6. Sahne

(*Cominius'un karargâhının civarı.*)

(*Cominius, askerleriyle geri çekilerek girer.*)

COMINIUS

Soluklanıp dinlenin arkadaşlar, iyi dövüştük;
Cepheyi Romalılara yakışır şekilde terk ettik,
Ne yerlerimizde tutunmamız delicesineydi

Ne de geri çekilmemiz yüreksizceydi.
İnanın dostlar, yeniden saldıracaklar bize.
Çarpışırken arada sırada,
Bizimkilerin savaş seslerini duyuyoruz rüzgârın esintisiyle.
Siz, ey Roma tanrıları,
Bizim dilediğimiz zaferi bahşedin onlara da;
İki ordumuz da saf saf gülen yüzlerle
Şükran kurbanlarını sunsunlar size!
(Bir Haberci girer.)

Ne haber?

HABERCI

Corioli halkı, akın akın surların dışına çıktı,
Çatışmaya girdiler Lartius ve Marcius'la.
Bizimkilerin kendi siperlerine sürüldüklerini görünce
Ayrıldım oradan.

COMINIUS

Gerçeği söylesen de,
İyi şeyler söylemiyorsun bana kalırsa
Ne kadar oluyor oradan ayrılalı?

HABERCI

Efendim, bir saatten fazla.

COMINIUS

Bir mil bile değil.
Boru seslerini duyduk az bir zaman önce.
Nasıl oluyor da, bir mil için bir saati boşuna harcayıp
Geç haber getiriyorsun?

HABERCI

Volscialı gözcüler beni izlediler;
Üç dört mil dönüp dolaşmak zorunda kaldım.
Yoksa efendim, yarım saat önce burada olacaktım.
(Marcius girer.)

COMINIUS

Kim var orada? Derisi yüzülmüş gibi biri!
Aman tanrılar! Marcius'un silüetine çok benziyor,
Daha önce de onu böyle görmüştüm.

MARCIUS

Çok mu geç kaldım?

COMINIUS

Gök gürültüsünün bir dümbelekten çıkmadığını
Çoban bilemez ama,
Ben Marcius'un sesini ayırt edebilirim
Sıradan bir insan sesinden.

MARCIUS

Çok mu geç kaldım?

COMINIUS

Eğer başkalarının kanı değil de kendininkiyse, evet.

MARCIUS

Gelin, size sarılayım âşık olduğum zamandaki gibi:
Yüreğim şen, mutluyum, düğün gecesi,
Mum ışıkları altında yatağıma gidişimdeki gibi.

COMINIUS

Savaşçıların delikanlısı! Titus Lartius nasıl?

MARCIUS

Birtakım kararlar çıkarmakla meşgul:
Kimini ölüme, kimini sürgüne gönderiyor,
Kimini fidyeli, kimini fidyesiz bırakıyor,
Bazısına acıyıp ötekini tehdit ediyor,
Tıpkı yaltaklanan, tasmalı bir av köpeğini
İsteddiği zaman salıverecekmiş gibi,
Corioli'yi, Roma adına, elinde tutuyor.

COMINIUS

Bana, siperlerinize kadar geri püskürtüldüğünüzü söyleyen
O köle nerde? Nerde o? Çabuk gönderin onu buraya!

MARCIUS

Paylamayın onu. Verdiği haber doğrudu.
Bizim efendilere gelince; o güruh yok mu
–Lanet olsun! hepsinin canı cehenneme!–
Aşağılık serserilerden öyle bir kaçış kaçtılar ki,
Bir fare bile kediden böyle kaçamazdı.

COMINIUS

Peki sen, nasıl bu işin üstesinden gelebildin?

MARCIUS

Anlatacak zamanımız olduğunu sanmam.

Düşman nerede? Subaylarınız cephede mi?

Eğer değilse, daha ne bekliyorsunuz?

COMINIUS

Marcus, bize uygun olmayan şartlarda dövüştük,

Son darbeyi vurmak için geri çekildik.

MARCIUS

Peki, onlar ne durumda?

En çok güvendikleri kuvvetleri ne tarafta?

COMINIUS

Tahminime göre Marcus, öncü kuvvetleri

En çok güvendikleri Antiumlular;

Onların başında da bel bağladıkları Aufidius var.

MARCIUS

Birlikte girdiğimiz savaşların, döktüğümüz kanların,

Dostluğumuzu sürdürmek için içtiğimiz antların anısına

Yalvarıyorum sana:

Beni hemen Aufidius'un ve Antiumluların karşısına çıkar;

Ayağımıza gelen bu fırsatı geciktirmeyelim,

Düşmana çekilmiş kılıçlarımız ve oklarımızla

Bu durumdan hemen yararlanalım.

COMINIUS

Aslında bir hamama gidip temizlenmeni,

Merhemlerle iyileşmeni isterdim ama

İsteğini reddetmeye de cesaret edemem.

İşine en çok yarayacakları seç bunlar arasından.

MARCIUS

İşe en çok yarayanlar bu savaşa gönüllü olanlardır.

Gerçi kuşkulanmak günahsa da—

Benim bulanmış olduğum kan rengini sevenler varsa,

Kötü nama sahip olmaktansa, kendini feda etmeyi

göze alanlar;

Yiğitçe bir ölümü kötü bir yaşama tercih edenler,
Vatanını kendinden çok sevenler; bunları,
Yalnız onları istiyorum. Bu eğilimde olanlar
Ellerini kaldırsınlar ve sadece onlar
Marcius'u izlesinler.

*(Hepsi birden haykırır, kılıçlarını sallarlar;
Marcius'u omuzları üstüne alırlar
ve berelerini, külâhlarını havaya fırlatırlar.)*

Bırakın! Kılıç mı sandınız beni?
Eğer bu gösteriniz göstermelik değilse,
Her biriniz dört Volscialıya bedelsiniz.
Ama hiçbiriniz Aufidius'un sert kalkanına
Karşı duracak güçte değilsiniz.
Yine de teşekkür ederim hepinize,
Aranızdan belli sayıda kişi seçeceğim.
Diğerleri başka sefer kendilerini gösterirler.
Hadi marş ileri;
En gönüllü olanlardan dört kişi
Harfiyen yerine getirecek emirlerimi.

COMINIUS

Hadi yürüyün arkadaşlar:
Gerçek yapın bu gösteriyi.
Ve paylaşın bizimle her şeyi.
(Çıkarlar.)

7. Sahne

(Corioli sur kapıları.)

*(Bir teğmen, askerler ve gözcü ile giren Titus Lartius,
Corioli'de bir muhafız gücü bırakır,
boru ve trampetlerle Cominius ile Caius Marcius'u
karşılama için ilerler.)*

LARTIUS

Kapıları kollayın; görevinizin başında olun, emrettiğim gibi.

İsteddiğimde, seçtiğim mangaları⁹ yardıma gönderin;
Geri kalan güçler kısa süreli savunma için ayrıldı,
Kenti etimizde tutamayız kaybedersek çarpışmayı.

TEĞMEN

Bizden kuşkunuz olmasın, efendim.

LARTIUS

İleri, arkamızdan kapıları kapayın.
Gözcü, gel buraya,
Götür bizi Roma karargâhına.
(Çıkarlar.)

8. Sahne

(Bir savaş alanı.)

(Hücum boruları çalar.

Marcius ile Aufidius farklı yerlerden girerler.)

MARCIUS

Senden başka kimseyle vuruşmayacağım;
Çünkü senden daha fazla nefret ediyorum,
Sözünü tutmayan alçaklardan ettiğimden.

AUFIDIUS

Nefretimiz aynı ölçüde:
Tiksindiğim Afrika yılanı bile
Senin ünün ve garezin yanında tercihimdir.
Sıkı dur şimdi.

MARCIUS

İlk geri çekilen korkak, ötekinin kölesi olsun ömrü
boyunca,
Tanrıların gazabına uğrasın sonrasında.

AUFIDIUS

Eğer kaçarsam Marcius, holloa¹⁰ diye bağırarak
Bir tavşanmışım gibi beni kovala.

9 Roma ordusunda en küçük birimler. (ç.n.)

10 Sürek avında tavşan kovalarken çıkarılan ses. (ç.n.)

MARCIUS

Tullus, saatlerdir sizin Corioli surları içinde
Dövüşmekteydim yalnız başıma,
Ve istediğime ulaştım.
Üstüme bulaşan bu kan benim kanım değil;
Öcünü almak istiyorsan bütün gücünü topla.

AUFIDIUS

Sen, o böbürlenlen atalarının kullandığı kırbaç,¹¹
Hector bile olsan, elimden kurtulamazsın.

(*Vuruşurlar.*

Bazı Volscialılar Aufidias'ın yardımına gelirler.

Marcus dövüşerek onları bertaraf eder.)

(*Aufidius Volscialılara.*)

İşgüzar ancak mertliğe uymayan bu lanet yardımınızla
Beni utandırdınız.

(*Savaşarak çıkarlar.*)

9. Sahne

(*Roma karargâhı.*)

(*Borular. Çekilme borusu çalınır.*

Bir taraftan Romalılarla Cominius,

ötekinden kolu askıya alınmış Marcus girerler.)

COMINIUS

Sana bugün başardıklarını anlatacak olsam,
Bütün bu yaptıklarına kendin de inanamazdın.
Ama ben onu öyle bir yerde anlatacağım ki,
Senatörlerin gözyaşları tebessümlerine karışacak;
Büyük soylular da orada olacaklar,
Ama önce inanmayacaklar,
Sonunda onlar da hayran kalacaklar.
Leydiler korkacaklar, ama hazla titreyecekler,
Daha fazlasını dinlemek isteyecekler.

11 Yunanlılara karşı duran Troyalıların kullandığı kırbaç. (ç.n.)

Ancak ahmak tribünler, kokmuş avam,
Senin onurlu eylemlerinden nefret etseler de,
İstemeyerek de olsa,
‘Roma’ya böyle büyük bir asker bahsettikleri için’
Tanrılara teşekkür edecekler.
Oysa sen bu ziyafetin sonuna yetiştin.¹²
Ama önce zaten tıka basa doymuştun.
(İzleme görevinden dönen Titus Lartius
kendi kuvvetleriyle girer.)

LARTIUS

İşte general, küheylan bu, bizler de koşumlarıyız,
Bir görseydiniz. –

MARCIUS

Lütfen, yeter. Soyluluğu ile övünen annem bile
Beni övdüğü zaman çok sıkılırım.
Siz ne yaptıysanız, ben de elimden geldiğince onu yaptım.
Aynı amaca hizmet ettik. Her şey vatanımız içindi.
Kararlı olan herkes benden daha iyi olabilir.

COMINIUS

Değerlerinizin üstünü örtemezsiniz;
Roma, kendi evlatlarının değerini bilmeli.
Eylemlerinizi gizlemek hırsızlıktan daha beter,
İftiradan da başka bir şey olmazdı.
En büyük övgüleri hak eden
Ve tanıkları olan bu övgünün susturulması,
Alçakgönüllülük gibi görünebilir.
Bu yüzden, ordumuzun önünde
Sizi ödüllendirmek için değil,
Ama nasıl bir insan olduğunuzu anlattığımda,
Lütfen beni dinleyin.

MARCIUS

Bedenimdeki yaralar kendilerinden söz edildikçe,
Sızlayıp duruyorlar.

12 Marcus’un bitmek üzere olan bir savaşın sonunda Cominius’a yardıma geldiğini imâ ediyor. (ç.n.)

COMINIUS

Eğer sızlamasalardı, nankörlükle iltihaplanır,
Ancak ölümden iyileşirlerdi.
Kentte, savaş alanında aldığımız cins atların
Ve ganimetlerin onda birini size vereceğiz.
Bunlar dağıtılmadan önce,
Siz içlerinden istediğinizi seçeceksiniz.

MARCIUS

Teşekkür ederim, general;
Kılıcımın hakkının rüşvetle ödenmesine
Gönlüm razı değil. Bunu reddediyorum.
Herkes gibi, hakkım neyse onu istiyorum.
(*Boru sesleri.*
Kalabalık bir ağızdan "Marcius! Marcius!"
diye bağırır, mızrak ve kasketlerini havaya atarlar.
Cominius ile Lartius'un başı açıktır.')

Kutsallığını bozduğunuz bu borular,
Bir daha çalmasınlar!
Davullar ve trampetler savaş alanlarının hoş beklentisidir,¹³
Saraylar ve kentler ikiye bölünmüş yaltaklanmalarını
Kendilerine saklasınlar!
Çelik, asalakların ipek giysileri gibi yumuşadıysa,
Bari savaş zırhları da ipeğe dönüşsün!
Yeter artık! Kanayan burnumu silmedim,
Birtakım serserileri yendim diye,
Birçoklarının gözünü kırpmadan yapabileceği şeyler için
Abartarak beni alkışlıyorsunuz;
Sanki yaptığım bu önemsiz işlerin
Yalana bulaşmış övgülerle beslenmesinden
Hoşlanırmışım gibi.

COMINIUS

Fazla alçakgönüllüsünüz;

13 "hoş beklenti" yaltaklanma anlamına da gelmektedir. (ç.n.)

Bu, hizmetlerinizi hakkıyla anlatan bizlere karşı
Minnetten çok kendi onuruza yaptığınız acımasızlıktır.
Hoşgörünüze sığınarak, eğer kendi aleyhinize dönerseniz,
Kendine kötülük etmek isteyen bir insan olarak
Sizi kelepçelemek zorunda kalırız.
Sonra da sizinle güven içinde tartışırız.
Bu nedenle, bizim gibi bütün dünya da bilsin ki,
Caius Marcius bu zafer tacını giyiyor:
Bunun anısına, bütün ordunun tanıdığı soylu kırsığımı
Bütün donanımı ile kendisine veriyorum.
Bu andan itibaren, Corioli'deki başarısından ötürü,
Alkışlarımız ve silah şakırtıları arasında,
Ona Caius Marcius Coriolanus adını verdik;
Bu unvanı sonsuza kadar onurla taşı!
(*Boru sesleri; trampetler ve davullar çalar.*)

HERKES

Caius Marcius Coriolanus!

MARCIUS

Gidip yıkanacağım;
Kızarıp kızarmadığımı anlarsınız temizlendikten sonra.
Teşekkür ederim bununla birlikte.
Şimdi atınıza bineceğim, elimden geldiğince
Layık olmaya çalışacağım verdiğiniz unvana.

COMINIUS

Biz de çadırımıza çekileceğiz;
Dinlenmeden önce, başarınızı Roma'ya bildireceğiz.
Sen, Titus Lartius, Corioli'ye dön,
Her iki tarafın çıkarını gözetecek
Sorumlu kişileri bul ve görüşmek üzere bize,
Roma'ya gönder.

LARTIUS

Emredersiniz, efendim.

CORIOLANUS

Tanrılar benimle eğlenmeye başladılar.

Bütün o şahane armağanları reddeden ben,
Şimdi generale bir dileğimi söylemek zorundayım.

COMINIUS

Al, senindir. Ne var?

CORIO LANUS

Vaktiyle Corioli'de yoksul bir adamın evinde kalmıştım;
Çok iyi davranmıştı bana.
Esir alındığını gördüm. Benden yardım istedi,
Ama o sırada, Aufidius'la karşılaşınca
Öfkem, acıma duygularıma galip geldi.
Sizden dileğim, onun serbest bırakılması için
emir vermeniz.

COMINIUS

Yerinde bir dilek! Oğlumun kasabı olsaydı bile,
Onu, Marcius, rüzgâr kadar serbest bıraktırdım yine de.
Titus, onu saliver gitsin!

LARTIUS

Marcius, adı?

CORIO LANUS

Jüpiter hakkı için unuttum!
Yorgunum; evet belleğim yorgun.
Burada hiç şarap yok mu?

COMINIUS

Çadırıma gidelim. Yüzünüzdeki kan kurumuş;
Artık temizlenme sırası geldi. Gelin.
(Çıkarlar.)

10. Sahne

(*Volscialıların karargâhı.*)

(*Borular. Trampetler.*

Tullus Aufidius kanlar içinde, iki üç askerle girer.)

AUFIDIUS

Kent düştü.

BİRİNCİ ASKER

Uygun şartlarla geri verilecek.

AUFIDIUS

Şartlar! Keşke Romalı olsaydım. Ama değilim;
Volscialı olduğum için bu imkânsız. Şartlarmış!
Yenilen taraf biz olduğumuza göre,
Üstün gelenin merhametine kalmış bir anlaşmada
Ne gibi uygun şartlar olabilir?
Marcius, seninle beş kez dövüştüm;
Her defasında beni yendin.
Yemek yediğimiz kadar dövüşsek yine beni yenersin.
Gökler tanığımdır,
Eğer onunla bir daha karşı karşıya gelecek olursam;
Ya o benim hakkımdan gelecek ya da ben onun.
Ona olan garezimde artık mertlik kalmadı;
Bir zamanlar kılıç kılıca,
Eşit şartlarda dövüşerek onu yenmeyi isterdim;
Ama şimdi bir pusuya getirip gazapla
Ya da kancıkça onu öldüreceğim.

BİRİNCİ ASKER

O bir şeytan.

AUFIDIUS

Çok cüretli, ama sinsi ve kurnaz değil;
Beni durmadan yenerek hayatımı kararttı,
Hepten yok etti cesaretimi.
İşi oluruna bırakacağım.
Ne uyku ne kutsal yer ne silahsızlık ne tapınak
Ne Capitol ne rahiplerin duası ne kurban saatleri
Ne sınırlamalar, bunların hiçbirisi,
Çürük gelenekleri ve ayrıcalıkları ile
Benim Marcius'a olan nefretimi
Ortadan kaldıramaz.
Onu her bulduğum yerde, kendi evinde,
Hatta kardeşimin güvencesi altında olsa bile,

Karşı gelip konukseverlik törelerine
Yırtıcı elimi onun kanıyla yıkayacağım.
Sen şimdi kente git; nasıl korunuyor,
Roma'ya rehine olarak kimler alınmış, öğren.

BİRİNCİ ASKER

Siz gitmeyecek misiniz?

AUFIDIUS

Servilikte bekliyorlar beni.
Değirmenlerin güneyinde bir yerde.
Rica ederim, orada olan bitenler hakkında beni
haberdar edin;

Ben de ona göre yoluma devam edeyim.

BİRİNCİ ASKER

Emredersiniz efendim.

(Çıkarlar.)

II. Perde

1. Sahne

(Roma. Kamuya açık bir alan.)

(Menenius, Sicinius ve Brutus adlı iki
halk tribünü ile girer.)

MENENIUS

Kâhin, bu gece bir haber geleceğini söyledi.

BRUTUS

İyi mi, kötü mü?

MENENIUS

Halkın gönlüne göre bir şey değil; çünkü Marcius'u sev-
mezler.

SICINIUS

Doğa, hayvanlara dostu düşmanı öğretir.

MENENIUS

Söyler misin, kurt ne sever?

SICINIUS

Kuzu.

MENENIUS

Doğru, onu yemek ister; tıpkı aç halkın soylu Marcius'un
başını yemek istemesi gibi.

BRUTUS

O bir kuzudur elbette, ayı gibi homurdanan.

MENENIUS

Gerçekten de kuzu gibi yaşayan bir ayıdır o. Siz ikiniz de
yaşlı başlı adamlarsınız. Şu soruma cevap verin.

İKİSİ

Buyurun, sorun.

MENENIUS

Sizde pek fazla olmayan hangi kusuru vardır onun?

BRUTUS

Kusuru bir tek değil ki, bir depo dolusu kusuru var.

SICINIUS

Özellikle kibir.

BRUTUS

Çalım atmakta hepsini geçer.

MENENIUS

İşte bu çok garip. Bu kentte, yani biz soylular arasında, sizler hakkında ne düşünüldüğünü biliyor musunuz? Ha biliyor musunuz?

İKİSİ

Yoo, ne düşünüyor?

MENENIUS

Az önce kibirden söz ettiniz– söyleyeceklerime kızacak mısınız?

İKİSİ

Evet evet, neymiş bakalım?

MENENIUS

Pek de önemli değil. Bir kere, en küçük can sıkıntısında bile sabrınız tükeniyor. İkincisi, kendinizi koy vermişsiniz, zevkinize göre çabucak öfkeleniyorsunuz. Özetle, madem bundan zevk alıyorsunuz, o zaman Marcius'u kibirli diye neden suçluyorsunuz?

BRUTUS

Bu sadece bizim fikrimiz değil.

MENENIUS

Biliyorum, kendi başınıza bir iş beceremezsiniz. Bereket, birçok yardımcınız var; yoksa yaptıklarınız şaşılacak derecede zayıf kalacaktı. Kendi başınıza bir şeyler yapabilecek zekâyâ sahip değilsiniz. Kibirden, gururdan söz ediyorsunuz: Keşke kendi kusurlarınızı görebilseniz. Şöyle

kendi iç yüzünüzü bir gözden geçirebilseniz. Keşke bunu yapabilseniz.

BRUTUS

O zaman ne olurdu?

MENENIUS

O zaman ne mi olurdu! İşte o zaman ne kadar değersiz, kibirli, hoyrat, huysuz bir çift yargıç, Roma'da bulunan herhangi iki budaladan farksız olduğunuzu anlardınız.

SICINIUS

Menenius, senin de dillere düştüğünü herkes bilir.

MENENIUS

Evet, sıcak şarabına Tiber ırmağının bir damla suyunu katmak istemeyen, tuhaf bir soylu olduğumu herkes bilir. İlk davacının lehine karar verdiği için kusurlu; en ufak bir tahrikte fevri, aniden parlayıp sönen; sabahın alnı yerine gecenin kıcıyla arkadaşlık kuran bir adam. Düşündüğümü söylerim, nefes tüketirken içim temizlenir. Sizin gibi iki politikacıyla karşılaşınca –elbette ikinize Lycurgus'lar¹⁴ diyemem– verdiğiniz içkinin tadını beğenmezsem, suratımı buruştururum. Ağzınızdan çıkan sözlerin çoğu eşeklikse siz, sayın bayların konuyu doğru dürüst naklettiğinizi söyleyemem. Sizden ağırbaşlı, ciddi insanlardır diye söz edenleri dinlemeye mecbur kalsam bile, sevimli diyenlerin birer yalancı olduğunu çok iyi bilirim. Eğer siz bunu benim küçük dünyamın yüzünde de görüyorsanız, bu, herkesin beni iyi bildiğini göstermez mi? Eğer ben iyi biliniyorsam, şu bakar kör anlayışınızla böyle bir karakterden ne gibi bir kötülük çıkarıyorsunuz?

BRUTUS

Uzatmayın, efendim, sizi gayet iyi tanıyoruz.

MENENIUS

Siz ne beni tanıyorsunuz ne kendinizi ne de herhangi bir şeyi. Sizin tek emeliniz, zavallı ayaktakımının külahlarını

¹⁴ "Lycurgus," antik Yunanistan'da ünlü bir yasa koyucu idi. Menenius burada çoğul ekini kullanarak aşağılamaya yöneliyor. (ç.n.)

havaya fırlatıp önünüzde eğilmeleridir. Yararlı olabilecek koskoca bir sabahı, portakalcı kadınla fıçı tıkaçı satıcısı arasındaki davaya bakmakla geçirirsiniz. Sonra da üç paralık bir anlaşmazlığı ertesi güne ertelersiniz. Tarafları dinlerken karnınız ağrısız, soytarılar gibi yüzünüzü ekşitir, sabrı elden bırakıp “oturak” diye bağırırsınız. Burnunuzu sokarak daha da karıştırdığınız davanın sonucunu getirmeden ertelersiniz. Her iki taraf için sağladığınız barış, her iki tarafa da “hilekâr” demekten ibarettir. Siz ikiniz, çok garip bir çiftsiniz.

BRUTUS

Hadi hadi, sizin Capitol’de görevini yapan bir senatörden çok, sofralarda gevezelik eden bir adam olduğunuzu herkes çok iyi bilir.

MENENIUS

Sizin gibi maskaralar olduğu sürece rahiplerimiz de nükteler patlatabilir. Maksada en uygun konuştuğunuz zaman bile sakal sallamanıza değmez; sakalınız, ne eskicinin yastığını ne de bir eşek semerini dolduracak değerdedir. Ama Marcius kibirlidir diye tutturmuşsunuz. Marcius, en aşağı bir değerlendirmeye, tufandan bu yana, doğuştan cellat olan atalarınızın hepsinden üstündür. Hadi size iyi günler sayın baylar. Hayvan pleblerin çobanı olan sizlerle biraz daha konuşursam, beynim iltihaplanacak. Şimdi izin istemek cesaretini göstereceğim.

(Brutus ve Sicinius kenara çekilirler.)

Volumnia, Virgilia ve Valeria girerler.)

Merhaba, güzel oldukları kadar soylu bayanlar – ay yüzünde olsaydı, daha soylu olamazdı. Acele acele ne yana böyle?

VOLUMNIA

Saygıdeğer Menenius, oğlum Marcius geliyormuş, Juno¹⁵ aşkı için gidelim.

15 Roma mitolojisinde tanrı Jüpiter’in kız kardeşi ve eşi, aile ve doğum tanrıçası. (ç.n.)

MENENIUS

Ya? Marcius dönüyor mu?

VOLUMNIA

Evet, değerli Menenius; hem de büyük bir başarıyla.

MENENIUS

Salam sana ey Jüpiter! Yaşasın, demek Marcius geliyor!

VOLUMNIA VE VIRGILIA

Evet, gerçekten.

VOLUMNIA

Bakınız işte mektubu; birini hükümete, diğerini karısına yazmış. Sanırım evde bir tane de size var.

MENENIUS

Bu gece evde cümbüş yaparım. Bir mektup da bana ha!

VIRGILIA

Evet, kesinlikle, bir mektup da size yazmış; gözlerimle gördüm.

MENENIUS

Demek bana da yazmış? Bu bana yedi yıllık sağlık bahsetti. Bu süre içinde doktora meydan okuyacağım. Kolinus'un¹⁶ en tutulan reçetesi bile bunun yanında bir koca karı ilacı, bir at şurubu gibi kalır. Yaralanmış mı? Onun yaralı dönmesi âdetidir.

VIRGILIA

Aman hayır, hayır, hayır.

VOLUMNIA

Evet yaralı; tanrılara bin şükür.

MENENIUS

Eğer yarası ağır değilse, tanrılara benden de. Cebinde zaferle geldiğinde yaralar ona hep yakışmıştır.

VOLUMNIA

Alında, Menenius, üçüncü defadır evine zafer çelengiyle dönüyor.

MENENIUS

Aufidius'u doğru dürüst hizaya sokmuş mu?

16 "Galen," antikağın büyük tıp doktoru, asıl adı Kolinus'tur. (ç.n.)

VOLUMNIA

Titus Lartius dövüştüklerini yazıyor, ama Aufidius kaçmış.
MENENIUS

Garanti ederim, onun da zamanı gelmişti zaten. Eğer kaçmasaydı, Corioli'de ele geçirilen altın sandıkları bile beni bu kadar sevindiremezdi. Senato bundan haberdar mı?

VOLUMNIA

Bayanlar biz gidelim. Evet, evet, evet. General Senato'ya yazmış; hem de bu savaşın bütün onurunu oğluma vererek. Bu savaşta şimdiye kadar gösterdiği çabaları kat kat aşmış.

VALERIA

Gerçekten, hakkında hayranlık verici şeyler söylüyorlar.
MENENIUS

Hayranlık verici! İnanın, bunların hepsini hak etmiştir.

VIRGILIA

Dilerim söylenenler doğrudur.

VOLUMNIA

Doğru mu? Vay vay, elbette doğru!

MENENIUS

Doğrudur! Doğru olduklarına yemin edebilirim. Neresinden yaralanmış?

(*Tribünlere.*)

Tanrı sizi kurtarsın beyler! Marcius geliyormuş. Gurur duyması için çok neden var

(*Volumnia'ya.*)

Neresinden yaralanmış?

VOLUMNIA

Omuzundan ve sol kolundan. Konsül mevkiine çıktığında, halka göstereceği birçok yara beresi varmış. Tarquin'i¹⁷ geri püskürttüğünde yedi yara almış.

MENENIUS

Biri boynunda, ikisi kalçasındaydı. Benim bildiğime göre dokuz yarası vardı.

17 "Tarquin," Roma'dan kovulan Roma'nın ilk krallarından biriydi. (ç.n.)

VOLUMNIA

Bu sefere çıkmadan önce bedeninde yirmi beş yara izi vardı.

MENENIUS

Şimdi yirmi yedi oldu. Her yaraya karşı bir düşman mezarı.
(Bağrıışmalar, boru ve kılıç sesleri duyulur.)

Dinleyin boru sesleri!

VOLUMNIA

Bunlar Marcius'un öncüleri. Onun önünde gürültü patırtı vardır, arkasında da gözyaşları bırakmıştır. "Ölüm denen o karanlık ruh, yatar kaslı kolunda / Atılır bu kol ileri, ölümler yatar yolunda."

(Trompetler, önemli kişilerin gelişlerini haber veren bir hava çalar. General Cominius ile Titus Lartius girerler; aralarında başında zafer çelengi ile Coriolanus; arkasından subaylar, askerler ve bir çığırtnan gelir.)

ÇIĞIRTKAN

Romalılar bilin ki, Marcius, Corioli surları içinde tek başına çarpıştı ve kazandı. Orada ünlü Caius Marcius adına onurlu bir ad daha eklendi: Coriolanus. Roma'ya hoş geldin anlı şanlı Coriolanus!

(Boru sesleri ve kılıç şakırtıları.)

HEPSİ

Roma'ya hoş geldin anlı şanlı Coriolanus.

CORIOLANUS

Yeter, bunlar beni incitiyor. Rica ederim yeter artık.

COMINIUS

Bakın, efendim, anneniz burada.

CORIOLANUS

Anne bilirim, başarım için bütün tanrılara başvurmuş-sundur!

(Diz çöker.)

VOLUMNIA

Hayır, ayağa kalk kahraman askerim,
Benim soylu Marcius'um, değerli Caius,

Yiğitlikle sağladığın başarı için sana verilen bu ad—
Nedir? Sana artık Coriolanus mu diyeceğim?—
Bakın, karınız da burada.

CORIOLANUS

Benim çekici suskunum, merhaba!
Ne o, zaferle döndüm diye mi ağlıyorsun?
Ya tabut içinde dönseydim gülecek miydin?
Ah sevgilim, Bu yaşlı gözler,
Corioli savaşında dul kalan kadınlarla
Oğullarını kaybeden analara yakışır.

MENENIUS

Artık seni tanrılar taçlandırırsın!

CORIOLANUS

Vay, siz hâlâ hayatta mısınız?
(*Valeria'ya.*)

Bağışlayınız tatlı bayan.

VOLUMNIA

Nereye bakacağımı şaşırdım. Evine hoş geldin!
Hoş geldiniz General! Hepiniz hoş geldiniz!

MENENIUS

Binlerce defa hoş geldiniz.
Ağlayabilirim de gülebilirim de, hem mutlu hem üzgünüm.
Seni görüp de memnun olmayanın köküne kibrit suyu!
Sizler, Roma'nın bağrına basması gereken bir üçlüsünüz.
Ne yazık ki, burada senden hoşlanmayan ve aş tutmayan
Yaşlı yengeç ağaçları¹⁸ var.
Olsun, tekrar hoş geldiniz kahramanlar.
Biz ısırgana ısırgan, budalaların hatalarına budalalık deriz.

COMINIUS

Hep haklıdır.

CORIOLANUS

Yaşasın Menenius.

18 Yazarın gönderme yapmak için uydurduğu bir ağaç türü. Yengeç sözcüğüyle tribünlerin çağanoz gibi yan yan kaçıış ima ediliyor. (ç.n.)

ÇİĞİRTKAN

Yolu açın ve ilerleyin.

CORIOLANUS

(*Volumnia ile Valeria'ya.*)

Elini, siz de.

Bazı soyluları ziyaret etmem gerek evimize gitmeden önce.

Onlardan yalnız tebrik değil, yeni onurlar da aldım.

VOLUMNIA

Hayal ettiklerimin gerçekleştiği günü gördüm.

Tek bir şey eksik yalnızca;

Onu da sana verecektir Roma.

CORIOLANUS

Sevgili anneciğim, şunu bilmelisin:

Onların isteğine göre hükmetmektense,

Kendi düşünceme göre hizmet etmeyi tercih ederim.

COMINIUS

Hadi, Capitol'a.

(*Borular çalınır. Alay geldiği yerden çıkar.*

Brutus ile Sicinius ortaya çıkarlar.)

BRUTUS

Herkes ondan söz ediyor,

Feri sönmüş gözler onu görmek için gözlük takıyor;

Geveze dadı, bebeğin ağlamasına aldırmayıp

Dedikoduya karışmayı uygun buluyor;

Aşçı yamağı sürtük, kirli boynuna ucuz eteğini ilıştırıp

Onu görmek için düz duvara tırmanıyor.

Tıklım tıklım dükkânlar, tezgâhların üstü, pencereler;

Damları doldurmuşlar, saçaklara ata biner gibi tünemişler;

Siyahı, beyazı, sarısı, türlü türlü insanlar,

Onu görmek için can atıyorlar.

Halk arasına pek girmeyen rahipler bile,

Halk arasında telaşla yer aramaktalar kendilerine.

Yüzleri tülle örtülü hanımlarımız da

Allıklı beyaz yanaklarını Phoebus'un¹⁹ yakıcı sığağına
Açmaktan çekinmiyorlar.

Öyle bir curcuna ki, Corilanus'u hangi tanrı sevk ediyorsa
Sanki gizlice onun kalıbına girmiş de
Bu zarif davranışları vermiş ona.

SICINIUS

Hemen konsül yapılacağına garanti veririm.

BRUTUS

Bu durumda, onun iktidarı süresince, işimizi beklemeye
almalıyız.

SICINIUS

O bu onuru soğukkanlılıkla fazla uzun sürdüremez;
Başladığı şeyi nerde bitirmesi gerektiğini bilemez,
Kazandıklarını er geç kaybedecektir.

BRUTUS

Bu tek tesellimiz.

SICINIUS

Hiç merak etme, şu temsil ettiğimiz ayaktakımı,
En küçük vesilede ona verilen onuru unutup
Eski nefretlerini hatırlayacaklardır.
Kibrinden geçilmediğinden, bu vesileyi
Kendisinin yaratacağından eminim.

BRUTUS

Eğer konsüllüğe aday olursa, çarşıya gitmeyeceğine,
Yıpranmış bir tevazu hırkası giymeyeceğine,
Âdet olduğu üzere yaralarını göstermeyeceğine,
Nefesleri kokan insanlardan oy dilenmeyeceğine
Yemin etmiş.

SICINIUS

Bu doğru.

BRUTUS

Bu sözler de onun: Konsüllüğü kabul etmektense
Kaybetmeye razıymış. Ancak kibarların ısrarı,
Soyluların isteği ile kabul edebilirmiş.

19 Güneş tanrısı. (ç.n.)

SICINIUS

Dilerim, bu ilkesinde sebat eder ve bunu uygular.

BRUTUS

Böyle hareket etmesi büyük bir olasılık.

SICINIUS

Bizim de çok istediğimiz gibi,

Tuttuğu bu yol onu kesinlikle yok edecektir.

BRUTUS

Bizim hükmümüz kalmaz o yok olmazsa.

Bu işi hızlandırmak için,

Coriolanus'un kendilerinden ne kadar tiksindiğini

Halkın beynine işlemeliyiz.

İktidarı ele geçirirse onları katır yerine koyacağını,

Temsilcilerini susturup özgürlüklerini ellerinden alacağını

Anlatıp beyinlerine kazımalıyız.

Onlara iş yapabilen ruh sahibi insanlar gibi değil,

Yük taşıdıkları için ot verilen,

Yükleri altında ezildikçe yumruklanmış

Savaş develeri gibi baktığını da fısıldayalım.

SICINIUS

Dediğiniz gibi, bunlar,

Coriolanus'un halka küstahça davrandığı sırada

söylenmelidir.

Eğer onu kışkırtırsak, zaman da kazanırız;

Bu da köpekleri koyunlara saldırtmak kadar kolay olur.

Bu, halkın kuru otunu tutuşturur,

O ateş de Coriolanus'u sonsuza kadar yakar.

(Bir Haberci girer.)

BRUTUS

Ne var?

HABERCI

Capitol'a gelmeniz isteniyor.

Marcus'un konsül olacağı düşünülüyor.

Dilsizlerin onu görmek, körlerin onu işitmek için

Toplandıklarını gördüm.
O geçerken, çocuklu kadınlar eldivenlerini,
Genç kızlar boyun atkılarını, mendillerini
Atıyorlardı ona. Soylular eğildiler önünde
Jüpiter heykeli önündeymiş gibi
Halk külâhlarını atıp yağmur gibi yağdırdı,
Seslerinden yer gök inledi.
Böyle bir şeyi hiç görmemiştim.

BRUTUS

Hadi, Capitol'a gidelim.
Şimdilik gözümüzü, kulağımızı iyi açalım,
Sonuç için cesaret toplayalım.

SICINIUS

Sizinle geliyorum.
(Çıkarlar.)

2. Sahne

(Roma. Senato Binası.)

(Yüksek rütbeliler için minder²⁰ getiren iki subay girer.)

BİRİNCİ SUBAY

Hadi biraz çabuk. Nerdeyse gelirler. Konsüllük için kaç aday var.

İKİNCİ SUBAY

Üç diyorlar; genel kanı, Coriolanus'un kazanacağı.

BİRİNCİ SUBAY

Yiğit bir kişi; yalnız son derece kibirli, halkı da sevmiyor.

İKİNCİ SUBAY

Aslında, nice büyük adamlar gelip geçti, halka dalkavukluk ettiler, ama halk onları hiç sevmeydi. Birçokları da nedenini bilmeden sevmişlerdir. Öyleyse, neden sevdiklerini bilmiyorlarsa, neden nefret ettiklerini de bilmiyorlardır. Bu yüzden, halkın sevgisine ve nefretine kulak asmayan

20 Senatörlük makamının simgesi; senatörler yastık üzerinde otururlardı. (ç.n.)

Coriolanus, halkın ruh durumunu çok iyi anlıyor; bunu da soyluların dikkatsiz tavrı içinde açıkça gösteriyor.

BİRİNCİ SUBAY

Onların kendisini sevip sevmediğine aldırmyorsa, onlara iyilik ya da kötülük yapmak kendisince eşittir. Ama o halkın kendisine karşı beslediği nefreti arttırmaya çaba gösteriyor; kendisini onların karşısında göstermek için elinden geleni yapıyor. Bence, bu sevmediği halkın kötü niyetini ve memnuniyetsizliğini celp etmeye çalışmak, sevmediği halkın sevgisini kazanmak için dalkavukluk etmek kadar kötüdür.

İKİNCİ SUBAY

O, bu ülkenin takdirini kazanmayı hak etti; onun bu yükselişi öyle kolay olmadı. Halka göstermelik gülyeryüzlülük ve kibarlık gösteren diğerleri gibi, selam vermekten başka bir iş yapmadan, halkın nazarında itibar kazanmakla olmadı. Onurlu eylemlerini öylesine gözlerine sokmuş ki, yaptığı şeyleri gönüllerine öyle bir yerleştirmiş ki, ondan söz etmemek ve hiç olmazsa bu kadarını itiraf etmemek halk için nankörlük olur. Aksini söylemek kötü niyettir, yalandır; bunu işiten herkesin itirazına neden olur.

BİRİNCİ SUBAY

Artık yeter; değerli bir adam olduğu kesin. Yol açın, geliyorlar.

(Boru sesleri, önlerinde korumaları ile Patrisyenler ve halk temsilcisi tribünler girer. En önde teşrifatçılar²¹ vardır. Coriolanus, Menenius, Konsül Cominius, Sicinius, Brutus yerlerini alır. Coriolanus ayakta durur.)

MENENIUS

Volscialılar hakkında karar verip
Titus Lartius'u çağırdıktan sonra,
Şimdi bu toplantıdaki esas gündemimiz:

21 Romalı devlet adamlarının geleişini bildiren hizmetliler. (ç.n.)

Vatanını savunmadaki onurlu hizmetleri için
Coriolanus'u ödüllendirmektir.
İşte bunun için size rica ediyorum sayın büyüklerim,
Bugünkü konsülümüz ve son savaştaki generalimiz,
Övgüye layık olan başarılarını anlatsın;
Caius Marcius Coriolanus'un,
Gerçekleştirdiği değerli hizmetlerden söz etsin.
Hepimiz ona teşekkür etmek,
Layık olduğu onuru değerlendirmek için buradayız.

BİRİNCİ SENATÖR

Anlatın aziz Cominius,
Hiçbir şeyi atlamayın uzun sürer diye,
Kendisinden herhangi bir şeyi esirgemek şöyle dursun,
Devlet kaynaklarının yetmediğini anlayalım
Ona layık olduğu büyük onuru vermeye.

(Halk Temsilcisi Tribünlere.)

Halk temsilcileri, rica ederiz, dikkatle dinleyiniz!
Sonra da gidip halk üzerindeki nüfuzunuzla,
Burada olup bitenleri onayladığınızı anlatınız onlara.

SICINIUS

Biz buraya önemli bir görüşme için toplandık,
Bu toplantının maksadını gerçekleştirmeye geldik,
Ve içtenlikle hazırız ona onur vermeye.

BRUTUS

O halka eskisinden daha fazla değer verirse,
Biz de daha büyük bir memnuniyetle katılırız bu isteğe.

MENENIUS

Yeri değil, yeri değil. Susmanız daha iyi olacak;
Cominius'un anlatacaklarını dinler misiniz?

BRUTUS

Memnuniyetle. Ancak bizim uyarımız
Sizin itirazınızdan daha yerindeydi.

MENENIUS

O halkınızı seviyor; ama zorlamayın onu yakın temasa.

Değerli Cominius, anlatın.

(*Coriolanus toplanmayı terk etmek ister.*)

Hayır, yerinizde durun.

BİRİNCİ SENATÖR

Oturunuz Coriolanus. Soyluca yaptığınız şeylerden

utanmayın.

CORIOLANUS

Bağışlayınız büyüklerim. Yaralarımın kapandığını bilmek,
Nasıl yaralandığımı işitmekten daha iyidir.

BRUTUS

Efendim, umarım, yerinizi terk etmenizin nedeni
Benim sözlerim değildi.

CORIOLANUS

Hayır, değildi. Genellikle darbelere karşı koyar,
Kelimelerden kaçırım. Siz beni övmediniz,
Öyleyse incitmediniz.
Temsil ettiğiniz halka gelince,
Onları layık oldukları kadar severim.

MENENIUS

Şimdi oturunuz rica ederim.

CORIOLANUS

Silah başına geçme çağrısı geldiğinde,
Boş boş oturup önemsiz hizmetlerimin
Abartıldığını işitmektense,
Güneşte oturup başımı kaşıtmayı tercih ederim.
(*Çıkar.*)

MENENIUS

Halk temsilcileri, görüyorsunuz işte;
Bu adam bu onuru nasıl kazandığını dinlemektense
Kolunu bacağına onuru için feda etmeyi tercih ediyor.
Böyle bir insan, ancak binde birine değer bulunan
Sizin avam tabakanıza nasıl dalkavukluk etsin.
Cominius başlayınız.

COMINIUS

Kelimelerim yetmeyecek. Coriolanus'un eylemleri,

Öyle etkisiz bir biçimde anlatılamaz. Derler ki,
Yiğitlik erkekliğin gücüdür ve sahibini yüceltir.
Öyleyse, size söz edeceğim adamın dünyada bir eşi daha
yoktur.

Tarquin'in yaşında, Roma'yı tekrar ele geçirmek için
Kuvvet topladığında hiç kimsenin erişemeyeceği şekilde
dövüştü.

Hepimizin övgüyle andığı o zamanki diktatörümüz,
Karşısında kadın gibi tüysüz bir gencin
Saçlı sakallıları önüne sürüp kattığını gördü.
Saldırıya uğrayan bir Romalıyı korumak için kol kanat
gerdi,

Ve Konsül'ün gözleri önünde üç düşmanı öldürdü.
Sonra Tarquin'in karşısına çıkıp onu dizinden yaraladı.
Sahnedeki kadın rolü oynayacak bir yaştayken²²
Savaş alanının en yiğit kişisi olduğunu kanıtladı,
Ödül olarak meşe dalından bir çelenk aldı.
Erkekliğe adım attığında bir deniz gibi coştı
Ve o zamandan sonra on yedi çetin savaş kazandı.
Corioli'nin surları önünde ve içinde geçen bu sonuncusu
için,

Onun meziyetlerini hakkıyla anlatabilecek söz
bulamıyorum.

Kaçanları durdurdu. Eşsiz bir örnek olarak
Korkaklar için savaşı oyuna çevirdi.
Bir yelkenlinin altındaki yosunlar gibi,
Herkes onun kılıcı önünde boyun eğdi, yere serildi.
Kılıcı bir ölüm damgası gibi hedefine hep isabet etti.
Kana bulanmıştı tepeden tırnağa,
Her hareketini bir ölüm feryadı izliyordu.
Kan rengine boyadığı kentin ölümcül kapısından

22 Elizabeth dönemi tiyatrosunda kadınların sahneye çıkması yasak olduğundan bu rolleri ergenlik çağına henüz girmiş, tüysüz delikanlılar oynuyordu. (ç.n.)

Tek başına içeri girdi; oradaki çatışmasını yardımsız bitirdi.
Sonra aniden, takviye kuvvetlerle
Bir göktaşı²³ gibi çarptı Corioli'ye.
Bütün onur onundur şimdi.
Arada savaş naralarını işittikçe gücünü yeniden toparlıyor,
Yorgun bedenine aldırıyor, iki kişilik cesaretiyle
Yeniden savaş alanına atılıyordu.
İnsanların kokan hayatları üzerinden atlarken
Bitmez tükenmez bir katliamı görüyordu sanki.
Savaş alanı ve kent bizim oluncaya kadar
Hiç durmadı, soluklanmadı.

MENENIUS

Övgüye hak kazanmış!

BİRİNCİ SENATÖR

Ona layık olabilecek bir ödülümüz yok.

COMINIUS

Ona verdiğimiz ganimetleri ayağıyla itti.

Değerli şeylere dünyanın en adi süprüntüsü gibi baktı.

Hiçbir şeyde gözü yok, nerdeyse o bir şeyler verecek.

Onun ödülü başardığı işlerin kendisidir;

Bu işlerin sonunu getirmek de onu tatmin eder.

MENENIUS

Gerçekten de soylu bir insan. Çağırılım.

BİRİNCİ SENATÖR

Coriolanus'u çağırın.

SUBAY

Geliyor.

(*Coriolanus girer.*)

MENENIUS

Coriolanus, Senato, sizi konsül seçerek iyi dileklerini sunar.

CORIOLANUS

Onlara hayatımı ve hizmetlerimi hep borçlu kalacağım.

23 O dönemde gezegenlerin birbirine çarptığına inanılıyordu; biz bugünkü seyirci için daha inanılır olan "göktaşı gibi" demeyi seçtik. (ç.n.)

MENENIUS

Geriye bir tek, sizin halkın oyunu almanız kaldı.

CORIOLANUS

Çok rica ederim atlayalım bu töreyi,

Yarı çıplak, üstümde eski bir giysi,

Yaralarımı gösterip onlardan oy dilenmek...

Çok rica ederim, görmezlikten gelin bu aşamayı.

SICINIUS

Efendim, halk kendi oyunu vermelidir,

Törenin küçük bir parçasından bile vazgeçmezler.

MENENIUS

Onlardan bunu istemeyin, yerine getirin bu töreyi

Sizden öncekiler gibi,

Siz de, verilen bu onuru alışagelmış törenle tamamlayın.

CORIOLANUS

Bu utanacağım bir eylem. Bu hak, ellerinden pekâlâ alınabilir.

BRUTUS

(*Sicinius'a.*)

Ne dediğine dikkat ettin mi?

CORIOLANUS

Onlara, "Şunu yaptım, bunu yaptım." diye övünmek,

Saklamam gerekirken kapanmış yaralarımı göstermek;

Sanki bu yaraları onların oylarını almak için yapmışım

gibi!

MENENIUS

Bunların üstünde durma. Halk temsilcileri,

Bildirin halkımıza bizim önerilerimizi.

Onur ve mutluluk dileriz soylu konsülümüze.

SENATÖRLER

Coriolanus'a onur ve mutluluklar.

(*Boru sesleri.*

Sicinius ile Brutus dışında herkes çıkar.)

BRUTUS

Halka nasıl muamele etmek istediğini gördün mü?

SICINIUS

Dilerim niyetini anlarlar! Onlara sorması gerekiyor,
İsteddiği şeyi onların elinden almayı küçüklük kabul ediyor.

BRUTUS

Gel, burada olan biten hakkında halka bilgi verelim,
Çarşıda bizi beklediklerini biliyorum.

(Çıkarlar.)

3. Sahne

(Roma. Forum.)

(Yedi sekiz yurttaş girer.)

BİRİNCİ YURTTAŞ

Bizden oylarımızı isterse, onu reddetmemeliyiz.

İKİNCİ YURTTAŞ

İstersek reddedebiliriz.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Kendimize göre bunu yapmaya gücümüz var, ama bu
öyle bir güç ki bunu yapmaya gücümüz olmaz. Çünkü
bize yaralarını gösterir, eylemlerini anlatırsa, bu yaralar
adına söz söylemek zorunda kalırız. O, bize soylu ey-
lemlerini anlatırsa, biz de onları soylu bir biçimde kabul
etmek zorundayız. Nankörlük canavarlıktır; nankörce
davranış halkı canavara çevirir. Halk olarak bizler de bi-
rer canavar oluruz.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Aslında onun bizi birer canavar gibi düşünmesi, pek de
yabana atılacak bir şey değil; hatırlayın, tahıl konusunda
ayaklandığımız zaman bize çok başlı güruh demişti.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Bunu bize birçok kişi söyledi. Bunu söylemelerinin nede-
ni, kimimizin kızıl, kimimizin siyah, kimimizin kumral
ya da çıplak kafalı olmasından değil, akıllarımızın çeşitli
renkte olmasındandır. Hepimizin akıllı bir tek kafatasın-

da olsa bile, yine de Doğu'ya, Batı'ya, Kuzey'e, Güney'e
uçar giderdi. Bunu ciddi ciddi düşündüm. Aynı yolu tut-
maya karar verseler bile yine pusulayı şaşırırlardı.

İKİNCİ YURTTAŞ

Demek öyle? Peki, sence benim aklım ne yana uçardı?

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Hayır, senin aklın başkalarınıninki gibi öyle kolay kolay
yerinden kımıldamaz. Çünkü o dangalak kafana öyle
bir saplanmış ki. Ama serbest kalsaydı mutlaka Güney'e
uçardı.

İKİNCİ YURTTAŞ

Niye o yöne?

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Siste kaybolmak için; orada nemden dörtte üçü bozulur
kokar, dörtte biri de sana karı yetiştirmek için geri dönerdi.

İKİNCİ YURTTAŞ

Sen de şaka yapmadan duramazsın. Tamam tamam.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Hepiniz oylarınızı vermeye karar verdiniz mi? Nasıl olsa,
çoğunluk onun yanında. Bakın söylüyorum, eğer halkı
tutmuş olsaydı, dünyada onun gibi değerlisi olamazdı.

(*Coriolanus, tevazu giysisi giymiş olarak*

Menenius ile girer.)

İşte geliyor. Tevazu giysisini de giymiş. Tavrına dikkat
edin. Bir arada durmamalıyız. Yanına birer, ikişer üçerli
gruplarla gitmeniz gerekir. Herkese ayrı ayrı rica edecek.
Böylece, her birimiz oyumuzu kendi isteğimizle verip
onur kazanacağız. Onun için arkamdan gelin; ben ne ya-
pacağınızı göstereyim.

HEPSİ

Tamam, olur.

(*Yurttaşlar çıkar.*)

MENENIUS

Efendim, yanıyorsunuz.

En değerli olanların böyle yaptıklarını bilmiyor musunuz?

CORIOLANUS

Ne diyeceğim? "Rica ederim, efendim." –Kahretsin!

Bir türlü dilim dönmüyor buna.

"Bakın efendim, yaralarım!

Vatanıma hizmet ederken aldım.

Bazı kardeşleriniz korkudan bağırarak

Kendi trampetlerinin sesinden kaçıyorlardı o sırada."

MENENIUS

Aman ha! Sakın böyle söylemeyin.

Sizin hakkınızda olumlu düşünmelerini sağlayın.

CORIOLANUS

Olumlu düşünmelerini mi? Lânet olsun hepsine!

Vaizlerin iyi nasihatlerini unuttukları gibi,

Beni de unutsalar keşke.

MENENIUS

Her şeyi berbat edeceksiniz. Ben gidiyorum şimdi.

Rica ederim, çok rica ederim. Akıllıca konuşun onlarla.

(Çıkar.)

CORIOLANUS

Söyleyin hepsine, yüzlerini yıkasınlar,

Dişlerini temizlesinler. Bir çift köpek geliyor işte.

(Yurttaşlardan üçü girer.)

Burada oluşumun nedenini biliyorsunuz herhalde.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Biliyoruz, efendim, Ama nedenini söyleyin.

CORIOLANUS

Hakkım olduğu için geldim.

İKİNCİ YURTTAŞ

Hakkınız mı?

CORIOLANUS

Evet, kendi isteğimle değil.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Nasıl? Kendi isteğinizle değil mi?

CORIO LANUS

Hayır efendim, şimdiye kadar yoksuldan
Asla bir şey dilenmedim.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Unutmayın, biz size bir şey verirse,
Biz de sizden karşılığını bekleriz.

CORIO LANUS

Peki öyleyse, rica ederim söyleyin,
Konsüllüğün fiyatı ne?

BİRİNCİ YURTTAŞ

Fiyatı, nazıkçe istemektir.

CORIO LANUS

Nazıkçe efendim, oyunuzu rica ederim. Özel olarak size
gösterecek yaralarım var. Oyunuz efendi, ne diyorsunuz?

İKİNCİ YURTTAŞ

Oyum sizindir, değerli efendim.

CORIO LANUS

Anlaştık efendim. Topu topu iki değerli oy dilendim.
Sadakanızı aldım. Hadi güle güle.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Ama bu biraz garip oldu.

İKİNCİ YURTTAŞ

Tekrar verecek olsam... Neyse, önemli değil.
(Üç yurttaş çıkar, iki yurttaş girer.)

CORIO LANUS

Rica ederim, eğer bana oy verirsiniz Konsül olurum. Ba-
kın tevazu giysisini de giydim.

DÖRDÜNCÜ YURTTAŞ

Ülkemizin vereceği ödüle hem soylu bir biçimde layıksınız
Hem değilsiniz.

CORIO LANUS

Bilmece mi?

DÖRDÜNCÜ YURTTAŞ

Ülke düşmanlarına bela, dostlarınıza ceza oldunuz; ama
nedense basit halkı hiçbir zaman sevmediniz.

CORIOLANUS

Sevgimin basit olmayışını erdemli oluşuma atfetmelisiniz. Demek, efendi, kendime ezeli kardeş saydığım halka yaranarak beni daha iyi tanımalarını sağlayacağım; böyle bir şey soyluluk sayılıyor. Bu halkın akli benim gönlümü değil de, şapkamı dikkate aldığına göre, ben de nezaketle şapkamı çıkarıp selam verir, çekilirim. Yani efendi, bunu isteyenlere karşı bazı halka yakın görünen kişilerin göz boyayan tavrını takınır, halkın isteklerini bol bol yerine getiririm. Bundan dolayı, efendi, sizden Konsül olmamı rica ediyorum.

BEŞİNCİ YURTTAŞ

Sizi dostumuz olarak görmek istiyoruz. Bu yüzden oyumuzu size gönülden veriyoruz.

DÖRDÜNCÜ YURTTAŞ

Siz ülkemiz için çok yara aldınız.

CORIOLANUS

Yaralarımı göstererek zaten bildiğiniz şeyi kanıtlamama gerek yok. Oylarınıza teşekkür ederim. Sizi daha fazla rahatsız etmeyeyim.

İKİSİ

Tanrıların size mutluluk vermesini içtenlikle dileriz efendim.

(Çıkarlar.)

CORIOLANUS

Değerli oylar!

Aslında hak ettiğimiz bir şeyi dilenmektense,

Ölmeyi, açlık çekmeyi tercih ederdim.

Burada durup neden koyun postundaki kurt gibi

Gelen geçenden onaylarını alıp oy dileneyim?

Töre gereği. Ancak töreye hep uymuş olsak bile

Eski zamanların üstündeki tozlar asla silinemez;

Dağlar kadar yükselen yanlışların altından

Gerçek kendini gösteremez.

Bu soytarılığı yapmaktansa,

Daha iyi konsüllüğü de onuru da bırakmak bunu
yapacaklara.

İşin yarısı bitti. Buraya kadar dayandım,
Bundan sonrasına da dayanmalıyım.

(Üç yurttaş daha girer.)

İşte yine oylar geliyor.

Oylarınız! Sizin oylarınız için çarpıştım;

Nöbet tuttum sizin oylarınız için,

Sizin oylarınız için iki düzine yara aldım;

On sekiz savaş gördüm ve katıldım;

Sizin oylarınız için az veya çok birçok şey yaptım.

Oylarınız! Konsül olmayı gerçekten istiyorum.

ALTINCI YURTTAŞ

Soyluluk gösterdi, dürüst bir insanın oyunu almadan
gidemez.

YEDİNCİ YURTTAŞ

Konsül olmalı. Tanrılar onu mutlu etsin ve halkın iyi bir
dostu yapsın!

HEPSİ

Amin, amin. Tanrı seni korusun, soylu Konsül!

(Yurttaşlar çıkarlar.)

CORIOLANUS

Değerli oylar!

(Menenius, Brutus ve Sicinius ile girer.)

MENENIUS

Oy isteme zamanı bitti. Tribünler

Size halkın oyunu getirdiler.

Şimdi sıra, size verilen rütbenin resmi nişanları ile

Senato'nun huzuruna çıkmanıza geldi.

CORIOLANUS

Bu kadar mı?

SICINIUS

Oy isteme töresini tamamladınız. Halk sizi kabul etti,

Konsüllüğünüzün onaylanması için toplantıya çağrıldı.

CORIOLANUS

Nereye? Senato'ya mı?

SICINIUS

Oraya, Coriolanus.

CORIOLANUS

Öyleyse üstümdelikleri değiştirebilir miyim?

SICINIUS

Değiştirebilirsiniz efendim.

CORIOLANUS

Hemen gidip değiştireyim. Tekrar kendim olunca
Gelirim Senato'ya.

MENENIUS

Size arkadaşlık edeyim. Sizler de gelir misiniz?

BRUTUS

Biz burada halkı bekleyeceğiz.

SICINIUS

Güle güle.

(Coriolanus ile Menenius çıkarlar.)

İstedığı oldu. Gözlerinden gergin ve heyecanlı olduğu belli.

BRUTUS

Tevazu giysisini mağrur bir tavırla taşıdı.

Halkı dağıtacak mısınız?

(Yurttaşlar girerler.)

SICINIUS

Nasıl gitti beyler? Bu adamı seçtiniz mi?

BİRİNCİ YURTTAŞ

Hepimiz oylarımızı verdik, efendim.

BRUTUS

Sizin sevginize layık olması için dua ediyoruz.

İKİNCİ YURTTAŞ

Âmin efendim. Naçizane kanıma göre, oylarımızı isterken bizimle dalga geçiyordu.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Hiç kuşkusuz, dosdoğru küçümsedi.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Hayır, onun konuşma tarzı öyle– bizimle eğlenmedi.

İKİNCİ YURTTAŞ

Senden başka herkes bizi hor gördüğünü söylüyor. Bize hak ettiği ödülleri, bu vatan uğruna aldığı yaraları göstermeliydi.

SICINIUS

Eminim göstermiştir.

HEPSİ

Hayır, hayır, hayır, kimse görmedi.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Yaraları olduğunu, bunları özel olarak göstereceğini söyledi; Şapkasını da şöyle küçümseyerek sallayarak, “Konsül olmak istiyorum. Köhne bir âdet, ama siz oy vermeden olmuyor; öyleyse oylarınız. Tatlı oylarınıza teşekkür ederim. Şimdi oylarınızı verdiğinizize göre, sizinle işim bitti.” dedi. Bu dalga geçmek değil de nedir?

SICINIUS

Ya aptallığınız anlamanızı engelledi ya da anladığınız halde, çocukça bir safiyetle oylarınızı verdiniz?

BRUTUS

Henüz güçsüz ve devletin küçük bir görevlisi iken, size öğretildiği gibi, size düşman olduğunu yüzüne vuramaz mıydınız? Hep özgür olmanızın ve cumhuriyetin size sağladığı ayrıcalıkların karşısındaydı. Şimdi devletin en yüksek iktidar makamına geçti. Ya hâlâ nefretini sürdürüp sizlerin düşmanı olarak kalırsa. Oylarınız başınızı belaya sokmayacak mı? Mademki değerli eylemleri layık olduğu makamdan daha aşağı değildir, öyleyse oylarınızı alabilmesi için size nazik davranması gerektiğini, size olan nefretini sevgiye çevirerek dost bir yönetici olmasının önemli olduğunu söylemeliydiniz.

SICINIUS

Size öğüt verdiğimiz gibi, bunları söyleseydiniz, onu denemiş, niyetini de anlamış olurdunuz. Ya ondan gerek-

tiğinde kullanabileceğiniz büyük bir vaat koparır ya da hiçbir şarta tahammül gösteremeyen bu adamı öfkelerdir. Onun bu öfkesinden yararlanarak seçilmesini engellerdiniz.

BRUTUS

Sevginize en çok muhtaç olduğunda oylarınızı, sizi açıkça küçümseyerek istediğini sezmediniz mi? Sizi ezme gücünü elde edince bu küçümsemenin sizi incitmeyeceğine inanıyor musunuz? Hiçbirinizin kafası işlemiyor mu? Yoksa dilleriniz mi sağduyunuza karşı geldi.

SICINIUS

Bugüne dek hiç aday reddettiniz mi? Sizin rica edeceği yerde sizinle eğlenen bir adama nasıl oluyor da oy veriyorsunuz?

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Henüz onaylanmadı. Hâlâ reddedebiliriz.

İKİNCİ YURTTAŞ

Ve reddedeceğiz. Ben aleyhine beş yüz oy toplarım.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Ben iki mislini toplarım onların arkadaşlarını da buna eklerim.

BRUTUS

Hemen gidin ve dostlarınızı uyarın;

Ellerinden özgürlüklerini alacak,

Seslerini bastıracak bir konsül seçtiklerini söyleyin.

Onları havladıkça dövülen köpekler gibi kullanacaktır.

SICINIUS

Toplanmalarını sağlayın; yaptıkları bu aptalca seçimi sağlam bir kafayla, iptal etsinler. Kibrinden size olan nefretinden ısrarla söz edin. Ayrıca, tevazu giysisini nasıl iğrenerek taşıdığını, oylarınızı nasıl bir küçümsemeyle istediğini yüzüne vurun. Ama size karşı beslediği değişmez nefretin etkisi ile bugün takındığı yakışıksız tavrın, hizmetlerinden dolayı farkına varmadığınızı söylemeyi unutmayın.

BRUTUS

Bütün suçu biz tribünlere yükleyin. Engellemediğimizi, aksine Coriolanus'u seçtirmek için ne kadar çalıştığımızı belirtin.

SICINIUS

Kendi isteğinize göre değil, bizim tavsiyemiz üzerine onu seçtiğinizi; aklınız kendi isteğinize uymaktan çok bu zorlama karşısında, onun konsüllüğüne istemeyerek oy verdiğinizi söyleyin; kabahati bizim üstümüze atın.

BRUTUS

Evet, bizi korumayın. Size şöyle bir öğütte bulunmuş olalım: Coriolanus, daha çok genç yaşında vatana hizmete başlamış, bu yolda da devam etmiştir. Kendisi soylu Marcian Hanedanı'ndan gelmektedir. Numa'nın²⁴ kızının oğlu Ancus Marcius²⁵ da bu hanedandan olup Hostilius'tan²⁶ sonra Roma kralı olmuştur. Kanallar yaparak kentimize içme suyu getiren Publius²⁷ ve Quintus²⁸ yine bu ailedendir. İki kez Censor seçildiği için Censorinus²⁹ onurlu namını alan kişi de onun atasıdır.

SICINIUS

Böyle bir soyağacından gelmenin yanı sıra, yüksek bir makama doğrudan hak kazanmış bir kişiliği size biz

24 Roma'nın ikinci kralı. (ç.n.)

25 Romanın dördüncü efsanevi kralı MÖ 640-616 yılları arasında hükümlük etti. Birçok Latin kentini aldı ve halkını Roma'ya sürdü. Bu sürülenlere de Plebler denildi. (ç.n.)

26 Tullus Hostilius, Roma'nın üçüncü efsanevi kralı. Alba'yı ele geçirmiş ve halkını Roma'ya getirerek Kaelia Tepesi'ne yerleştirmiştir. (ç.n.)

27 Bu kişinin adına Coriolanus'un ölümünden 350 yıl sonrasında rastlıyoruz. Adı bir su bendi yapımı dolayısıyla geçer. Coriolanus'un ailesinde de bir Publius olduğuna göre, burada söz konusu olması anakroniktir. (ç.n.)

28 Roma Cumhuriyeti'nin ilk dönemlerdeki bir generali. Soylularla halkın arasını bulmak için çok çalışmıştır ve her iki tarafın da sevgisini kazanmıştır. (ç.n.)

29 MÖ 326 yılında, yani Coriolanus'tan aşağı yukarı 150 yıl sonra doğmuştur. Önceleri adı Rutilus'tu. Censorinus unvanını taşıyan ailenin ilk bireyi 310 yılında konsül, sonra iki kez de censor oldu. Oyunda Coriolanus'un atası olarak gösterilmesi bir anakronizmadır. (ç.n.)

tavsiye etmiş olalım. Ama siz onun şimdiki durumunu geçmişiyile kıyaslayınca sizin değişmez düşmanınız olduğunu anlamış ve acele ile verdiğiniz karardan vazgeçmiş olursunuz.

BRUTUS

Biz sizi teşvik etmeseydik –bunun üzerinde ısrarla durun– böyle bir seçimi asla yapmamış olacağınızı belirtin. Şimdi kalabalığı topladıktan sonra hepiniz Capitol'a dönün.

YURTTAŞLAR

Dediğiniz gibi yapacağız. Onu seçtiğimize hemen hepimiz pişmanız.

(Çıkarlar.)

BRUTUS

Artık iş onlara kaldı; büyük bir isyan yerine böyle daha küçük bir başkaldırı riskine katlanmak daha iyi. Halk Coriolanus'u reddedince, eğer huyu gereği öfkelenirse, ikimiz de davranışına dikkat edip öfkesinden yararlanalım.

SICINIUS

Hadi gel, Capitol'a. Halk akın etmeden önce biz orada olalım. Bizim kışkırttığımız bu hareket, halktan gelmiş gibi görünecektir. Zaten kısmen de öyle.

(Çıkarlar.)

III. Perde

1. Sahne

(Roma. Bir sokak.)

(Boru sesleri. Corolianus, Menenius, bütün soylular,
Cominius, Titus Lartius ve diğer senatöler girerler.)

CORIOŁANUS

Demek Tullius Aufidius yeni bir ordu toplamış, ha?

LARTIUS

Evet lordum. Bu da bizim daha çabuk anlařmamıza ne-
den oldu.

CORIOŁANUS

Öyleyse, Volscialılar öncekinden farklı değiller;
Hazır oldukları bir zamanda bizi işgale yeltenecekler.

COMINIUS

Çok bitkinler, Lord Konsül, yaşadığımız sürece
Artık onların bayraklarının dalgalandığını görmeyeceğiz.

CORIOŁANUS

Aufidius'u gördünüz mü?

LARTIUS

Korumalarıyla bana geldi; alçakça teslim ettikleri için
kenti Volscialılara lanet etti. Sonra Antium'a çekildi.

CORIOŁANUS

Benden söz etti mi?

LARTIUS

Söz etti, lordum.

CORIO LANUS

Nasıl? Ne dedi?

LARTIUS

Sizinle defalarca kılıç kılıca karşılaştığını;
Yeryüzünde her şeyden çok sizden nefret ettiğini,
Sizi alt etme olasılığı için bütün servetini
Geri almayı umut etmese de,
Koymaya razı olacağını söyledi.

CORIO LANUS

Antium'da mı yaşıyor?

LARTIUS

Antium'da.

CORIO LANUS

Keşke onu görmem için bir neden olsa da,
Nefretine adamakıllı karşılık vermek için
Oraya gidebilseydim. Merhaba.

(Sicinius ile Brutus girerler.)

Bakın, bunlar halk tribünleri, avam ağzının dilleri.
Onlardan gerçekten nefret ediyorum;
Soyluların sabrını taşıracak derecede
Kendilerini otoriteymiş gibi görüp kudret taslıyorlar.

SICINIUS

Daha ileri gitmeyin.

CORIO LANUS

Ha? Ne dediniz?

BRUTUS

Daha ileri gitmeniz tehlikeli olabilir. Fazla ileri gitmeyin.

CORIO LANUS

Bu değişikliğe sebep ne?

MENENIUS

Sorun ne?

COMINIUS

Soyluların ve halkın onayını almadı mı?

BRUTUS

Hayır Cominius.

CORIOLANUS

Yoksa ben çoluk çocuktan mı oy aldım?

BİRİNCİ SENATÖR

Tribünler, Coriolanus'a yol verin; pazar yerine gidecek.

BRUTUS

Halk ona karşı öfkeli.

SICINIUS

Durun, yoksa isyana dönüşebilir.

CORIOLANUS

Bunlar sizin sürünüz mü?

Önce oy verip hemen geri alanların oy hakkı olmalı mı?

Göreviniz nedir sizin? Madem onların ağızlarıdır

Diş göstermelerine neden izin veriyorsunuz?

Yoksa onları kışkırtan siz misiniz?

MENENIUS

Sakin olun, sakinleşin.

CORIOLANUS

Bu özellikle önceden planlanmış bir komplo,

Maksatları soyluların nüfuzunu kırmak.

Buna göz yumarsanız eğer,

Sadece bunları yönetemeyenler olarak kalmaz,

Yönetilmeyi asla istemeyen kişilerle

Yaşamak zorunda kalırsınız.

BRUTUS

Buna komplo diyemezsiniz.

Halk bağırıp çağırıyor kendileriyle alay ettiniz diye,

Ayrıca öfkeleniniz onlara, parasız buğday verilince,

Halk ricacılarının onuruyla oynadınız,

Onlara günün adamı, dalkavuk, soylu düşmanı dediniz.

CORIOLANUS

İyi ama bunları daha önce de biliyorlardı.

BRUTUS

Hepsi değil.

CORIOLANUS

O zamandan beri siz mi onlara öğrettiniz?

BRUTUS

Nasıl? Yani ben mi öğrettim!

CORIO LANUS

Sizden böyle şeyler umulur.

BRUTUS

Umulmalı; çünkü biz halkı ilgilendiren her konuda
Sizin yapacağınızdan daha iyisini yaparız.

CORIO LANUS

Öyleyse, niçin konsül olayım?
Şu bulutlar adına, bari sizin seviyenize ineyim de,
Tribün olup size arkadaşlık edeyim.

SICINIUS

Halkın isyan etmesi için her şeyi fazlasıyla yapıyorsunuz.
Eğer hedefinize ulaşmak istiyorsanız,
Yolundan çıkmış tavrınızı ılımlı bir şekilde sorgulamalısınız,
Yoksa ne bir konsüle yakışacak kadar soylu olabilirsiniz
Ne de bir tribüne arkadaşlık edebilirsiniz.

MENENIUS

Sakin olalım.

COMINIUS

Halk aldatılıyor; kışkırtılıyor.
Ne bu düzenbazlık Roma'ya yakışıyor
Ne de dalavere ile ortaya konulan
Bu onur kırıcı ihaneti Coriolanus hak ediyor.

CORIO LANUS

Bana buğdaydan söz ediyorlar!
Konuşmam şöyleydi. Burada tekrar tekrar edeceğim—

MENENIUS

Şimdi sırası değil.

BİRİNCİ SENATÖR

Şimdi bu gerginlikte olmaz, efendim.

CORIO LANUS

Hayatım üzerine yemin ederim ki şimdi konuşacağım.
Soylu dostlarıımın beni bağışlamalarını dilerim.
Pis kokulu kararsız sürüye gelince,

Beni, onlara yaltaklanmayan biri olarak kabul etsinler
Ve ne olduklarını benden öğrensinler.
İşte gene söylüyorum; onlara yaltaklanmakla
İsyan asalaklarını, küstahlığı, fesatlığı
Senatomuz aleyhine beslemiş oluyoruz;
Onları bu onurlu sınıfa karıştırmakla,
Bu tohumu kendimiz serpmiş, ekip sürmüştük.
Bu onurlu sınıf, ne erdemsiz ne de güçsüzdür,
Ama bunların bir kısmını dilencilere vermiştir.

MENENIUS

Peki, tamam, bu kadarı yeter.

BİRİNCİ SENATÖR

Çok rica ederiz, artık bir kelime etmeyin.

CORIOLANUS

Nasıl! Yeter mi! Dış güçlerden çekinmeden
Vatanım için nasıl kanımı akıttıysam,
Bu, iğrendiğimiz halde,
Yaydıkları hastalığa yakalanma yolunu seçtiğimiz
Şu cüzzam salgınına karşı da
Çiğerlerim parçalanıncaya kadar konuşacağım.

BRUTUS

Aynı zaafı taşıyan bir insan gibi değil de,
Sanki onlara ceza verecek bir tanrıymışsınız gibi
konuşuyorsunuz.

SICINIUS

Bunu halka bildirmemiz iyi olur.

MENENIUS

Ne, ne? Öfkesini mi?

CORIOLANUS

Öfke mi? Jüpiter adına,
Derin bir uykunun dinginliğinde bile olsam,
Düşüncem yine değişmezdi.

SICINIUS

Zehri olduğu yerde kalacak, yayılmayacak bir düşünce.

CORIO LANUS

Olduğu yerde kalacak ha!

Hele bakın, řu küçük balıkların borazanı Triton'a!³⁰

"Kalacak" sözündeki kesinliğe dikkat ettiniz mi?

COMINIUS

Bu yasaya karşı.

CORIO LANUS

"Kalacak!" Ah, iyi yürekli, ama saf patrisyenler!

Saygın, ama görevlerini ihmal eden senatörler,

Niçin verdiniz bu yedi başlı canavara temsilci seçme

hakkını?

Öyle bir temsilci ki, sadece canavarın borazanı olacakken

Kesin ifadesi ile sizin akışınızı bir hendekle çevirerek

Kaynağınıza yerleşeceğini söylemekten çekinmiyor.

Eğer bu gücü varsa, ona bu gücü veren cehaletiniz

Onun önünde eğilsin! Öyle bir gücü yoksa

O zaman, vazgeçin bu tehlikeli yumuşaklıktan.

Akıllıysanız ayaktakımının soytarıları ile bir olmayınız,

Değilseniz, senatoda onlara da bir yer verin oturmaları için.

Onlar senatör olursa, siz avam olursunuz.

Sizden aşağı kalmazlar her iki tarafın oyları karışınca,

Çünkü çoğunluğun beğenisi onlarınkine daha çok uyar.

Kendi yargıçlarını seçerler; hem de öyle bir yargıç ki,

Yunanistan'da bile görülmemiş şekilde,

Bir senato kuruluna karşı

"Kalacak." diye dayatır. Jüpiter adına,

Bu durum konsülleri alçaltıyor.

Biri diğeri üzerinde otorite kuramamış

İki otoritenin mevcut olduğunu;

Bunları arasında kısa sürede anlaşmazlık çıkacağını,

Bu da her ikisinin yıkılışını getireceğini bilmek

Yüreğimi sızlatıyor benim.

COMINIUS

Tamam, şimdi pazar yerine.

30 "Triton," deniz tanrısı Neptun'un borazancısıydı. (ç.n.)

CORIOLANUS

Bir zamanlar Yunanistan'da yapıldığı gibi,
Ambardaki buğdayı halka dağıtmayı
Hangi sivri akıllı tavsiye ettiyse –

MENENIUS

Tamam, tamam, yeter artık.

CORIOLANUS

Gerçi orada halkın gücü daha mutlaktı,
Ama bu halk itaatsizliği besledi ve devleti çökertti.

BRUTUS

Halk, böyle konuşan birine oyunu niye versin ki?

CORIOLANUS

Nedenlerim var; bu onların oylarından daha değerli.
Halk, buğdayı onlara ödül olarak vermediğimiz farkında;
Çünkü hepsi biliyor ödülü hak edecek bir şey
yapmadıklarını.

Savaş için askere alındıklarında, kent merkezi tehlikede-
yen bile,

Kapıdan dışarı çıkmak istemediler.

Bu çeşit hizmet bedava buğday hak ettirmez insana.

İsyanda, karmaşada gösterdikleri cesareti

savaşta göstermediler.

Bu da lehlerine konuşulacak bir şey değil.

Senatoya karşı olan suçlamalarında

Var olmayan nedenleri cömertçe ortaya sürdüler;

Bu da cömertçe verdiğimiz armağanın nedeni olamaz.

Peki, öyleyse bu çok başlı yığın, senatonun bu nezaketini

Nasıl içine sindirecektir? Sözlerinin ne olacağını

Onların davranışlarından anlayabiliriz:

“Biz istedik; çoğunlukta olduğumuz için

korktuklarından verdiler.”

Böylece biz makamlarımızın onurunu ayaklar altına almış,
Gösterdiğimiz anlayışa, avam tarafından korku denmesine
İzin vermiş oluyoruz. Böyle giderse,

Bir zaman gelecek senatonun kilitleri kırılacak,
Birtakım kargalar gelip kartalları gagalayacaklar.

MENENIUS

Hadi gelin, bu kadarı yeter.

BRUTUS

Bu artık yeterden de fazla.

CORIOLANUS

Hayır, yetmez, dahası da var.

Kutsal olan ve üzerine yemin edilecek ne varsa,

Onlarla mühürlüyorum sözlerimi.

Bir tarafın haklı olarak içerlediği,

Diğerinin soyluluğa mantıksızca hakaret ettiği,

Bu çifte standartlı yönetim tarzında,

Unvan, akıl sahibi soylular karar veremezken,

Cahil güruhun “evet” ya da “hayır” demesiyle

Gerçek ihtiyaçlar göz ardı edilmekte,

Onlara geçici, gereksiz şeylere bakılmakta.

Politik planlar böyle engellenince

Geriye maksada uygun hiçbir şey kalmaz.

Sizler korkak değil, basiretlisiniz,

Devletteki bir değişiklikten çekinmekten çok

Devletin temel kuruluşuna bağlı kişilersiniz;

Sizler soylu bir yaşamı uzun ömre tercih edersiniz,

Sizler başka türlü iyileşemeyecek bir hastaya

Risk taşıyan bir ilaç vermekten çekinmezsiniz –

Sizden rica ediyorum; koparın bu çok başlı canavarın

dilini³¹

Yalamaya kalkmasınlar onları zehirleyecek bu şekeri.

Sizin onursuz bir davranışınız sağduyuyu yaralar,

Devletin layık olduğu bütünlüğünü bozar;

Devletin yapması gereken iyilik yolunda gücünü kaybetmesi

Kötünün ele geçirmesidir denetimi.

BRUTUS

Çok konuştu, yeter.

31 Burada tribünler ve halk kastediliyor. (ç.n.)

SICINIUS

Bir hain gibi konuştu, hain gibi yargılanmalı.

CORIO LANUS

Seni sersem bunak! Garezinin içinde boğulasın!
Halk ne yapsın bu abes kabak kafalı tribünleri?
Bunlar ihanet içindeler onlara güvenen yüce senatoya.
Bunlar yasalarla değil, bir isyan sırasında
Zorunluluk yüzünden seçilmediler mi?
Durum düzeldiğine göre, uygun olan yapılmalı şimdi,
Yerin dibine batsın bunların etkisi

BRUTUS

Bu apaçık vatana ihanet!

SICINIUS

Bu mu konsül? Asla!

BRUTUS

Hey, kolcular
(*Bir kolcu girer.*)
Tutuklayın bu adamı.

SICINIUS

Git, halkı topla!
(*Kolcu çıkar.*)
Halk adına
Seni hain bir halk düşmanı olarak tutukluyorum.
İtaat et, emrediyorum, bunun hesabını yargıda vereceksin.

CORIO LANUS

Defol buradan ihtiyar keçi!
Tüm Patrisyenler
Biz ona kefiliz.

COMINIUS

Yaşlı efendi, ellerinizi çekin.

CORIO LANUS

Yıkıl karşımdan kokmuş şey!
Yoksa giysilerinin içinden çeker çıkarırım kemiklerini.

SICINIUS

Yurttaşlar yetişsin!

(Gürültülü bir kalabalık kolcularla birlikte girer.)

MENENIUS

Her iki taraf da sakinleşsin.

SICINIUS

İşte bütün haklarınızı gasp etmek isteyen adam.

BRUTUS

Muhafızlar, yakalayın şunu.

HALK

Kahrolsun! Kahrolsun!

İKİNCİ SENATÖR

Silahlar, silahlar, silahlarınızı çekin!

(Soylular Coriolanus'un çevresinde toplanırlar.)

SOYLULARIN HEPSİ

Tribünler! Patrisyenler! Hey, ne oluyor?

Sicinius! Brutus! Coriolanus! Yurttaşlar!

Susun, susun, sakinleşin! Sessizlik! Susun!

MENENIUS

Ne oluyor? Soluğum tükendi.

Yakında kargaşa çıkacak. Konuşamıyorum.

Siz tribünler halkı yatıştırın! Coriolanus izin ver!

SICINIUS

Yurttaşlar susun, beni dinleyin!

YURTTAŞLAR

Tribünümüzü dinleyelim. Susun! Konuş, konuş, konuş!

SICINIUS

Sizler, özgürlüğünüzü kaybetmek üzeresiniz:

Az önce konsüllüğüne onay verdiğiniz Marcius,

Evet, o Marcius, her şeyinizi elinizden almak istiyor.

MENENIUS

Ayıp, ayıp, ayıp! Bu halkı yatıştırmak değil,

Yangına körükle gitmektir.

BİRİNCİ SENATÖR

Bu, kenti yıkıp dümdüz etmektir.

SICINIUS

Kent dediğiniz halkın kendisi değil mi?

YURTTAŞLAR

Çok doğru, halk kent demektir.

BRUTUS

Herkesin onayı ile biz halkın temsilcileriyiz.

YURTTAŞLAR

Öyle de kalın.

MENENIUS

Onların istedikleri de bu.

COMINIUS

Kenti yıkıp yok etmenin yolu budur işte,
Binanın altını üstüne getirmek,
Şimdi düzenli bir şekilde ayakta duranları gömmek
Her şeyi yıkıntı yığınlarına dönüştürmektir.

SICINIUS

Bunun cezası ölümdür.

BRUTUS

Ya yetkilerimizi elimizde tutarız ya da kaybederiz.
Biz burada, halk temsilcileri olarak
Halk adına hüküm veriyoruz:
Marcius derhal ölmeyi hak etmiştir.

SICINIUS

Bunun için onu yakalayın;
Tarpeia Kayası'na³² götürüp onu uçuruma atın.

BRUTUS

Muhafızlar, yakalayın şunu!

YURTTAŞLAR

Teslim ol, Marcius, teslim ol!

MENENIUS

Beni dinleyin, sadece bir cümle:
Rica ederim tribünler, beni dinleyin, sadece bir cümle.

KOLCULAR

Susun, susun!

32 Suçluların atıldığı uçurum. (ç.n.)

MENENIUS

(*Brutus'e.*)

Göründüğünüz gibi, bu ülkenin dostuysanız,
Yönlendirmenizi böyle şiddetle değil itidal ile yapın.

BRUTUS

Efendim, akıllıca sanılan o soğukkanlı tavırlar,
Hastalığın şiddetli olduğu zamanlarda zehirlidir;
Yakalayın şunu, kayaya götürün.

(*Coriolanus kılıcını çeker.*)

CORIOLANUS

Hayır, öleceksem burada ölürüm.
Aranızda beni dövüşürken görenler var,
Gelin, gördüğünüzü bizzat yaşayın.

MENENIUS

İndirin kılıcınızı! Tribünler siz de çekilin şöyle.

BRUTUS

Yakalayın.

MENENIUS

Yardım edin Marcius'a, siz soylular,
Genç, yaşlı herkes yardım etsin!

YURTTAŞLAR

Kahrolsun, Marcius, kahrolsun!
(*Bu kargaşada Tribünler, kolcular ve halk
geri püskürtülür.*)

MENENIUS

Hadi evlerinize, dağılın, gidin,
Yoksa her şey yok olur gider.

İKİNCİ SENATÖR

Dağılın hadi.

CORIOLANUS

Sıkı durun. Düşmanımız kadar dostumuz da vardır.

MENENIUS

İş bu kerteye geldi ha!

BİRİNCİ SENATÖR

Tanrı korusun! Soylu dostum, rica ederim,
Siz evinize gidin, bu sorunun çözümünü bize bırakın.

MENENIUS

Bu tavır bizi de öfkелendiriyor;
Kendinizi tutamayacaksınız. Lütfen siz de evinize gidiniz.

COMINIUS

Gelin, efendim, bizimle birlikte gelin.

CORIO LANUS

Barbar olmalarını dilerdim –
Nitekim Roma'da üredikleri halde, öyleler yine de;
Capitol kapılarında doğan bu öküz yavrularının
Romalılık iddiaları olmasaydı keşke.

MENENIUS

Gidin ve haklı olan öfkenizi dilinize dolamayın,
Bizim de hesap göreceğimiz zaman gelecektir.

CORIO LANUS

Uygun şartlarda kirkının hakkından gelirim.

MENENIUS

Ben de, onların en iyilerinden bir çiftini öldürebilirim,
Evet, o iki tribünü kastediyorum.

COMINIUS

Ama aradaki güç farkı hesaplanamayacak kadar fazla
Budala denir çöken binayı durdurmaya çalışanlara.
Ayaktakımı dönmeden gitseniz daha iyi olur,
Öfkeleri önlerine set çekilmiş dalgalar gibi taşar,
hadlerini aşar.

MENENIUS

Rica ederim gidin artık. Bakalım şu kıt akıllılar
Benim yaşlı aklıma muhtaç olacaklar mı?
Bu durum ne renk olursa olsun bir yamayla onarılmalıdır.

COMINIUS

Hadi, gelin gidelim.
(*Coriolanus ile Cominius çıkarlar.*)

BİRİNCİ PATRİSYEN

Bu adam geleceğini kararttı.

MENENIUS

O bu dünya için fazla dürüst ve gururlu:

O, ne Neptün'e asası

Ne de Jüpiter'e yıldırım gücü için yaltaklanır.

İçi dışı birdir: Yüreğinden geçen hemen ağzından çıkar.

Öfkelenince gözü hiçbir şey görmez

Ölüm diye bir şey olduğunu unuttur.

(Gürültüler duyulur.)

Yapılacak çok iş var.

İKİNCİ PATRİSYEN

Keşke yataklarında olsalardı.

MENENIUS

Keşke Tiber'de boğulsalardı.

Lanet olsun! Onlarla daha nazik konuşamaz mıydı?

(*Brutus ve Sicinius, bir grupla girer.*)

SICINIUS

Kent halkını harcamak, tek adam olmak isteyen

O zehirli yılan nerede?

MENENIUS

Siz, değerli tribünler –

SICINIUS

O kayıtsız şartsız Tarpeia uçurumuna atılacak;

Yasaya karşı geldi, yasa da onu yargılamaktan

kaçınmayacak

Hiç saydığı halkın gücü onu cezalandıracak.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Soylu tribünlerin halkın ağzı,

Bizlerin de halkın eli olduğunu çok iyi anlayacak.

YURTTAŞLARIN HEPSİ

İnanın bunu anlayacak.

MENENIUS

Efendiler, efendiler –

SICINIUS

Susun!

MENENIUS

Bu işi anlaşılarak halletmek varken
Ortılığı birbirine katıp savaş çığlıkları atmayın.

SICINIUS

Bayım, nasıl oluyor da siz kaçmasına yardım ettiniz?

MENENIUS

Beni dinleyin: Konsülün meziyetlerini bildiğime göre,
Kusurlarını da söyleyebilirim.

SICINIUS

Konsül mü? Ne konsülü?

MENENIUS

Konsül Coriolanus.

SICINIUS

O mu konsül!

YURTTAŞLARIN HEPSİ

Hayır, hayır, hayır, hayır, hayır.

MENENIUS

Tribünler ve siz sayın baylar,
Birkaç şey söylememe izin verin;
Eğer beni dinlerseniz bunun size, kaybettirdiği zamandan
Fazla bir zararı olmaz.

SICINIUS

Öyleyse çok kısa olsun, biz bu zehirli vatan hainini
Öldürmeye kararlıyız. Onu buradan defetmek risklidir,
Burada kalmasına razı olmak ise bizim ölümümüzdür;
Onun için bu gece öldürülmesine karar verilmiştir.

MENENIUS

Yüce tanrılar korusun!
Layık olan evladına minnetini Jüpiter'in kitabına geçiren
Şanlı Roma'mız, şimdi kendi yavrularını yiyen
Bir canavara mı dönüştü!

SICINIUS

O kesip atılması gereken bir iletir.

MENENIUS

Hayır, o hasta bir organdır sadece,
Kesmek ölümcül, iyileştirmek kolaydır.
O ölümlü hak edecek ne yaptı Roma'ya?
Düşmanlarını öldürürken vatani için akıttığı kanın –
Damarlarındakinden fazla olduğuna garanti veririm –
Arta kalanını kendi vatani tarafından akıtılması
Buna izin verilmesi, bizim için kıyamete kadar
Utanç verici bir leke olur.

SICINIUS

Bunlar tamamen konu dışı.

BRUTUS

Tamamen yersiz laflar. Vatanını sevdiğinde
Vatani onu her zaman onurlandırdı.

MENENIUS

Ayağının kangren olması
O kişinin daha önce yaptıklarını yok saymaz.

BRUTUS

Daha fazla dinlemeyeceğiz. Onu evine kadar izleyin
Zehrini çevreye daha fazla yaymadan yakalayıp getirin.

MENENIUS

Bir kelime daha, bir kelimecik daha!
Bu azgın öfkenin, bu düşüncesizce acelenin zararını,
Anlayacaksınız iş işten geçtikten sonra,
Kurşun ağırlık bağlıyorsunuz kendi ayağınıza.
Yasalara uygun hareket edin,
Yoksa onu seven soyluları kışkırtacaksınız
Ve Romalılar tarafından yağmalanacak yüce Roma.

BRUTUS

Öyle olsa da –

SICINIUS

Siz neden söz ediyorsunuz?
Onun yasalara itaatsizliğini hep birlikte görmedik mi?
Tanık olmadık mı kolculara dayak atıp bize karşı geldiğine?
Gelin!

MENENIUS

Şunu unutmayın: O kılıç kullanmayı öğrendiğinden beri,
Hayatını hep savaş alanlarında geçirmiştir;
Nazik konuşmayı bu yüzden öğrenememiştir;
Unu ve kepeği birbirinden ayırt etmeden savurur.
İzin verin, gidip onu ben getireyim.
En ciddi cezayı alma riskini göze alıp
Yasal bir ortamda yargılanmayı kabul edecektir.

BİRİNCİ SENATÖR

Soylu tribünler, insani olan yol bu.
Aksi takdirde çok kan akar ve sonu neye varır bilinmez.

SICINIUS

Soylu Menenius, öyleyse siz halkın görevlisi olun.
Efendiler siz de silahlarınızı bırakın.

BRUTUS

Ama dağılmayın!

SICINIUS

Forum Alanı'nda toplanalım. Biz orada sizi bekleriz.
Eğer Marcius'u getiremezseniz, biz bildiğimizi yaparız.

MENENIUS

Onu size getireceğim.
(*Senatörlere.*)
Sizin de benimle gelmenizi istiyorum.
Mutlaka gelmeli, yoksa kötü şeyler olacak.

BİRİNCİ SENATÖR

Hemen gidelim, lütfen.
(*Çıkarlar.*)

2. Sahne

(*Roma. Coriolanus'un evi.*)

(*Coriolanus soylularla girer.*)

CORIOLANUS

İsterlerse beni kulaklarımdan assınlar,
Vahşi atların ayakları altına atsinlar,

İşkence çarkında parçalasınlar
Ya da Tarpeia kayası üzerine on dağ yığıp
Beni gözün seçemeyeceği derinliklere fırlatsınlar;
Ben onlara karşı yine buyum.

BİRİNCİ PATRİSYEN

Kendini daha da soylu göstermiş olursun.

CORIOLANUS

Hayret, bana hak vermiyor bu kez annem de,
Oysa hep onların kılıksız köleler,
Bir paraya alınır satılır yaratıklar olduklarını söylerdi.
Toplantılarda benim seviyemde biri kalkıp
Savaş ya da barış üzerine konuşacak olsa,
Bunların boş gözlerle esneyerek
Şaşkın şaşkın baktıklarından söz ederdi.

(*Volumnia girer.*)

Sizden söz ediyordum: Neden ılımlı olmamı dilediniz?
Kendi kendimi inkâr etmemi mi isterdiniz?
Daha iyisi, olduğum gibi görünmemi isteyiniz.

VOLUMNIA

Ah lord lord, siz o gücü yitirmeden önce
Bu gücü sırtınıza giymiş olmanızı dilerdim.

CORIOLANUS

Artık yeter.

VOLUMNIA

Sen bundan daha az mücadele ettiğin zamanlarda da
Olduğun gibi görünebilen bir kişiydin.
Konsül olmadan, eğilimlerini belli etmeseydin,
Sana kafa tutmayı göze alamazlardı.

CORIOLANUS

Gebersinler.

VOLUMNIA

Evet, canları cehenneme.

(*Menenius senatörlerle girer.*)

MENENIUS

Hadi hadi fazlasıyla sert davrandınız, çok sert hem de;
Dönüp hatanızı tamir etmelisiniz.

BİRİNCİ SENATÖR

Bundan başka çare yok, eğer uzlaşmazsanız,
Kentimiz sizin yüzünüzden ikiye ayrılıp yok olacak.

VOLUMNIA

Yalvarırım, söz dinle;
Benim kalbimdeki yerleri de seninki kadar,
Ama aklım öfkemi daha yerinde kullanmayı öğretiyor.

MENENIUS

Doğru söylediniz soylu bayan!
Dönemin bu şiddetli bunalımı, devlet için bir çare olarak
Coriolanus'un şu sürüye boyun eğmesini gerektirmeseydi,
Devletin sürekliliği için
Ben de güçle taşıyabildiğim zırhımı kuşanırdım.

CORIOLANUS

Ne yapmam gerekiyor?

MENENIUS

Tribünlere geri dönün.

CORIOLANUS

Ee sonra? Sonra ne olacak?

MENENIUS

Söylediklerinizi geri alın.

CORIOLANUS

Onlar için mi! Ben bunu tanrılara bile yapmam,
Onlara nasıl yaparım?

VOLUMNIA

Sen fazlasıyla inatçısın;
Böyle çok kritik durumlarda
Soyluluğu asla abartmamalısın.
Savaşta onur ve politikanın birbirinden ayrılmaz
iki dost olduğunu,
Söyleyen sen değil miydin? Doğru!

Öyleyse söyle, barışta da birbirleriyle olsalar
Neleri eksilir?

CORIOLANUS

Susun! Susun!

MENENIUS

Ama iyi bir soru.

VOLUMNIA

Eğer savaşta, olduğun gibi gözükmemek bir onursuzluk
değilse,
Ve en büyük hedeflerin için bunu bir politika sayıyorsan,
İkisi de gerekli olduğunda neden barışta da birlikte
olmasınlar?

CORIOLANUS

Neden bunda bu kadar ısrarcısınız?

VOLUMNIA

Çünkü halka konuşmak senin görevin,
Kendi düşünceni, içinden geçenleri değil,
Alışagelmiş sözleri söyle;
Varsın bu söylediklerinin gerçeğe ilgisi olmasın.
Bu davranışın, fazla kan dökmek
Ve şansını zorlamamak için bir kenti tatlı sözlerle almaktan
Daha fazla bir onursuzluk değildir.
Eğer talihim ve dostlarım tehlikede olsa,
Benim bu şekilde davranmam gerekse,
Huyuma, düşünceme ters düşse bile,
Böyle davranmaktan çekinmezdim.
Şimdi karın da, oğlun da, senatörler de, soylular da
Bu işin içinde.
Oysa sen sevgilerini kazanmayı,
Kazanamazsan sebep olacağı felaketi düşünüp
Halkın yüzüne güleceğine,
Onlara nasıl suratsız davranabildiğini göstermeye
çalışıyorsun.

MENENIUS

Soylu bayan! – Hadi, bizimle gelin, güzel şeyler söyleyin;

Kendinizi yalnızca bugünkü tehlikeden değil,
Geçmişteki kayıplardan da kurtarabilirsiniz.

VOLUMNIA

Yalvarırım sana oğlum, şimdi başlığın elinde, git onlarla,
Taşlar üzerine diz çok bu kadar eğildikten sonra,
Çünkü bu gibi işlerde tavır, etkili bir ifadedir;
Cahillerin gözleri, daha iyi algılar kulaklarından;
Başını eğip kaldır ki
Dokunur dokunmaz elinde kalan olgun bir karadut gibi,
Gösterişsiz bir tavırla gururlu yüreğini onarmış ol;
Onlara bir de şunları söyle: Sen onların askerisin
Kavga dövüş içinde yetiştiğinden
Onların haklı olarak istedikleri sevgiyi
Gösterebilmek için gerekli olan
Yumuşak davranışlara sahip değilsin.
Ama bundan böyle, güç ve makam kendinde olduğu sürece,
Kendini gerçekten onlara uyduracağını söyle.

MENENIUS

Annenizin dediğini yaparsanız, gönüllerini fethedersiniz;
Onlardan açıkça af dilenirse, hazırdırlar affetmeye.

VOLUMNIA

Düşmanı, leydilerin odasında eğlendirmektense,
Onu cehennem ateşlerine kadar izlemeyi
Tercih ettiğini bildiğim halde,
Yalvarırım sana, git ve boyun eğ törelere.
(Cominius girer.)

İşte Cominius da geldi.

COMINIUS

Az önce Forum Alanı'ndaydım.
Efendim, oraya giderken ya büyük bir grup toplayın
Ya sakince kendinizi savunun
Ya da hemen ortadan kaybolarak kendinizi koruyun.
Hepsi çok kızgın.

MENENIUS

Tatlı dil yeterli.

COMINIUS

Eğer içtenlikle konuşursa bu iş görür, sanırım.

VOLUMNIA

Bunu yapmalı ve yapacaktır. Lütfen söz ver;
Git, ne gerekiyorsa yap.

CORIOLANUS

Şimdi gidip onlara mihversiz kellemi mi göstereyim?
Alçak dilimle, soylu yüreğime yalan mı yükleyeyim?
Pekâla, yapacağım.

Ama kaybolacak olan yalnızca Marcius'un bedeni olsaydı,
Halk varsın onu toz haline getirip rüzgâra savursun.

Hadi bakalım, Forum Alanı'na!

Bana hakkıyla canlandıramayacağım bir rol verdiniz.

COMINIUS

Merak etmeyin, biz size hatırlatırız.

VOLUMNIA

Rica ederim, sevgili oğlum, hani sen bana
Her şeyden önce benim takdirimin
Seni asker yaptığını söyleyip dururdun ya,
Şimdi de, benim takdirimi kazanman için
Bugüne dek üstlenmediğin bu rolü oyn.

CORIOLANUS

Evet, bu rolü üstlenmem gerekiyor.
Huyum değişsin, bir soysuz ruh beni ele geçirsin!
Trampetlere uyum sağlayan savaş naralarım
Hadımların, çocuklara ninni söyleyen kızların
İnce düdük sesine dönüşsün!
Düzenbazların sırtışı yüzüme yerleşsin,
Gözlerim, okul çocuğunun gözyaşları ile dolsun!
Dilim, dilencinin dudakları gibi titresin,
Yalnızca üzengilerimin hareketinde eğilen zırhlı dizlerim
Sadaka almış birininki gibi bükülsün!
Bu rolü oynamayacağım;
Yoksa kendi onuruma olan saygımı yok ederim,

Ve bedenimin bu tavrıyla
Bir daha silinmeyecek bir alçaklık öğretmiş olurum
ruhuma.

VOLUMNIA

Bundan sonrası senin seçimin.
Benim sana yalvarmam, senin onlara yalvarmadan
Daha büyük bir onursuzluktur. Hadi her şeyi mahvet!
Varsın annen de senin tehlikeli, onulmaz kibrinden
korkmasın,
Ama o kibrinin getireceklerinden acı çeksin,
Ben de ölüm karşısında senin kadar cesaretliyim.
İstedğin gibi davran. Cesareti benden aldın,
Ama kibrin sana ait.

CORIOLANUS

Lütfen anne, kaygılanma: Gideceğim Forum'a;
Artık beni azarlama.
Sevgilerini kazanmak için şarlatanlık edeceğim,
Hileyle gönüllerini fethedeceğim
Ve her türden Romalının sevgisini kazanmış olarak
Eve döneceğim. Bak gidiyorum işte.
Karıma selamlarımı söyle.
Ya konsül olarak döneceğim
Ya da dalkavukluk için dilimin asla işe yaramadığını
göreceksiniz.

VOLUMNIA

İstedğini yap.
(Çıkar.)

COMINIUS

Hadi! Tribünler bekliyor sizi.
Cevaplarınızda sakın olmaya hazırlayın kendinizi;
Duyduğuma göre, eskisinden daha ağır ithamlarla
Çıkacaklar karşınıza.

MENENIUS

Sakin bir şekilde.

CORIO LANUS

Parola “sakin olmak”. Lütfen gidelim hadi.
Aleyhime suçlamalar da uydursalar,
Onurumla cevap vereceğim.

MENENIUS

Evet, ama sakın olarak.

CORIO LANUS

Peki, öyle olsun – sakın olarak.
(Çıkarlar.)

3. Sahne

(Roma. Forum.)

(Sicinius ile Brutus girerler.)

BRUTUS

Onu özellikle despotluk eğilimi içinde olduğu için
Sonuna kadar suçlayın. Bu suçlamada elimizden kurtulursa
O zaman, halka olan nefretini ortaya çıkartmak için
zorlayın

Ve Antium’daki ganimetlerin dağıtılmadığını hatırlatın.

(Bir kolcu girer.)

Haber var mı, gelecek mi?

KOLCU

Geliyor.

BRUTUS

Yanında kimler var?

KOLCU

İhtiyar Menenius ile her zaman yanında olan senatörler.

SICINIUS

Kafa sayarak elde ettiğimiz oyların sizde bir listesi var mı?

KOLCU

Evet, hazır.

SICINIUS

Bunları siyasal cephelere göre mi topladınız?

KOLCU

Evet.

SICINIUS

Hemen halkı toplayın:

Ben "Halkın gücü ve hakkı için böyle olacak." dediğimde,
"İster ölüm, ister ceza, ister sürgün için olsun." diye
bağırırsınlar,

Ben 'ceza' dediğimde 'ceza', ölüm dediğimde 'ölüm'

Diye haykırırsınlar.

Eski öncelik hakkı davalarındaki

Doğruluğun gücüne dayanarak ısrarcı olsunlar.

KOLCU

Onlara bildiririm.

BRUTUS

Bir kez bağırmaya başladılar mı hiç susmasınlar,
Gürültü ve kargaşalıkta hakkında vereceğimiz hükmün
Yerine getirilmesi için bize baskıda bulunsunlar.

KOLCU

Tamam.

SICINIUS

Onlara bu fırsatı verdiğimizde güçlü ve hazır olmalarını
sağla.

BRUTUS

Hadi, iş başına!

(*Kolcu çıkar.*)

Onu hemen öfkelenendirin;

Her an alt etmeye ve tartışmaya alışıktır.

Bir kez öfkeleni mi bir daha durulamaz;

İçindekileri saklamadan sayar döker.

Bu da bizim onun boynunu koparmamıza yeter.

(*Coriolanus, Menenius, Cominius ile
senatörler ve soylular girerler.*)

SICINIUS

Bakın, işte geliyor.

MENENIUS

Çok rica ederim sakın olun.

CORIO LANUS

Tamam. Üç paralık çıkar karşılığında
Bütün alçaklıklara dayanabilen bir at uşağı gibi.
Yüce tanrılar Roma'yı korusun,
Adalet makamı değerli insanlarla yücelsin!
Aramızda sevgi yumağı oluşsun!
Büyük tapınaklarımız barış görünümüleriyle dolsun,
Sokaklarımız savaştan uzak olsun!

BİRİNCİ SENATÖR

Âmin, âmin.

MENENIUS

Soylu bir dilek.

(Kolcu, yurttaşlarla girer.)

SICINIUS

Ey ahali, yaklaşın.

KOLCU

Tribünlerinizi dinleyin. Kulak verin! Susun, diyorum size!

CORIO LANUS

Önce benim konuşmamı dinleyin.

HER İKİ TRİBÜN

Peki, konuşun. Hey susun!

CORIO LANUS

Bu ani durum dışında,
Hakkımda başka bir hüküm verilmeyecek mi?
Son karar burada mı alınacak?

SICINIUS

Size soruyorum: Eğer kendinizi halkın oyuna terk
ediyorsanız

Ve temsilcilerini de tanıyorsanız,
Aleyhinizde olan, kanıtlanacak kusurlarınızdan dolayı
Yapılacak eleştirileri de kabul ediyor musunuz?

CORIO LANUS

Kabul ediyorum.

MENENIUS

Dinleyin yurttaşlar, kabul ettiğini söylüyor.
Onun savaştaki hizmetlerini unutmayın,
Kutsal kilise avlusundaki mezarlar gibi
Bedeninde taşıdığı yaraları düşünün.

CORIOLANUS

Diken sıyrıkları, gülünecek yaralar.

MENENIUS

Şunu da dikkate alın:
Bir yurttaş olarak konuşmadığı zaman,
Onun bir asker olduğunu unutmayın.
Sert konuşmasını kötüye yormayın;
Dediğim gibi, bunun size karşı bir kötü niyet değil,
Bir askere yakışan tavır olarak kabul edin.

COMINIUS

Peki peki, bu kadarı yeter.

CORIOLANUS

Neler oluyor? Oybirliğiyle kabul gördükten sonra,
Aynı saatte bundan yoksun bırakıldığım için onurum
kırıldı.

SICINIUS

Cevap verin.

CORIOLANUS

Doğru, cevap vermem gerekiyor. Sorun öyleyse.

SICINIUS

Roma'da tarafsız bir makamı ele geçirerek
Roma'yı tek elden yönetebilmek için
Komplo kurmakla suçluyoruz sizi.
Bunun için siz halk düşmanı bir hainsiniz.

CORIOLANUS

Ne! Hain mi!

MENENIUS

Yoo, sakın olun! Söz verdiniz.

CORIOLANUS

Halkı cehennemin ateşleri sarsın!

Ben hainim öyle mi, seni küstah tribün!
Gözlerinde yirmi bin, ellerinde milyonlarca,
Yalancı dilinde ikisi kadar ölüm olsa,
Ben yine sana tanrılara dua ettiğim özgür irademle
“Yalan söylüyorsun.” diyorum.

SICINIUS

Ey ahali, söylediklerine dikkat ettiniz mi?

YURTTAŞLAR

Kaya, kayalığa götürün!

SICINIUS

Susun! Yeni bir şey eklememize gerek yok onun suçuna.
Gördüğünüz tavrı, işittiğiniz sözleri, memurlarınızı
dövmesi,

Bizzat sizi lanetlemesi, yasalara karşı gelmesi,
Onu yargılama hakkına sahip yüce kişileri küçümsemesi
Öylesine caniyane ve ölümcül ki,
En ağır ölüm cezasını hak ediyor.

BRUTUS

Ancak Roma’ya büyük hizmetleri olduğu için –

CORIO LANUS

Hizmet, diye ne gevezelik ediyorsunuz?

BRUTUS

Herkesin bildiği bir şeyi söylüyorum.

CORIO LANUS

Siz mi?

MENENIUS

Annenize verdiğiniz söz bu muydu?

COMINIUS

Rica ederim, dinleyin –

CORIO LANUS

Daha fazla dinleyemem.

Bırakın Tarpeia uçurumunda ölüm, sürgün, deri yüzme,
Ya da hücre cezası versinler;
Ne bir tek tatlı söz pahasına merhametlerini satın alırım

Ne de verebilecekleri herhangi bir şey için
Öfkemi yenip onların selamını alırım.

SICINIUS

İşte bu adam, elinden geldiği kadar
Halkın gücünü elinden almak için
Halka kötü davrandı zaman zaman;
Şimdi bu vesilede de yüce adaletin huzurunda olmasa bile,
Adaleti uygulamak isteyen yargıçlar önünde
Düşmanca hamlelerde bulundu.
Biz tribünler, halk adına, elimizdeki yetkiyle,
Bu andan itibaren onu sürüyoruz kentimizden.
Tarpeia kayalıklarındaki derin uçurumu hatırlayarak
Bir daha asla girmeyecektir Roma kapılarından içeri.
Halk adına, bu böyle olacaktır.

YURTTAŞLAR

Böyle olacak, böyle olacak! Götürün onu buradan!
Sürülmüştür; bu böyle olacak!

COMINIUS

Beni dinleyin, efendiler, sevgili yurttaşlar –

SICINIUS

Hüküm verilmiştir; başka konuşma yok.

COMINIUS

Bırakın konuşayım. Ben de konsüllük yaptım.
Düşmanların açtığı yaraları Romalılara gösterebilirim.
Hayata beslediğim sevgiden daha fazla,
Daha kutsal bir sevgi ve saygıyla,
Sevgili eşime, çocuklarıma
Verdiğim önemden daha fazlasıyla vatanıma bağlıyım.
Bu yüzden bir şeyler söylemek istiyorum –

SICINIUS

Ne tasarladığını biliyoruz. Neymiş söyleyeceklerin?

BRUTUS

Söylenecek bir şey kalmadı,
O halk düşmanı ve vatan haini olarak sürgün edildi.
Böyle de kalacak.

YURTTAŞLAR

Böyle kalacak, böyle olacak!

CORIOLANUS

Siz, köpek sürüleri! Solumalarınızdan
Kokuşmuş bataklıkların karanlığı kadar tiksindiğim,
Sevgilerine, soluduğum havayı kirleten,
Gömülmemiş insan cesetleri kadar değer verdiğim sizler!
Asıl ben sizi sürüyorum. Burada dönekliğiniz ile kalın!
Dilerim en küçük söylenti bile yüreklerinizi titretsin!
Düşmanlarınızın bir baş sallayışı sizi umutsuzluğa
sevk etsin!

Sonucunu tatmadan anlayamayacağınız,
Kendinizi bile korumaya yaramayan,
Sizin hep düşmanınız olacak cehaletinizle
Sizi savunanları kovacak gücü koruyun;
Koruyun ki, bu cehaletiniz, silah kullanmaksızın
Sizi yenecek olan bir ülkeye en aşağılık bir esir gibi
teslim etsin!
Sizin yüzünüzden nefret ettiğim bu kente arkamı
dönüyorum.

Bunun dışında da bir dünya var.

(*Coriolanus, Cominius, Menenius*
diğer senatörlerle çıkarlar.)

KOLCU

Halk düşmanı gitti, gitti!

YURTTAŞLAR

Düşmanımız sürüldü, gitti, ha ha hay!
(*Bağrışarak külahlarını havaya fırlatırlar.*)

SICINIUS

Gidin, onun sizi izlediği gibi,
Siz de onu kent kapısından çıkışına kadar izleyin.
Sizi nasıl nefretle izlediyse,
Siz de ona aynı işkenceyi tattırarak izleyin.
Kent içinde bir koruma bize eşlik etsin.

YURTTAŞLAR

Gelin, gelin, onu kentten çıkışına kadar izleyelim, gelin!
Tanrı soylu tribünlerimizi korusun! Gelin.

(Çıkarlar.)

IV. Perde

1. Sahne

(Roma. Kent kapısının önü.)

(*Coriolanus, Volumnia, Virgilia, Menenius,
Cominius, Roma'nın genç soyluları ile girerler.*)

CORIOLANUS

Hadi artık silin gözyaşlarınızı; kısa keselim vedalaşmamızı.

Çok başlı canavar sürüyor beni kentten dışarı.

Hadi ama anne, o eski cesaretin nerde?

Sen değil miydin, büyük acılar ruhları denemeye tutar;

Herkes sıradan talihsizliklerin sonucuna katlanır, diyen?

Deniz durgunken bütün tekneler aynı beceriyle yüzerler;

Kader insanı ta yüreğinden vurduğunda, insan

yaralansa da,

Soylu aklını kullanarak bir soylu olduğunu kanıtlar,

Diyen sen değil miydin?

Sen bana dinleyenleri yenilmez yapan nasihatler verirdin.

VIRGILIA

Ah göklerdeki tanrılar!

CORIOLANUS

Hayır ama lütfen, kadın –

VOLUMNIA

Dilerim artık Roma'daki bütün işleri cüzzam alıp götürsün,

Bütün meslekler yok olup gitsin!

CORIOLANUS

Neden, hayır! Eksikliğim hissedildiğinde sevileceğim.
Hayır, anne! “Herkül”ün³³ karısı olsaydım,
Onun altı işini yapıp kocamı yorgunluktan kurtarırdım.”
Dediğin zamanlardaki o enerjik ruhuna dön.
Cominius karamsar olma; tanrılara emanet ol!
Elveda karıcığım, elveda anneciğim!
Yapılacak birkaç şey daha var. Sen yaşlı ve sadık Menenius,
Gözyaşların gençlerinkinden daha acı
Ama gözlerin için zararlı.
Benim eski generalim, sen gerginsin,
Sen sık sık yürekleri katıltan manzaralar gördün;
Şu somurtan kadınlara anlat:
Kaçınılmaz darbelere ağlamak onlara gülmek kadar
budalalıktır.

Anne, sen de iyi bilirsin,
Benim tehlikelere atılmam sana hep zevk vermiştir.
İnanmalısın ki –
Her ne kadar kendisinden daha fazla korku uyandıran,
Göze görünmeyen bataklıkta yuvasından
Yapayalnız bir ejderha gibi, tek başıma ayrılıyorsam da,
Oğlun ya bu olanların üstesinden gelecek
Ya da hünerle yapılmış tuzaklara ve ihanete kurban gidecek.

VOLUMNIA

Benim ilk göz ağrım, nereye gideceksin?
Bir süre için aziz Cominius’u da yanına al.
Düşünmeden önüne çıkan her şansı denemektense
Kendine belli bir yön çiz.

CORIOLANUS

Ey tanrılar!

COMINIUS

Bir ay kadar seninle birlikte gelirim,
Nerede kalacağını tasarlar, birbirimizden haberdar oluruz.

33 “Herkül,” ya da Herakles, güç simgesi efsanevi kahraman, Babası Zeus’tu, Tebai’de yaşardı. (ç.n.)

Eğer zaman sürgünden dönmen için bir fırsat yaratırsa,
Tek bir adamı aramaya çıkıp bu koskoca dünyada
Vaktinde ulaşamama olasılığında,
Zaten değerden düşecek bu fırsatı tepmeyelim.

CORIOLANUS

Hoşça kalın! Sen yılları arkada bıraktın;
Henüz yıpranmamış birinin peşinden koşmayacak kadar
Savaşlara tıka basa doymuşsundur.
Beni kapının dışına kadar geçir.
Gelin benim tatlı karıcığım, sevgili anacığım,
soylu dostlarım;
Ben giderken bana veda edin ve gülümseyin.
Lütfen gidelim artık. Sağ kaldığım sürece,
Benden haber alacaksınız ve değişmediğimi göreceksiniz.

MENENIUS

Bunlar kulağa hoş gelen güzel sözler. Ağlamak yok artık.
Yüce tanrılar sayesinde, eğer şu yaşlı kol ve bacaklardan
Hiç olmazsa yedi yılını atabilseydim,
Adım adım arkandan gelirdim.

CORIOLANUS

Bana elini ver. Hadi.
(Çıkarlar.)

2. Sahne

(Roma. Sur kapısının yakını.)

(Sicinius, Brutus ve kolcu girerler.)

SICINIUS

Söyle, herkes evine gitsin; Coriolanus gitti. Biz de daha
ileri gitmeyeceğiz. Onun tarafını tutan soylular çok kız-
dılar.

BRUTUS

Onlara gücümüzü gösterdik; bundan sonra işi yaparken-
ki tavrımızdan daha munis bir görünüşte olmalıyız.

SICINIUS

Hepsi evlerine gitsinler. Söyle, büyük düşmanları gitti;
eski güçlerine sahipler.

BRUTUS

Herkesi evine yolla.

(*Kolcu çıkar.*)

Bak annesi geliyor.

(*Volumnia, Virgilia ve Menenius girerler.*)

SICINIUS

Ona görünmeyelim.

BRUTUS

Neden?

SICINIUS

Çılgına dönmüş.

BRUTUS

Bizi gördüler, yoluna devam et.

VOLUMNIA

Bu ne tesadüf! Dilerim ki hizmetinizin karşılığında tanrı-
ların lanetine uğrarsınız!

MENENIUS

Sakin olun, sakın olun, bu kadar bağırmayın.

VOLUMNIA

Gözyaşlarım konuşmamı engellemese daha neler işitirdiniz
Ama işiteceksiniz.

(*Brutus'e.*)

Hey, nereye öyle?

VIRGILIA

(*Sicinius'a*)

Siz de kalacaksınız. Ah kocama da böyle diyebilseydim.

SICINIUS

Siz aklınızı mı kaçırdınız?

VOLUMNIA

Evet, kaçırdım; utanılacak bir şey mi? Şunu aklına sok
kaçık. Babam gerçek bir erkekti. Oğlumun Roma için

indirdiği darbeler, senin gevezelikte kullandığın sözlerden fazladır. Böyle bir adamı sürgün edecek kadar ehil mi sayıyorsun kendini?

SICINIUS

Ey kutsal tanrılar!

VOLUMNIA

Bu soylu darbeler,
Senin şimdiye kadar savurduğun hikmetlerden daha çoktur;
Ve bunların tümü de Roma'nın iyiliği içindi.
Sana anlatayım şimdi – gitmek mi!
Hayır, sen de kalacaksın burada.
Keşke oğlum Arabistan'da olsaydı,
Yalın kılıç senin adamlarını önüne katsaydı.

SICINIUS

Ne olurdu?

VIRGILIA

Ne mi olurdu? Soyunuzu sopunuzu kuruturdu.

VOLUMNIA

Piçlerinle birlikte hepinizi.
O yüce insanın yaraları hep Roma içindi!

MENENIUS

Hadi hadi, susun.

SICINIUS

Keşke vatani uğrunda başladığı yolda devam etseydi,
Kendi eliyle bağladığı soylu düğümü kendi çözmeseydi

BRUTUS

Keşke.

VOLUMNIA

Keşke ha! Ayaktakımını ayaklandıran sizdiniz;
Sizi gidi sinsi sokak kedileri!
Ben göklerin yerden sakladığı gizi ne kadar anlayabilirsem,
Siz de Coriolanus'un değerini o kadar anlayabilirsiniz.

BRUTUS

Rica ederim, bırakın gidelim.

VOLUMNIA

Şimdi, efendiler, defolun gidin işinize;
Bayağı mertçe bir iş yaptınız.
Ama şunu dinleyin gitmeden önce:
Capitol, Roma'nın en alçak evinden nasıl ne kadar
yüksekteyse,
Sürgüne gönderdiğiniz oğlum da –gördüğünüz
bu kadının kocası–

Sizden o kadar yüksektedir.

BRUTUS

İyi iyi, sizi yalnız bırakalım.

SICINIUS

Bu çıldırmış kadının hakaretlerini dinlemek için mi duracağız?

(*Tribünler çıkarlar.*)

VOLUMNIA

Kabul et benim dileklerimi.
Keşke tanrıların başka işi olmasaydı da
Benim beddualarımı yerine getirseydi!
Bu adamları hiç olmazsa günde bir kez görebilseydim,
Yüreğimdeki ağırlığı boşaltır, hafifleyebilirdim.

MENENIUS

Onları tam acıtacak yerlerinden vurdunuz.
Haklıydınız da. Yemeği benimle yer misiniz?

VOLUMNIA

Öfkem yemeğim artık; ben kendi kendimi yiyorum
Ve böyle beslenerek açlıktan öleceğim.
Hadi gidelim. Bu sızlanmaları bırakın,
Kederinizi benim yas tuttuğum gibi,
Juno'ya yakışan bir öfkeyle gösterin.
Hadi gelin, gelin, gelin.

(*Volumnia ile Virgilia çıkarlar.*)

MENENIUS

Yazık, yazık, yazık!
(*Çıkar.*)

3. Sahne.

(Roma ile Antium arasında bir yer.)

(Bir Roma'lı ile bir Volscialı girerler.)

ROMALI

Sizi iyi tanıyorum, bayım, siz de beni tanırsınız, Sanırım adınız Adrian'dı.

VOLSCIALI

Evet öyle, bayım. Aslında, ben sizi hatırlamadım.

ROMALI

Ben Roma'lıyım; ama sizin gibi Romalılara karşı hizmet ediyorum. Beni halâ tanımadınız mı?

VOLSCIALI

Nicanor, değil mi?

ROMALI

Ta kendisi, bayım.

VOLSCIALI

Sizi son gördüğümde sakalınız daha uzundu; ama yüzünüz gözünüz açılmış. Sesinizden tanıdım. Fə, ne var ne yok Roma'da? Volscia hükümetinden sizi orada bulmam için direktif almıştım. Siz beni bir günlük yolu tepmekten kurtardınız.

ROMALI

Roma'da garip ayaklanmalar oldu; halk senatörlere, patrisyenlere ve soylulara karşı.

VOLSCIALI

Oldu dediniz? Yani bitti mi? Hükümetimiz öyle düşünmüyor; büyük bir seferberlik hazırlığı içinde; kargaşanın en yüksek bunalım anında saldırmak umudunda.

ROMALI

Esas yangın geçti, ama en küçük bir olay isyanı alevlendirebilir. Değerli Coriolanus'un sürülmesine soylular o kadar içerlediler ki, verdikleri gücü halkın elinden alıp onları tribünlerinden sonsuza kadar yoksun bırakacak

hale geldiler. İçin için yanıyor; şiddetli bir isyanın patlak vermek üzere olduğunu söyleyebilirim.

VOLSCIALI

Coriolanus sürüldü ha?

ROMALI

Sürüldü, bayım.

VOLSCIALI

Bu haberin çok iyi karşılanacak, Nicanor.

ROMALI

Volscialılar için bu iyi bir fırsat. Bir adamın karısını baştan çıkarmanın uygun zamanı kocasıyla arası açık olduğu zamandır, derler. Büyük düşmanı Coriolanus ülkesinde gözden düştüğüne göre, sizin soylu Aufidius'unuz bu savaşta kendini gösterebilir.

VOLSCIALI

Başka seçeneği yok. Size rastladığım için kendimi çok şanslı addediyorum. Görevimi tamamladınız, memnuniyetle sizi evinize kadar geçirebilirim.

ROMALI

Akşam yemeğine kadar, Roma'dan, hepsi de düşmanlarının işine yarayacak çok ilginç haberler vereceğim şimdi. Hazırlanmış bir ordunuz mu var, demiştiniz?

VOLSCIALI

Müthiş bir ordu; askeri birlikler ayrı ayrı konuşlandı ve hepsi de yerlerini aldı, bir saat içinde harekete hazırlar.

ROMALI

Böyle hazırlandıklarını işitmek beni sevindirdi. Sanırım onlara hareket işaretini verecek olan kişi de benim. Bayım birbirimize rastlamamız gerçekten iyi oldu. Buluştuğumuza memnun oldum.

VOLSCIALI

Lafı ağzımdan aldınız, bayım. Bu buluşmamızdan asıl memnun olan benim.

ROMALI

Hadi birlikte gidelim.

(Çıkarlar.)

4. Sahne

(Antium. Aufidius'un evinin önü.)

(Coriolanus, üstü başı pejmürde, kıyafet değiştirmiş,
yüzü yarı yarıya örtülü bir hâlde girer.)

CORIOLANUS

Antium güzel bir kent,

Bu kentin kadınlarını dul bırakan benim:

Saldırılarımdan önce de güzel olan bu binaların

Nice varislerinin inleyerek düştüklerini gördüm.

Beni tanımamalılar yoksa kadınlar beni tükürükleriyle

boğar,

Beni taşa tutup öldürür çocuklar.

(Bir yurttaş girer.)

Tanrılar sizi korusun, efendi.

YURTTAŞ

Sizi de.

CORIOLANUS

Bana yüce Aufidius'un oturduğu evi gösterin;

mümkünse elbette,

Kendisi Antium'da mı?

YURTTAŞ

Evet, bu gece evinde ziyafet veriyor devlet büyüklerine.

CORIOLANUS

Rica etsem, evi nerede?

YURTTAŞ

İşte tam önünüzdeki.

CORIOLANUS

Teşekkür ederim, efendi. Hoşça kalın!

(Yurttaş çıkar.)

Hey gidi kaygan dünya! Sıkı sıkıya ant içen dostlar,
İki göğüste tek bir yürek çarpar gibi görünür,
Saatleri birlikte geçer, yatakları, yemekleri ve işleri
birliktedir;
Sevgide, ikizler gibi birbirinden ayrılmayan arkadaşlar,
Nasıl incir çekirdeği doldurmayan bir sorun yüzünden
Anlaşmazlığa düşüp bir anda düşman kesilirler.
Tutkuları ve planları yüzünden uykuları kaçan
en azgın düşmanlar,
Ufak bir rastlantı, önemsiz bir nedenle sıkı dost olurlar
Çocuklarını birbirleriyle evlendirirler.
Bana gelince: Doğduğum kentten nefret ediyorum,
Şimdi bu düşman kentini seviyorum.
İçeri gireceğim. Eğer beni öldürürse, hakkıdır;
Ama beni iyi karşılasa, ülkesine hizmetim dokunur.
(Çıkar.)

5.Sahne

(*Antium. Aufidius'un evinde bir salon.*)

(*İçeride müzik vardır. Bir uşak girer.*)

BİRİNCİ UŞAK

Şarap, şarap, şarap! Bu ne biçim hizmet! Ayakta uyuyor
bunlar.

(Çıkar.)

(*Başka bir uşak girer.*)

İKİNCİ UŞAK

Cotus nerede? Efendim onu çağırıyor, Cotus!

(Çıkar.)

(*Coriolanus girer.*)

CORIOLANUS

Güzel bir ev. Ziyafetten güzel kokular geliyor,
Ama ben hiç de konuğa benzemiyorum.

(*Birinci Uşak tekrar girer.*)

BİRİNCİ UŞAK

Ne istiyorsun, arkadaşım? Nerden geliyorsun? Burası senin yerin değil. Hadi dışarı!

(Çıkar.)

CORIOLANUS

Coriolanus olarak burada iyi muamele görmeye layık değilim.

(İkinci Uşak tekrar girer.)

İKİNCİ UŞAK

Nereden geliyorsunuz, bayım? Kapıcının gözleri kör mü, böyle herifleri içeri alıyor? Hadi, çık dışarı!

CORIOLANUS

Kenara çekil!

İKİNCİ UŞAK

Çekil mi? Asıl sen çekil.

CORIOLANUS

Can sıkmaya başladın.

İKİNCİ UŞAK

Küstahın teki misin sen? Şimdi sana gösteririm.

(Üçüncü Uşak girer, Birinci Uşak ona katılır.)

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Bu herif de kim?

BİRİNCİ UŞAK

Bugüne kadar gördüklerimin en garibi! Onu dışarı çıkarıyorum. Efendimi çağır, o halletsin.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Burada ne arıyorsun, arkadaş? Hadi burayı terk et.

CORIOLANUS

Bırakın burada durayım; ocağınıza zarar vermem.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Siz kimsiniz?

CORIOLANUS

Efendiden biri.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Garip bir yoksul.

CORIO LANUS

Doğru, öyleyim.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Rica ederim yoksul efendi, kendine başka bir yer bul; burası sana göre değil. Rica ederim gidin, hadi.

CORIO LANUS

Siz işinize bakın, gidip bir şeyler yiyip göbeğinizi şişirin.

(Onu iter.)

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Ne, gitmeyecek misiniz? Lütfen, gidin ve efendime haber verin bu tuhaf konuğu.

İKİNCİ UŞAK

Ben gidip haber veririm.

(Çıkar.)

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Nerede oturuyorsunuz?

CORIO LANUS

Gök kubbenin altında.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Gökkubbenin altında mı?

CORIO LANUS

Evet.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Orası neresiymiş?

CORIO LANUS

Açgözlü kedi yavruları ve kargalar diyarı.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Açgözlü kedi yavruları ve kargalar diyarı mı? Ne salakça laflar! Öyleyse, sen kuşbeyinlilerle birliktesin.

CORIO LANUS

Hayır, ben efendinin hizmetinde değilim.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Nasıl yani! Efendimi ne karıştırıyorsun?

CORIO LANUS

Evet ama hanımını karıştırmaktan daha dürüstçe bir şey.

Dır dır edip duracağına tahta tabağını al işinin başına dön. Defol!

(Döverek kovar. Aufidius İkinci Uşak ile girer.)

AUFIDIUS

Nerede o herif?

İKİNCİ UŞAK

Burada, efendim. Onu köpek gibi döverdim, ama içerdeki efendileri rahatsız etmek istemedim.

AUFIDIUS

Nereden geliyorsun? Ne istiyorsun? Adın ne?

Neden bir şey söylemiyorsun? Konuşsana be adam!

Adın ne?

CORIOLANUS

(Yüzündeki örtüyü açar.)

Tullus, beni hâlâ tanımadıysan,

Yüzümü gördüğün halde, kim olduğumu anlayamadıysan,

Bu durumda adımı söylemek zorundayım.

AUFIDIUS

Adın ne?

CORIOLANUS

Volscialıların kulağına ton dışı gelen,

Seninkileri de tırmalayan bir ad.

AUFIDIUS

Söyle, adın ne? Haşin bir görünüşün var,

Yüzünde de otoriter bir ifade görüyorum.

Üstün başın yırtık pırtık

Ama onun içinde soylu bir beden olduğu belli.

Adın ne?

CORIOLANUS

Kaşlarını çatmaya hazırlan. Hâlâ tanıyamadın mı beni?

AUFIDIUS

Seni tanımıyorum. Adın!

CORIOLANUS

Adım Caius Marcius,

Sana ve özellikle Volscialılara zarar veren kişi.
Bu yolda kazanmış olduğum Coriolanus takma adı
Bunun bir delili.
Yorucu hizmetler, büyük tehlikeler,
Nankör ülkem uğruna döktüğüm kanlar, bu adla
ödüllendirildi

–Bana karşı beslemen gereken kin ve nefretin tek anıtı–
Bana bir bu ad kaldı.

Halkın zorbalığı ve kötü niyeti,
Korkak soylularımızın beni yalnız bırakmaları
Geride ne kaldıysa hepsini yuttu;
Ve kölelerin oyu ile ıslıklarla beni Roma’dan dışarı attı.
İşte bu felaket senin ocağına düşürdü beni.
Yanlış anlama, canımı kurtarmak umuduyla değil,
Eğer ölümden korksaydım,
Dünyada herkesten çok senden sakınırdım.
Beni sürgün edenlerden sırf intikam almak için burada,
Senin karşıdayım.

Eğer sen de, sana yapılan haksızlıklar,
Ülkeni baştanbaşa saran zillet ve yıkım için
İntikam isteyen bir yüreğin varsa,
Utanç yaralarımın beni kurtar, bu felaketime son ver.
Benim intikam tutkum sana yararlı olabilir;
Çünkü yozlaşmış ülkeme karşı,
Yeraltı ifritlerinin öfkesi ile dövüşeceğim.
Ama talihini bir kez daha denemeye cesaretin yoksa
Bir cümle ile söyleyeyim:

Ben de daha uzun yaşamayacak kadar yorgunum.
Boynumu sana ve senin ezeli kinine teslim ediyorum.
Onu kesmemek delilik olur, çünkü seni hep nefretle
izledim;

Vatanının bağrından fıçılarla kan akıttım.
Sana hizmetin dokunmadan yaşayacaksam,
Senin için bir utanç olur benim hayatım.

AUFIDIUS

Ah, Marcius, Marcius! Ağzından dökülen her kelime
Yüreğimdeki ezeli kini kökünden söküp çıkardı.
Soylu Marcius, eğer Jüpiter bulutlar ötesinden
Kutsal şeyler söyleyip "Bu gerçek." deseydi,
Sana inandığımdan daha fazla inanmayacaktım.
İzin ver, dişbudaktan yapılmış mızrağımla yüz kez
saldırdığım,
Her defasında mızrağımı parçalayıp gökteki Ay'a
çizik atan

Şu bedeni kucaklayayım.
İşte şimdi kılıcımın örsünü okşuyorum,
Vaktiyle nasıl tutkuyla yiğitliğine karşı koyduysam,
Bugün de aynı heyecan ve soylulukla
Sevginle yarışa çıkıyorum.
Önce şunu bil: Evlendiğim kadını çok sevmiştim;
Hiçbir erkek bundan fazla severmezdi.
Ama ey soylu insan, seni burada görmek
Sevinçten çıldırtıyor beni;
Bu, sevgilimin, düğün gecesi evimin kapısına
İlk kez girdiği andan daha fazla yüreğimi heyecana
boğuyor.

Ey Savaş tanrısı Mars, sana şunu söyleyeyim ki,
Cephede büyük bir kuvvetimiz var,
Ben bununla yine senin kalkanını delip kaslı kolunu
kırmaya

Ya da kendi kolumu kaybetmeye karar vermiştim.
Sen beni tam on iki kez yendin;
O zamandan beri seninle karşılaşmak her gece
düşlerime girdi.

Düşlerimde hep sen vardın,
Miğferlerimiz düşüyor, birbirimizi gırtlaklıyorduk;
Sonunda yarı ölü durumda uyanıyordum.
Değerli Marcius, Roma ile başka hiçbir davamız
olmasaydı bile,

Seni sürdükleri için yediden yetmişe asker toplar,
Her şeyi bir tufan gibi önümüze katar,
O nankör Roma'nın ta yüreğine kadar savaşı sürdürürdük.
Hadi gel, bizim dost canlısı senatörlerin elini sık,
Onlar Roma'ya değil, senin ülkeneye karşı savaşı hazırlanan
Benimle vedaya gelmişlerdi.

CORIO LANUS

Beni mutlu kıldınız, ey tanrılar!

AUFIDIUS

Bu yüzden, sen ey mükemmel insan,
Kendi intikamını kendin alabilmen için
Kuvvetlerimin yarısına sen komuta edeceksin.
Ülkenin güçlü ve zayıf yanlarını bildiğine
Ve bu konuda en deneyimli kişi olduğuna göre,
Kendi bildiğin gibi hareket edebilirsin.
İster Roma'yı kuşat, ister değişik yerlerden şiddetle
saldırarak

Onları yok etmeden önce korku sal yüreklerine.

Ama gel içeri girelim. Tavsiye edeyim seni,

İsteklerini destekleyecek kimselere.

Bin kez hoş geldin!

Ezelî düşmandan daha çok dostumuz Marcıus,

Elini ver bana, tekrar hoş geldin!

(Çıkarlar. Uşaklar gelir.)

BİRİNCİ UŞAK

İşte bu garip bir değişiklik.

İKİNCİ UŞAK

Az kalsın sopayla kafasına vuracaktım. Ama ne olduysa,
aklıma üstündeki partial kıyafetin aldatmaca olabileceği
olasılığı geldi.

BİRİNCİ UŞAK

Amma da güçlü kolu var! İki parmağıyla beni bir topaç
gibi döndürdü.

İKİNCİ UŞAK

Aslında, yüzünden, onda başka bir şeyler olduğunu his-

settim.Öyle bir yüz ifadesi vardı ki, nasıl anlatacağımı bilemiyorum.

BİRİNCİ UŞAK

Evet, öyleydi gerçekten. Öyle bir bakışı vardı ki, gözleriyle delip geçiyordu sanki. Bu yüzden onda bir şeyler olduğunu ben de hissettim.

İKİNCİ UŞAK

İnan ben de öyle. Doğrusu dünyada ender görülecek bir adam.

BİRİNCİ UŞAK

Sanırım o, senin tanıdığından daha büyük bir asker.

İKİNCİ UŞAK

Kimden, efendimden mi?

BİRİNCİ UŞAK

Yok, önemli değil.

İKİNCİ UŞAK

Onun altısına bedel.

BİRİNCİ UŞAK

Yok, o kadar da değil. Ama onun daha büyük bir asker olduğunu varsayıyorum.

İKİNCİ UŞAK

Bana bak, bu pek akla yakın değil; kent savunmasında bizim generalin üstüne yoktur.

BİRİNCİ UŞAK

Evet, saldırıda da.

(Üçüncü Uşak girer.)

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Hey köleler, aşağılık herifler, size haberlerim var – hem de ne haberler.

BİRİNCİ VE İKİNCİ UŞAK

Ne, ne, ne? Hadi çabuk söyle.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Romalı olmayayım da hangi ulustan olursa olayım; hatta suçlu olayım daha iyi.

BİRİNCİ VE İKİNCİ UŞAK

Neden? Neden?

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Neden mi, vaktiyle bizim generale dayak atan Caius Marcius burada.

BİRİNCİ UŞAK

Neden 'bizim generale dayak atan' diyorsun?

ÜÇÜNCÜ. UŞAK

"Bizim generale dayak attı." anlamında söylemiyorum, Ama her zaman onunla başa çıkardı.

İKİNCİ UŞAK

Hadi hadi, biz senin yoldaşın ve dostunuz. Bizimki hiçbir zaman onun hakkından gelemedi; bunu kendi ağzından işittim.

BİRİNCİ UŞAK

Aslına bakarsan, o bizim general için çok fazlaydı. Corioli önünde Marcius onu kılıçla doğrayıp biftek yapar gibi yamyassı etti.

İKİNCİ UŞAK

Eğer yamyamlığı olsaydı onu haşlayıp bir güzel yerd.

BİRİNCİ UŞAK

Bu haberin gerisi yok mu?

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Bir görseniz, içeride sanki Mars'ın oğlu ve varisi imiş gibi ona önem veriyorlar. Masanın başına onu oturtmuşlar. Senatörler ona hiç soru sormuyorlar; saygıdan şapkalarını çıkarmışlar. Bizim general, sevgilisiymiş gibi huşu içinde onun elini tutuyor, bir şeyler söylerken kendinden geçiyor. Bu haberin can alıcı noktası: Generalimiz tam ortadan ikiye bölünmüş; bir yarısı dünde kalmış, diğeri masadakilerin onayıyla ötekinin eline geçmiş. Dediğine göre, Roma sur kapılarının muhafızlarını kulaklarından sürükleyip götürcekmış; önüne çıkan her şeyi silip süpürüp kendine yol açacakmış.

İKİNCİ UŞAK

Bu işi yapsa yapsa ancak o yapar.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Yapar mı yapar. Çünkü onun düşmanı kadar dostu da var. Bu dostlar, yani bizim dost dediklerimiz, o sıkıntıda olduğu zamanlar ortada görünmeye pek cesaret edemiyorlar.

BİRİNCİ UŞAK

Sıkıntıda! Ne demek yani?

İKİNCİ UŞAK

Ama onun yerinden kalkıp bir kükremesiyle ve onu böyle aslan gibi en iyi durumda tekrar karşılarında gördüklerinde, yağmurdan sonra, deliklerinden çıkan tavşanlar gibi dışarıya uğrayıp cümbüş ederler.

BİRİNCİ UŞAK

Bu iş ne zaman başlayacak?

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Yarın, bugün, şimdi. Bu öğleden sonra davullar çalmaya başlayacak. Ziyafetin bir kısmıymış gibi, ağızlarını silmeden bu iş olacak.

İKİNCİ UŞAK

Cümbüşlü bir dünya başlıyor desene. Şu barış, demiri paslandırmak, terzileri çoğaltmak ve ozanları doğurmaktan başka bir işe yaramıyor.

BİRİNCİ UŞAK

Ben hep savaş olsun, diyorum; gündüz gecedен ne kadar üstünse, savaş da barıştan o kadar üstündür. Savaş hareketli, sesli ve enerji harcamak için birçok çıkışı olan bir şeydir. Oysa barış, felçli, uyuşuk, sıkıcı, sağır, uykucu ve duygusuzdur. Barışın peydahladığı piçler, savaşın öldürdüğü insanlardan daha çoktur.

İKİNCİ UŞAK

Öyle; nasıl savaşa ırz düşmanı deniyorsa, barışın da birçok adama boynuz taktırdığı inkâr edilemez.

BİRİNCİ UŞAK

Evet, hem de insanları birbirinden nefret ettirir.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Nedeni şu ki, o zaman birbirlerine daha az muhtaçlar. Ben paramı savaşa koyuyorum. Romalıları da Volscialılar kadar iki paralık görmeyi umut ediyorum. Kalkıyorlar, masadan kalkıyorlar.

HEPSİ

Hadi, içeri, içeri, içeri!
(Çıkarlar.)

6.Sahne

(Roma. Kamuya açık bir alan.)

(Sicinius ile Brutus girerler.)

SICINIUS

Ondan hiç haber çıkmadı, artık gerek yok ondan korkmamıza.

Devleti iyileştirmek için yaptığı girişimler artık bitti. Önceleri fevri çıkışlarla karmaşa yaratan halk sakinleşti, Barış ortamına kavuştu; bu da onun elindeki kozları
yok etti.

Ortalık düzeldiği için utandırdık dostlarını; o dostlar ki, Kendileri de zarar gördükleri halde, Serkeş güruhun sokaklarda halkın başına bela kesilmesini, Tüccarların dükkânlarında şarkı söylemelerine, İşleri güçleriyle uğraşmalarına tercih ederlerdi.

BRUTUS

Ona tam zamanında karşı koyduk.
(Menenius girer.)

Şu Menenius mu?

SICINIUS

Ta kendisi. Son zamanlarda bize karşı çok nazik. Selam efendim.

MENENIUS

İkinize de selam efendiler.

SICINIUS

Sizin şu Coriolanus'unuzu arayan soran yok
dostlarından başka.

Cumhuriyet de yerli yerinde,

Böyle de kalacaktır, o buna istediği kadar öfkelenirse de.

MENENIUS

Her şey yolunda. Ama çok daha iyi olurdu bence

Uzlaşabilseydi eğer o bizlerle.

SICINIUS

Nerede şimdi, hiç haber aldınız mı?

MENENIUS

Hayır. Hiçbir şeyden haberim yok.

Anası ve karısı da hiç haber alamadılar.

(Üç dört yurttaş girer.)

YURTTAŞLAR

İkinizi de tanrılar korusun!

SICINIUS

İyi akşamlar komşular.

BRUTUS

Hepinize hayırlı akşamlar, iyi akşamlar hepinize.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Bizler çoluk çocuğumuzla, dizlerimiz üstünde

Duacıyız sizlere.

SICINIUS

Sağ olun, var olun!

BRUTUS

Uğurlar ola, aziz komşular.

Keşke Coriolanus da sizi bizim sevdiğimiz kadar
sevebilseydi.

YURTTAŞLAR

Tanrılar sizi korusun!

BRUTUS

Güle, güle!

(*Yurttaşlar çıkarlar.*)

SICINIUS

Bugün herkes şu heriflerin sokaklarda bağırıp çağırarak
Kargaşa yarattıkları günlerden daha mutlu ve huzurlu.

BRUTUS

Caius Marcius, savaş alanlarında değerli bir askerd,
Ama küstah, kibrine yenik düşmüş,
Tasavvur edilemeyecek kadar kendini beğenmişin biriydi.

SICINIUS

Tek başına hüküm sürmeyi hedeflemişti. Eğer konsül
seçilseydi.

MENENIUS

Ben öyle olduğunu sanmıyorum.

SICINIUS

Eğer konsül seçilseydi,
Bunu böyle olacağını görecektik ne yazık ki.

BRUTUS

Tanrılar tam zamanında engellediler bu işi,
Roma onsuz güvende ve huzur içinde şimdi.

(*Bir kolcu girer.*)

KOLCU

Değerli Tribünler, yakalayıp hapsedtiğimiz bir köle,
Volscialıların iki ayrı kuvvetle
Roma topraklarına girdiklerini,
Savaşın tüm kötülükleriyle,
Önlerine çıkan her şeyi yakıp yıktıklarını haber verdi.

MENENIUS

Bu Aufidius olmalı.
Bizim Marcius'u Roma'dan sürdüğümüzü işitince,
Salyangoz gibi duyargalarını çıkarıp
Dünyaya kafa tatmaya kalkışıyor,
Oysa Marcius Roma'yı savunurken
Kabuğundan çıkmaya bile cesaret edememişti.

SICINIUS

Şimdi Marcius'tan söz etmenin ne anlamı var?

BRUTUS

Git o dedikoducu herifi kamçılata.

Volscialılar bizimle bozuşmayı göze alamazlar.

MENENIUS

Göze alamazlar ha!

Bunu göze alabileceklerine dair kayıtlar var elimizde;

Nitekim bu yaşma kadar ben tanık oldum buna benzer
üç örneğe;

Konuşun onunla, adamı cezalandırmadan önce

Haberin kaynağını öğrenin, kamçılattırsanız eğer,

Yok edersiniz felakete karşı sizi uyaranı ve haber kaynağını.

SICINIUS

Boşuna konuşmayın. Böyle bir şeyin olamayacağını

biliyorum.

BRUTUS

Bu imkânsız.

(Bir Haberci girer.)

HABERCI

Soylular, büyük bir ciddiyetle Senato'da toplanıyorlar,

Gelen bir haber hepsinin suratını asmasına neden oldu.

SICINIUS

İşte yine şu köle –gidin ve kamçılataın halk önünde–

Onun uydurması, onunkinden başka haber yok ki?

HABERCI

Var, değerli efendim. Kölenin haberi doğrulandı;

Hem bundan daha korkuncu da var.

SICINIUS

Nasıl daha korkuncu?

HABERCI

Ne kadar doğru bilemiyorum, söylendiğine göre,

Marcius Aufidius'la birleşip bir ordu ile Roma'ya

yürüyormuş,

Genç ihtiyar herkesten intikam almaya ahdetmiş.

SICINIUS

Tam da olacak şey ya!

BRUTUS

Sırf zayıf karakterlilerin Marcius evine dönsün diye
Çıkardıkları söylentiden başka bir şey değil.

SICINIUS

Tam yerini bulan bir aldatmaca.

MENENIUS

Bu olamaz: O ve Aufidus hiç anlaşılamazlar ki,
İmkânsız bu kadar zıt şeylerin birleşmesi.
(İkinci bir Haberci girer.)

İKİNCİ HABERCİ

Senato'dan sizi çağırıyorlar.
Aufidius ile birleştikten sonra,
Caius Marcius'un komuta ettiği müthiş bir ordu,
Bir taşkın gibi önlerine çıkan her şeyi yıkıp sürükleyerek,
Bir afet gibi yakıp yıkarak topraklarımıza girmişler.
(Cominius girer.)

COMINIUS

Yaptığınızla iftihar edin!

MENENIUS

Ne haber, ne haber?

COMINIUS

Siz ikiniz, kızlarınızın ırzına geçilmesine,
Damlarınızın kafanıza geçirilmesine,
Burnunuzun dibinde karılarınızın namusunun
lekelenmesine

Çanak tuttunuz.

MENENIUS

Ne haber, ne haber?

COMINIUS

Tapınaklarınızın yakılıp yıkılmasına,
İsrar ettiğiniz haklarınızın bir öfke deliğine tıklılmasına
Yardımcı oldunuz.

MENENIUS

Rica ederim, ne haberler var? Korkarım iyi bir iş
becerdiniz.

Lütfen, haber ne? Marcius Volscialılarla birleştiyse eğer –

COMINIUS

Marcius onların tanrısı:

Doğadan başka bir tanrının yarattığı

Daha yüce bir insanmış gibi sevk ediyor onları;

Onlar da bize karşı sanki mahalle veletleriymişiz gibi,

Kelebek kovalayan çocuklar

Ya da sinek avlayan kasaplar kadar özgüvenle

izliyorlar onu.

MENENIUS

Amelenin oylarına güvenen,

Sarımsak kokulu nefeslerden destek arayan

Sizler ve hempalarınız iyi iş becerdiniz!

COMINIUS

O Roma'nızı sizin tepenize geçirecek.

MENENIUS

Tıpkı Herkül'ün olgun meyveyi silkelemesi gibi,

Güzel iş becerdiniz!

BRUTUS

Ama bunlar doğru mu, efendim?

COMINIUS

Evet. Bu işin böyle olup olmadığını anlayıncaya kadar

Sizde de bet beniz kalmayacak.

Bütün bölgeler güle oynaya katılıyor ona;

Direnmeye çalışanlar cahil cüreti yüzünden

alaya alınıyorlar,

Sadık budalalar olarak yok olup gidiyorlar.

Kim kabahat bulabilir ki ona?

Size ve ona düşman olanlar

Bir değer buluyorlar onda.

MENENIUS

Eğer o soylu insan acımazsa bize,
Hepimiz hapı yuttuk.

COMINIUS

Kim ricacı olacak ona?
Tribünler utançlarından bunu yapamazlar;
Halk ise, çobanın kurda olan merhameti kadar
Hoşgörüye layıktır.
En yakın dostları bile gidip ona “Roma’ya acı” diyemezler,
Çünkü onlar da bir zamanlar,
Nefretini hak edenler gibi,
Ona saldırıp düşmanlık etmişlerdi.

MENENIUS

Bunlar doğru: Eğer o benim evimi yakmaya kalksa,
“Rica ederim yapma.” demeye hiç yüzüm yok.
Siz ve arkadaşlarınız bu işi öyle bir becerdiniz ki!
Hem de yüzünüze gözünüze bulaştırarak becerdiniz!

COMINIUS

Roma’ya öyle bir korku sağladınız ki,
Yardıma asla bu derece ihtiyacı olmamıştı.

SICINIUS VE BRUTUS

Bunu bizim üstümüze atmayın.

MENENIUS

Ne! Bizim suçumuz mu yani?
Biz onu severdik, ama onu ısıklarla kovan sizin güruha
Göz yumduk hayvanlar korkak soylular gibi.

COMINIUS

Korkarım bu sefer onu inildeyerek karşılayacaklar.
Ordunun ikinci adamı Tullus Aufidius,
Sanki onun emir subayıymış gibi,
Onun bir dediğini iki etmiyor,
Harfi harfine uyguluyor emirlerini.
Roma’nın ona karşı güdeceği siyaset,
Kuvvetleri ve savunması çaresizlikten başka bir şey değil.
(Bir grup yurttaş girer.)

MENENIUS

İşte ayaktakımı da geliyor.
Aufidius da onunla birlikte ha?
Coriolanus sürgün edilirken
Pis, yağlı başlıklarınızı havaya atıp ısıklayarak
Havayı zehirleyen sizlerdiniz.
İşte şimdi o dönüyor.
Her askerinin saç telleri tek tek kırbaç olup şaklayacak.
Sizin gibi kaz kafalıların havaya fırlattıkları başlıklar,
Onun tarafından yere çalınacak
Ve oylarınızın hesabı sorulacak.
Bizi yakıp kömüre çevirse de,
Artık çok geç biz bunu hak ettik.

YURTTAŞLAR

Gerçekten çok korkunç haberler alıyoruz.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Ben onu "Sürün." dediğimde, bir yandan da "Yazık."
dedim.

İKİNCİ YURTTAŞ

Ben de.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Aynen ben de. Eğer dürüst olmak gerekirse, birçoğumuz
aynı şeyleri düşündü: Yapılacak en iyi şey diye bunu yaptık;
Evet, sürülmesini onayladık ama gönlümüz hiç razı
değildi buna.

COMINIUS

Siz seçmenler iyi insanlarsınız doğrusu!

MENENIUS

Siz ve sürünüz iyi iş becerdiniz. Capitol'a gidelim mi?

COMINIUS

Gitmeyip de ne yapacağız?

(İkisi de çıkar.)

SICINIUS

Hadi efendiler, evlerinize gidin. Cesaretiniz kırılmasın;

bunlar, ayrılıkçı bir grup, korkuyormuş gibi görünürler, ama bunun gerçekleşmesinden de memnundurlar.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Tanrılar yardımcımız olsun! Hadi efendiler, evimize dönelim. Onu sürmekle haksızlık ettiğimizi hep söyledim.

İKİNCİ YURTTAŞ

Hepimiz de söyledik. Ama hadi, biz evimize gidelim.

(*Yurttaşlar çıkarlar.*)

BRUTUS

Bu haberi beğenmedim.

SICINIUS

Ben de.

BRUTUS

Hadi biz de Capitol'a gidelim. Bu haberin yalan çıkmasına servetimin yarısını verirdim.

SICINIUS

Hadi, gidelim.

(*Çıkarlar.*)

7. Sahne

(*Roma yakınlarında bir karargâh.*)

(*Aufidius, Emir Subayı ile girer.*)

AUFIDIUS

Hâlâ mı Romalının peşinde koşuyorlar?

EMİR SUBAYI

Bilmem, onda nasıl bir büyü var ki,
Askerleriniz onu yemekten önceki dua gibi görüyorlar,
Sofrada hep ondan söz edip
Yemekten kalkarken şükranlarını belirtiyorlar;
Siz bu savaşta onun gölgesinde kaldınız efendim,
Hatta kendi askerlerinizin gözünde bile.

AUFIDIUS

Ben şu anda, planımızı bozacak
Bazı önlemler almadan buna engel olamam.

Onu ilk kucakladığımdan bu yana,
Bana bile, umduğumdan daha mağrur davranıyor.
Doğası gereği, değişmeyeceği besbelli,
Düzeltilemeyecek bir şeyi mazur görmeli.

EMİR SUBAYI

Bununla birlikte, efendim –sizin iyiliğiniz için söylüyorum–
Keşke komutanlığı onunla paylaşmasaydınız,
Ya bu harekâtı siz üzerinize almalıydınız
Ya da bu işi sadece ona bırakmalıydınız.

AUFIDIUS

Seni gayet iyi anlıyorum; şundan emin ol ki,
Hesap verme zamanı geldiğinde,
Ona karşı nasıl güçlü bir elim olduğunu bilmiyor.
Gerçi kendi fikrinde ve herkesin gözünde
Yüklendiği işi çok işi başarıyor,
Volscia devletini mükemmel yönetiyor,
Bir ejderha gibi savaşıyor, kılıcını çekmesiyle işi bitiriyor.
Ama hesaplaşma anı geldiğinde,
Kendi başını yiyecek, benimkini tehlikeye sokacak
Sorunu henüz halletmedi.

EMİR SUBAYI

Rica ederim, efendim, lütfen söyleyin: Roma'yı alacak mı?

AUFIDIUS

O, kuşatmadan önce kentler ona teslim oluyor,
Roma soyluları onun yanında;
Senatörler, patrisyenler de onu seviyorlar.
Tribünler asker değiller;
Temsil ettikleri halk, sürgün kararında
ne kadar acele ettiyse,
Onu kabul etmekte o kadar telâş gösterecektir.
Doğa yasasına göre balıkçıl kuşu nasıl balığa
hükmediyorsa,
O da Roma'ya öyle hükmedecektir.
Önce o Roma'nın soylu bir hizmetkârıydı,

Ama bu onurlu mevkide dengesini bulamadı.
Bu belki arka arkaya gelen başarılarından dolayı
Şanslı adamın ahlakını bozan kibriydi,
Belki eline geçen fırsatlardan yararlanmasını engelleyen
Muhakeme eksikliğiydi;
Belki de olduğundan başka türlü görünemediği içindi;
Miğferi bırakıp yatağa dönemeyen,
Barışta da, savaştaki kıyafeti ile
Aynı sertlikle emir veren karakterinin sonucudur.
Ama hepsi olmasa bile –onda hepsinden bir tat bulunur–
Bunlardan biri bile onu korkulacak, nefret edilecek biri
yapar;

Bu da onun sürülmesi için yeterli bir nedendir.
Ama onun durmadan övülmesinden ileri gelen
Bu yüzden de hükümsüz kalan bir erdemi vardır.
Aslında erdemlerimiz ancak kendi çağına göre
yorumlanabilir;

Güç tek başına övülecek bir şeydir,
Ancak ona yaptıklarıyla övünme olanağını veren
İktidar koltuğundan daha belirgin bir mezar yoktur.
Yangın yangını söndürür, çivi çiviye söker;
Doğru doğruyu yer, gücü güç yıkar.
Hadi gidelim. Caius Roma senin olduğunda,
Sen herkesten daha fakirleşeceksin;
Ve çok geçmeden elime düşeceksin.
(Çıkarlar.)

V. Perde

1. Sahne

(Roma'da. Kamuya açık bir alan.)

*(Menenius, Cominius, Sicinius, Brutus,
diğerleriyle birlikte girerler.)*

MENENIUS

Hayır, ben gitmem.

Bir zamanlar komutanı olan o çok sevdiği insana bile
Neler söylediğini siz de işittiniz. Bana da 'baba' derdi;
Ama ne çıkar bundan? Onu ülkeden süren sizsiniz
Siz gidin, bir mil uzaktan çadırı önünde diz çökün,
Yerlerde sürünerek ondan merhamet dileyin.

COMINIUS

Beni tanıımıyormuş gibi davrandı.

MENENIUS

Gördünüz mü?

COMINIUS

Oysa eskiden bana adıyla hitap ederdi.

Ona eski dostluğumuzdan, birlikte akıttığımız kanlardan
Üsteleyerek dem vurdum. "Coriolanus." dedim.

Beni yanıtlamadı, hiçbir adı kabul etmedi;

Yanan Roma'nın küllerinden

Kendine bir unvan buluncaya kadar

Adsız sansız, yalnız bir adam.

MENENIUS

İşte böyle! Ne de güzel bir iş çıkarmışsınız ya!

Odun kömürünü ucuzlatmak için
Güzel Roma'yı yakan işte size bir çift tribün!
Ne soylu bir anı!

COMINIUS

En umulmadık bir zamanda bağışlamanın
Bir hükümdara en yakışan şey olduğunu hatırlattığımda,
Bir hükümetin, cezalandırdığı adamdan
bir şey dilemesinin

Boşuna bir çaba olduğunu söyledi bana.

MENENIUS

Evet, bundan fazla ne söyleyebilirdi ki?

COMINIUS

Yakın dostları için duygularını uyandırmaya çalıştım.
Bana, iğrenç, küflü bir saman yığını içinden,
Bir iki buğday tanesini seçmeye vakti olmadığını söyledi.
“Kokusu göklere çıkan bu şeyi
Birkaç zavallı buğday tanesi için
Ateşe vermemek delilik olur.” dedi.

MENENIUS

Demek bir iki zavallı buğday tanesi!
Bunlardan biri benim, anası, karısı ve çocuğu diğerleri,
Bir de şu cesur insan, bizler buğday taneleriyiz.
Sizler de iğrenç küflü saman yığını.
Pis kokunuz gökteki ayı aştı geçti.
Demek sizin yüzünüzden biz de yakılacağız, öyle mi?

SICINIUS

Hayır, rica ederim, sabırlı olun;
Yardıma en çok muhtaç olduğumuz şu sırada
Bize yardım etmeyi reddetseniz bile,
Hiç olmazsa bu sıkıntılı durumumuzda azarlamayın bizi.
Ama ona ricacı olursanız ülkemiz adına
Tatlı diliniz, şu anda toplayabileceğimiz bir ordudan fazla
Durdurabilir bu yurttaşımızı.

MENENIUS

Hayır, ben karışmam.

SICINIUS

Yalvarırım gidin ona.

MENENIUS

Ben ne yapabilirim ki?

BRUTUS

Roma'ya olan sevginiz uğruna,
Marcius'a olan ilişkiniz ile bir deneyin.

MENENIUS

Peki, ya Marcius, Cominius'a yaptığı gibi,
Beni de dinlemeden geri çevirirse?
O zaman ne olacak? Terslenmiş bir dost,
Onun kabalığıyla acı bir darbe yemiş biri olarak
Döneyim mi istiyorsunuz?

SICINIUS

Evet ama iyi niyetinizin oranında
Size bir teşekkür borçlanacaktır Roma.

MENENIUS

Peki bu işi üstleneceğim: Sanırım beni dinleyecektir.
Ama iyi yürekli Cominius'un dudaklarını ısırıp
homurdanması
Oldukça cesaretimi kırıyor. Herhâlde, eşref saatinde değildi,
Yemek yememişti. Sabahları karnımız aç,
damarlarımız boşken,
Kanımız soğuktur, aksi oluruz, vermek,
bağışlamak istemeyiz;
Ama karnımızı doyurup şarabımızı içince
Rahipler gibi, oruçlu olduğumuz zamana
nispeten yumuşarız.
Bu yüzden, karnını doyurup keyfi yerine gelinceye kadar
bekler,
O zaman ricamı iletmek için karşısına çıkarım.

BRUTUS

Siz onun yüreğine giden yolu iyi bilirsiniz,
Yolunuzu kaybetmezsiniz.

MENENIUS

İnanın bir kez deneyeceğim; bu iş nasıl giderse gitsin,
Çok geçmeden başarıp başarmadığımı anlarım.
(Çıkar.)

COMINIUS

Onu asla dinlemeyecektir.

SICINIUS

Dinlemez mi?

COMINIUS

Bakın söyleyeyim, elinde bir altın tutuyor,³⁴
Roma'yı yakacak kadar gözleri dönmüş,
Kendisine haksızlık edildiği inancı,
Merhametinin zindancısı.
Onun önünde diz çöktüm;
Çok alçak bir sesle, "Kalk" dedi,
Başka bir şey söylemeden eliyle kapıyı gösterdi.
Kendi şartlarına bağlı kalacağı hakkında,
Yeminle bağlı olduğunu ileri sürerek
Neyi yapıp neyi yapmayacağını arkamdan mektupla
bildirdi.

Kısacası, bütün umutlar boşunadır.

Ancak işittiğime göre, soylu anası ve karısı,
Ülkesi için ondan merhamet dileyceklermiş,
İşte bundan bir şey çıkabilir.

Hadi biz de gidelim, onlara acele etmelerini rica edelim.
(Çıkarlar.)

2. Sahne

(Roma surları önünde, Volscialıların karargâhı.)

(Muhafızlar nöbette, Menenius girer.)

BİRİNCİ MUHAFİZ

Dur! Nereden geliyorsun?

34 Bu altın "Roma"dır. (ç.n.)

İKİNCİ MUHAFAZ

Kımıldama, geri dön.

MENENIUS

Görevinizi erkekçe yapıyorsunuz, bu iyi;
Ama izninizle ben bir hükümet görevlisiyim,
Coriolanus'la görüşmeye geldim.

BİRİNCİ MUHAFAZ

Nereden?

MENENIUS

Roma'dan.

BİRİNCİ MUHAFAZ

Geçemezsiniz, geri dönün. Komutanımız bundan böyle
Oradan gelen hiç kimseyle görüşmek istemiyor.

İKİNCİ MUHAFAZ

Coriolanus'la görüşmeden önce,
Roma'nızı alevler içinde göreceksiniz.

MENENIUS

Dostlarım, eğer komutanınızın Roma'dan
Ve oradaki dostlarından söz ettiğini işittiyse,
Kazansam da kazanmasam da bahse girerim ki,
Adımı duymuşsunuzdur: Adım Menenius'tur.

BİRİNCİ MUHAFAZ

Olabilir: Gidin buradan. Adınız burada geçmez.

MENENIUS

Adamım, bak sana söyleyeyim:
Senin komutanın benim kafa dengi dostumdur.
Ben onun bütün olumlu eylemlerinin canlı belgesiyim;
Biraz abartılı da olsa, herkes onun eşsiz ününü
bu belgede gördü.

Ben tüm dostlarımdan övgüyle söz etmişimdir,
O bunların en başında gelir.

Hatta bazen onu överken,
Yani aldatıcı bir zemin üzerinde tahta topla oynarken
Haddimi aşmış olabilirim;

Bazen o topu hedefin ötesine yuvarladım,
Övgümde yanılıma gerçek damgası bastım.
Bu yüzden adamım, geçmeme izin vereceksin.

BİRİNCİ MUHAFAZ

Bakın efendim, kendiniz hakkında sarf ettiğiniz sözler kadar, onun adına da birçok yalan uydursanız yararı yok; yine de geçemezsiniz. Yalan söylemek, temiz yaşamak kadar erdemli bir davranış olsaydı bile, hayır. Onun için geri dönün.

MENENIUS

Rica ederim, adımın Menenius olduğunu unutma;
Ben her zaman onun tarafını tutmuş, etkin bir adamıyım.

İKİNCİ MUHAFAZ

Dediğinize göre, onun adına ne kadar yalan söylerseniz söyleyin, ben ona hizmet eden doğru sözlü bir adam sıfatıyla, size geçemezsiniz, diyorum. Hadi, gidin buradan.

MENENIUS

Yemeğini yedi mi, haberin var mı? Çünkü yemediyse onunla görüşmek istemem.

BİRİNCİ MUHAFAZ

Siz Romalısınız, değil mi?

MENENIUS

Evet, senin komutanın gibi.

BİRİNCİ MUHAFAZ

Öyleyse, onun gibi sizin de Roma'dan nefret etmeniz gerekirdi. Cahil halkın çılgın bir taşkınlığı sırasında, kapılarınızı sizin için savunacak, size kalkan olacak adamı kapı dışarı edip düşmana teslim ettikten sonra, şimdi yaşlı kadınlarınızın ahı vahı, genç kızlarınızın dualarıyla bu intikamın önüne geçebileceğinizi mi sanıyorsunuz? Yoksa sizin gibi yaşlı bir bunağın sarsak bağışlanma dileğinden mi medet umuyorsunuz? Yakılmak üzere olan kentinizin ateşini bu kadar zayıf bir nefesle söndürebileceğinizi mi sanıyorsunuz? Hayır, aldanıyorsunuz. Hadi

şimdi Roma'ya dönüp ölüm cezanızı bekleyin. Sizler ölüm mahkûmsunuz; komutanımız cezanızı ertelememeye ve sizleri bağışlamamaya yemin etti.

MENENIUS

Efendi, eğer subayın benim burada olduğumu bilseydi, beni saygıyla karşılardı.

İKİNCİ MUHAFAZ

Hadi oradan, subayım sizi tanımaz.

MENENIUS

Yani komutanın demek istedim.

BİRİNCİ MUHAFAZ

Komutanımın size aldırdığı yok. Hadi geri dönün; kanınızı akıtmadan buradan gidin. Alacağınız en çok bu kadar. Hadi gidin!

MENENIUS

Ama, şey... adamım, bayım –

(*Coriolanus, Aufidius ile girer.*)

CORIOLANUS

Burada neler oluyor?

MENENIUS

Bak arkadaşım, şimdi bana nasıl saygı duyulduğunu sana göstereceğim. Bu sana ders olsun; senin gibi sefil bir muhafız beni, oğlum Coriolanus'la görüşmekten alıkoymaz. Beni nasıl karşılayacağını şimdi gör. Asılmaya, hatta uzun süreli bir acıyı, daha acımasız bir ölümle karşılaşp karşılaşmayacağını sen tahmin et. Şimdi bak gör, başına gelecekleri düşün de düş bayıl.

(*Coriolanus'a.*)

Başarıların için her saat başı danışma toplantısı yapan yüce tanrılar bile seni ihtiyar baban Menenius kadar sevmeyiz! Ah benim oğlum, canım oğlum! Sen bizi ateşte yakmaya hazırlanıyorsun. Bak işte o ateşi söndürecek gözyaşları. Sana gelmem, benim için çok zor oldu; başka bir kimsenin senin üzerinde etkili olamayacağı ko-

nusunda ikna edildiğim için Roma'nın feryadı ile senin surlarından geçip buraya geldim. Büyük bir ciddiyetle, Roma'yı ve merhamet dileyen yurttaşlarını bağışlayan dileğiyle karşına çıktım. Tanrılar gazabını yatıştırırsın, tortusunu da şu serserinin başına yağdırsın: işte şu geçmeme izin veremeyen mankafanın başına.

CORIOLANUS

Çekil git!

MENENIUS

Ne! Çekil git mi!

CORIOLANUS

Ben ne eş, ne ana ne de çocuk tanıyorum.

Ben artık başkalarının hizmetindeyim.

Her ne kadar intikamım kendi özel sorunum da olsa,

Bağışlamak işi Volscialıların elindedir.

Eski yakın dostluğumuz bende merhamet uyandıracığına,

Aksine unutulmaz nankörlüğünüz bu dostluğu

zehirleyecektir.

Bu yüzden gidin buradan. Kulaklarım ricalarınıza,

Kapılarınızın orduma karşı olduğundan daha kapalıdır.

Ama bir zamanlar seni sevdiğim için eski günlerin hatırına

Sana yazdığım ve göndermeyi düşündüğüm şu mektubu

al götür.

(Mektubu uzatır.)

Bir kelime daha söyleme, Menenius, dinlemem.

Bu adam, Aufidius, Roma'da en sevdiğim adamdı.

(Aufidius'a.)

Nasıl davrandığımı görüyorsun ya!

AUFIDIUS

Kararlı bir karakteriniz var.

(Coriolanus ile Aufidius çıkarlar.)

Menenius ile Muhafızlar kalırlar.)

BİRİNCİ MUHAFİZ

Demek sizin adınız, Menenius?

İKİNCİ MUHAFAZ

Pek güçlü bir büyüymüş doğrusu. Elbette, evin yolunu biliyorsunuzdur.

BİRİNCİ MUHAFAZ

Sizin gibi önemli birini geçirmedığımız için nasıl azar işittiğimizi duydunuz mu?

İKİNCİ MUHAFAZ

Acaba bayılmamış olmama ne sebep oldu dersiniz?

MENENIUS

Ne dünya ne de komutanınız umurumda. Sizin gibi yaratıklara gelince: varlığınıza bile haberdar değilim. Kendini öldürmeye karar vermiş biri, başkasından gelecek ölümden korkmaz. Komutanınız elinden geleni ardına koymasın. Sizse uzun süre böyle olduğunuz gibi sürünün. Yaşlandıkça sefaletiniz de artsın! Bana söyleneni ben de size söylüyorum: Çekilin önümden!

BİRİNCİ MUHAFAZ

Garanti veririm, soylu biri.

İKİNCİ MUHAFAZ

Değerli olan bizim komutanımızdır. O kaya gibi biri, rüzgârın eğemeyeceği bir meşedir.

(Çıkarlar.)

3. Sahne

(*Coriolanus'un karargâh çadırı.*)

(*Coriolanus, Aufidius ve diğerleri girerler.*)

CORIOLANUS

Yarın Roma surlarının önüne ulaşıp ev sahibimizi

kuşatacağız.

Bu harekâta ortağım olan siz, nasıl açık davrandığımı,

Bu işi nasıl yönettiğimi Volscialı lordlara söylemelisiniz.

AUFIDIUS

Yalnız onların çıkarların hizmet ettiniz,
Roma'nın ricalarına kulaklarınızı tıkadınız;
Size güvenen en yakın dostlarınızla bile
Aranızda gizli bir fısıltı dahi geçmedi.

CORIOLANUS

Yüreği kırık Roma'ya geri gönderdiğim o yaşlı adam,
Beni babamdan çok sevmiştii, hatta tanrılaştırmıştı beni.
O gönderdikleri son umuttu.
Her ne kadar ona suratsız davrandıysam da
O eskiden en sevdiğimi kişiydi.
Vaktiyle Romalılara önerdiğim halde, reddettikleri
koşulları,

Sırf o ihtiyarın hatırı için bir kez daha önerdim.

Biraz zaaf gösterdim.

Ama bundan sonra hükûmetten ya da dostlardan
Ne elçi ne de ricacı kabul ederim. Hiçbirini dinlemem.

(İçerden bağrıışmalar gelir.)

Bu gürültü de ne? Az önce ettiğim yemini

Aynı anda bozmaya mı zorlanacağım?

Hayır, bunu yapmayacağım.

(Virgilia, Volumnia, Valeria, küçük Marcius,
hizmetlilerle girerler.)

En önde eşim, arkasından bu bedene biçim veren anam,
Kendi kanından olan torununu elinden tutmuş.

Ama sevecenlik uzak olsun benden!

Doğal bağlar ve doğal haklar dağılsın gitsin!

Dik kafalılık erdem sayılsın.

Nezaketin ne değeri var ki?

Tanrılara bile yeminini bozduran o masum gözler

ne işe yarar ki?

Duygulanıyorum;

Ben de herkesten daha güçlü bir toprakla yaratılmadım ya.

Anam önümde eğiliyor,

Sanki Olympos Dağı, köstebek yuvasına boyun eğiyor.
Küçük oğlumun öyle yalvaran bir hali var ki,
Yüce duygularım, "Onu reddetme." diye haykırıyor.
Volscialılar diledikleri gibi Roma'yı ekip biçsin,
İtalya'yı kasıp kavursunlar,
Asla bir kaz gibi onların beni gütmelerine

boyun eğmeyeceğim,
Tam tersine, sanki insan kendi kendisinin yaratıcısı
imiş gibi,
Hiçbir kan bağı tanımazmışım gibi davranacağım.

VIRGILIA

Efendim, kocam!

CORIOLANUS

Bu gözler artık Roma'dakinin aynı değil.

VIRGILIA

Kederle bu kadar değişmiş olarak karşınıza
geldiğimiz için,

Size öyle geliyor.

CORIOLANUS

Şimdi duyuları zayıf bir oyuncu gibi
Rolümü unuttum, donup kaldım, rezil oldum –
Varlığımın en değerlisi, acımasızlığımı bağışla;
Ama bundan cesaretlenip sakın "Romalıları bağışla."
deme bana.

Sürgünlüğüm kadar uzun, intikamım kadar tatlı olan
öpücük,

Göklerin o kıskanç kraliçesi Juno hakkı için,
Dudaklarım o öpücüğe hep bağlı kaldı.
Ey tanrılar, gevezeliğe daldım da
Dünyanın en soylu anasını selamlamayı unuttum.
Dizlerim, toprağa inin;
(Diz çöker.)

Sıradan oğullardan çok daha derin olan saygınızı gösterin.

VOLUMNIA

Kalk benim erdemli oğlum!

Şu çakmak taşından sert olan yere, uygun olmasa da,
Çocuk ile anası arasında baştan sona yapılmış
hatalar adına,

Ben senin önünde diz çökerek görevimi yapıyorum.

(Diz çöker.)

CORIO LANUS

Bu ne demek?

Beni kendi yolunuza çekmek için mi diz çöküyorsunuz?

Öyleyse, mümkün olmayanın kolay olduğunu

göstermek için,

Bırakın çorak kumsalın çakılları yıldızlara çarpsın!

Sonra asi rüzgârlar yüksek servileri kızgın güneşe savursun.

VOLUMNIA

Sen benim kahramanımsın. Seni ben yetiştirdim.

Bu leydiyi tanıyor musun?

CORIO LANUS

Publicola'nın soylu kız kardeşi,

Roma'nın yıldızı, en saf kardan oluşmuş

Diana Tapınağı'nın sarkıtı kadar temiz – aziz Valeria!

VOLUMNIA

Bu da size göre yapılmış değersiz bir özet,

Şu dönemin yorumuyla giderek sizin benzeriniz gibi

görünebilir.

CORIO LANUS

Ey askerlerin tanrısı³⁵, yüce Jüpiter'in rızasıyla

Sana kararlarının değişmez olduğunu kanıtlayacak

Soylu düşünceler ilham olsun,

Her fırtınada dimdik duran bir deniz feneri gibi,

Önüme çıkanlara saygıyla karşı duracağım.

VOLUMNIA

Diz çok küçük.

CORIO LANUS

Bu benim cesur oğlum!

35 Savaş tanrısı Mars. (ç.n.)

VOLUMNIA

Evet o da karın da, bu leydi ve ben de ricacı olmaya geldik.

CORIOLANUS

Çok rica ederim, susun! Eğer ricanızda ısrarlıysanız
Her şeyden önce şunu hatırlayın:
Bağışlamama konusunda önceden yemin ettiğim için,
Bu, sizin ricalarınızı reddettiğim gibi anlaşılmasın.
Benden ordumu dağıtarak
Roma'nın ayaktakımına teslim olmamı istemeyiniz.
Nelerde doğaya aykırı görüldüğümü de söylemeyiniz.
Soğukkanlı mantığınızla
Öfkemi ve intikamımı yumuşatmaya kalkmayınız.

VOLUMNIA

Yeter, yeter! Bu sözlerinle
Hiçbir şey bağışlamayacağını söylemiş oldun bize;
Oysa senin şimdiden reddettiğinden başka bir dileğimiz
yok bizim.

Yine de ricamızda ısrar edeceğiz:
Bağışlamama konusunda inat edersen
Bunun vebali senin katı yüreğine aittir.
Bu yüzden bizi dinlemelisin.

CORIOLANUS

Aufidius, Volscialılar, dikkat ediniz,
Roma'dan gelen hiçbir haber sizden gizli tutulmayacak.
Dileğiniz?

VOLUMNIA

Sesimizi çıkarmayıp sussak da,
Kılık kıyafetimiz ve bitkin halimiz,
Roma'dan sürüldüğünden bu yana
Nasıl bir hayat sürdüğümüzü açıklayacaktır sana.
Düşün bir kez: Buraya, sana gelen biz kadınlar,
Bugün yaşayan bütün kadınlardan daha talihsiziz.
Seni görünce gözlerimiz sevinçle parlayacağına
Yüreklerimiz teselli bulacağına,

Gözyaşlarımızı zor tutuyoruz,
Üzüntü ve korkuyla tır tır titriyoruz.
Sen, anaya oğlunun, kadına kocasının, çocuğa babasının
Kendi ülkesini parçaladığını gösteriyorsun.
En öldürücü düşmanlığın da zavallı bizlere karşı:
Herkesin tanrılara dua ederek tattığı huzuru
Bizden esirgiyorsun.
Bu durumda ülkemiz için nasıl dua edebiliriz,
Senin zaferin bizi nereye sürükleyip götürecektir, söyle nereye?
Çok yazık, ya bizi emzirip besleyen ülkemizi kaybedeceğiz
Ya da ülkemiz için bir teselli olan seni.
Hangi taraf kazanırsa kazansın, bizim için kesin felakettir;
Çünkü ya sen yabancıya alet olmuş bir vatan haini olarak
Ellerin kelepçeli sokaklarda teşhir edileceksin
Ya da yurdunun yıkıntıları üzerinden zaferle geçeceksin;
Başındaki zafer tacı karının ve çocuklarının kanını
dökme pahasına,

Kahramanlığının ödülü olacak.

Bana gelince oğul,

Kader bu savaşın sonucunu tayin edinceye kadar

Hiç niyetim yok beklemeye.

Eğer seni sadece bir tarafın amacını gütmekten vazgeçirip

Her iki tarafa karşı da

Soylu bir hoşgörü göstermene inandıramazsam,

Seni bu dünyaya getiren ananın ölüsünü çiğneyip geçmeden

Kendi ülkeni saldıramayacaksın.

İnan bana, bunu kesinlikle yapamayacaksın.

VIRGILIA

Ve senin adını yaşatacak bu çocuğu doğuran

benim ölümü de.

ÇOCUK

Benimkini çiğneyemeyecek, ben kaçarım,

Sonra da büyünce onunla çarpışırım.

CORIOLANUS

Kadın duyarlılığına kapılmamak için

Ne kadın ne de çocuk yüzü görmeli.

Fazlasıyla kaldım burada.

(Ayağa kalkar.)

VOLUMNIA

Hayır, bizden böyle ayrılma.

Eğer maksadımız Romalıları kurtarmak için,

Hizmet ettiğin Volscialıları mahvetmek olsaydı,

O zaman onurun zedelendi diye bizi suçlayabilirdin.

Bizim davamız iki tarafı barıştırabilmendir.

Volscialılar, “İşte bir merhametli davrandık.” derken,

Romalılar da “Biz Volscialılardan merhamet gördük.”

desinler.

Her iki taraf da “Aramızı bulduğun için tanrılar senden

razı olsun.”

Diye seni alkışlasınlar.

Sen de bilirsin büyük evlât, savaşın sonu hiç bilinmez.

Ama bilinen ve kesin olan şudur:

Eğer Roma’yı ele geçirirsen, bununla kazanacağın nam

Lanetle kuşaktan kuşağa geçecek ve tarihler şöyle yazacak:

“Soylu bir adamdı, ama son girişimiyle soyluluğu sildi attı,

Yurdunu yaktı yıktı;

Kendinden sonra gelen kuşaklar onu hep nefretle andı.”

Benimle konuş, oğlum!

Sen tanrıların görkemine ve gücüne benzemek için

Onurun inceliğini ve yüksek duygularını hedeflemiştin;

Gök gürültüleriyle gökyüzünü inletmeyi isterken,

Yapabildiğin ancak yıldırımlarınla bir meşeyi yakmak oldu.

Neden konuşmuyorsun?

Kendine yapılan haksızlıkları durmadan hatırlaması

Soylu bir adamın onuruna yakışır mı sanıyorsun?

Kızım sen söyle: Senin gözyaşlarına aldır mıyor.

Çocuğum sen söyle: Belki senin saflığın

Bizim mantığımızdan daha etkili olur.

Dünyada onun kadar anasına bağlı bir insan daha yoktur.

Ama ne yazık ki, teşhir edilen adi bir kadınmışım gibi
Bana dil döktürüyor.

Sen anana hiç nazik davranmadın,
Oysa o (zavallı tavuk) ikinci bir kuluçka istemedi,
Gıdaklayarak seni savaşa uğurladı,
Onurla yüklenmiş olarak savaştan dönünce sevindi.
Dileğimde haksız olduğumu söyle
Eğer öyleyse, beni aşağılayarak reddet.
Eğer haksız değilsem, sen de onurlu değilsin,
Analık görevimi yaptırmadığın için tanrılar seni lanetlesin.
Arkasını dönüyor. Diz çökün hanımlar!
Diz çökelim de onu utandıralım.
Lâkabı olan Coriolanus'ta
Ricalarımıza göstereceği merhametten çok kibir var.
Diz çökün! Artık bu sondur.
Artık bize Roma'ya dönüp komşularımızla birlikte
ölmek düşünüyor.

Dur, bize bak! Söylemek istediğini söyleyemeyen
şu çocuk da

Bizimle birlikte diz çökmüş,
Dizleri üstüne ellerini havaya kaldırmış,
Davamızı o kadar büyük bir istekle savunuyor ki,
Kendinde reddedecek gücü bulamazsın.
Hadi artık gidelim. Bu adamın anası Volscialı olmalı;
Karısı da Corioli'de; bu çocuk ona tesadüfen benzemiş.
Hadi bize, "Gidin." de. Kentimiz ateşe verilinceye kadar
susacağım.

İşte o zaman ağzımı açacağım.

(*Coriolanus, sesini çıkarmadan
Volumnia'nın elini tutar.*)

CORIOLANUS

Ah ana ana! Ne yaptın? Bak gökler açılıyor,
Tanrılar aşağıya bakıyorlar.
Bu doğal olmayan sahne ile eğleniyorlar.

Anam, anam benim, sen Roma için
mutlu bir zafer kazandın;
Ama oğluna gelince – inan ki,
Kendi oğlunu öldürücü olmasa bile,
Çok tehlikeli bir yola yönelttin. Ama varsın böyle olsun.
Aufidius, artık hakkıyla dövüşemesem bile,
Uygun bir barış sağlayacağım.
Aziz Aufidius, siz benim yerimde olsaydınız,
Ananızı benden daha az mı dinlerdiniz?
Daha mı az eğilirdiniz yoksa?

AUFIDIUS

Bu, bana da dokundu.

CORIOLANUS

Dokunduğuna eminim!
Benim gözlerimi yaşartmak kolay değildir efendim.
Ama aziz efendim, nasıl bir barış istersiniz, söyleyiniz?
Bana gelince: Roma'ya gitmeyeceğim, sizinle döneceğim.
Rica ederim siz de beni destekleyiniz.
Ah, anam, karım!

AUFIDIUS

(*Kendi kendine.*)

Merhametle onurunun çatıştığına sevindim.
Ben de bundan yararlanarak eski itibarımı elde ederim.

CORIOLANUS

(*Volumnia ile Virgilia'ya.*)

Şimdilik vedalaşalım.
Ama birlikte kadeh kaldıracacağız.
Aynı şartlara imza attığımızda
Sözlerden daha iyi şartlara tanık olacaksınız.
Gelin içeri. Hanımlar, sizler adınıza tapınak yapılmaya
layıksınız.
İtalya'nın bütün kılıçları, müttefiklerin bütün silahları
Bu barışı yapamazdı.
(*Çıkarlar.*)

4. Sahne

(Roma. Kamuya açık bir alan.)

(Menenius ile Sicinius girerler.)

MENENIUS

Capitol'un köşesindeki şu köşe taşı görüyor musunuz?

SICINIUS

Peki, ne olacak?

MENENIUS

Eğer serçe parmağınızla o taşı yerinden çıkarabilirsiniz, Romalı hanımlar, özellikle de anası Coriolanus üzerinde o kadar etkili olabilir. Ne yazık ki, bu işte hiç umut yok; sözlerimiz hükmü giymiş bir kez, idamımızı beklemekten başka çare yok.

SICINIUS

Bu kadar kısa bir zaman bir insanı bu kadar değiştirebilir mi?

MENENIUS

Bir tırtıl ile bir kelebek adasında fark vardır; ama sizin kelebeğiniz bir tırtıldı. Bu Marcius, insandan canavara dönüştü: sürüngenin üstünde bir şey, çünkü kanatları var.

SICINIUS

Anasını çok severdi.

MENENIUS

Beni de severdi; şimdi anasını, sekiz yaşındaki bir at kadar bile hatırlamıyor. Abus çehresi olgun üzümleri sirkeye dönüştürür. Yürüyüşü bir savaş makinesi gibi, her adımında yer büzüşüyor. Bakışlarıyla bir zırhı delebilir, konuşması bir ölüm çanı, mırıltısı çalınan saldırı davulları. Büyük İskender'in heykeli gibi oturmuş makamına, emirler veriyor, verdi mi de derhal yerine getiriliyor. Tanrı olabilmesi için sonsuzluk ile gökteki tahtı eksik.

SICINIUS

Eğer bu söylediklerin doğruysa, tanrılar bizi korusun.

MENENIUS

Onu size olduğu gibi anlatıyorum. Anasının ondan nasıl bir merhamet sağlayacağını göreceğiz. Erkek kaplanda ne kadar süt bulunursa onda da o kadar merhamet var. Zavallı kentimiz de bunu yakında anlayacaktır. Bütün bunlar sizin yüzünüzden.

SICINIUS

Tanrılar bize merhamet etsin!

MENENIUS

Hayır, böyle bir olayda tanrılar bize merhamet etmezler. Çünkü onu sürgüne gönderdiğimizde biz tanrılara saygı göstermedik; şimdi o buraya bizim boynumuzu kırmaya gelirken onlar da bize aldırılmazlar.

(Bir Haberci girer.)

HABERCİ

Efendiler, eğer canınızı kurtarmak istiyorsanız

Hemen gidin evlerinize.

Plebler ortağınız diğer tribünü yakaladılar,

Sürükleyip götürdüler.

Eğer Romalı hanımlar iyi haber getirmezlerse

Yemin ediyorlar onu parça parça edeceklerine.

(Başka bir Haberci girer.)

SICINIUS

Ne haber?

İKİNCİ HABERCİ

Haberler iyi, müjde, hanımlar başarmışlar.

Volscialılar karargâhı bozup çekilmişler.

Marcus gitmiş.

Roma bu kadar mutlu bir günü görmedi

Tarquin'lerin sürüldüğü zamandan beri.

SICINIUS

Dostum, emin misin bunun doğru olduğuna?

Bu haber kesin mi?

İKİNCİ HABERCİ

Güneşin bir ateş topu olduğu bildiğim kadar eminim.

Nerde saklanmaktaydınız ki bundan kuşku duyuyorsunuz?
Kentin kemerleri arasından esen en hızlı rüzgârlar bile
Tekrar huzura kavuşan halk kadar,
Kentin kapılarından bu kadar hızla fırlamamıştır.
Bakın, dinleyin.

*(Trompetler, obualar, davul sesleri,
hepsi birbirine karışmıştır.)*

Trompetler, trombonlar, lirler, flütler,
Dümbelekler, ziller
Ve bağrıışan Romalılar.
Güneşi yerinden oynatıyorlar.
Dinleyin.

(Bağrıışmalar.)

MENENIUS

Bu iyi haber. Ben hanımları karşılayacağım.
Şu Volumnia yok mu, kent dolusu
Konsüllere, senatörlere, patrisyenlere bedel,
Sizin gibi tribünlerden ise, bir deniz, bir ülke dolusuna
değer.

Bugün iyi dua etmişsiniz.
Bu sabah on bininizin sözlerine metelik vermezdim.
Dinleyin, nasıl da coşmuşlar!

(Çalgı sesleri bağrıışmalara karışır.)

SICINIUS

Önce getirdiğin iyi haber için tanrılar senden razı olsun,
Sonra da teşekkürlerimi kabul et.

İKİNCİ HABERCİ

Efendim, hepimizin şükretmek için önemli sebebi var.

SICINIUS

Kente yaklaştılar galiba!

İKİNCİ HABERCİ

Girmek üzereler.

SICINIUS

Gidip karşılayalım. Bu coşkuya biz de katılalım.
(Çıkarlar.)

5. Sahne

(Roma. Kent kapısı yakınında bir yer.)

(İki senatör hanımlarla girerler, diğer soylularla olmak üzere sahneyi kat ederler.)

BİRİNCİ SENATÖR

İşte bizim Roma'ya hayat veren koruyucu, leydimiz!
Toplayın bütün siyasal cephele, dua etsinler tanrılara;
Zafer ateşleri yakılsın; çiçekler serpinsin etraflarına.
Marcius'u sürgün eden sesler bastırılsın,
Anasını karşılarken o da geri çağırılsın.
Hadi "Hoş geldiniz hanımlar, hoş geldiniz!" diye bağırın.

HEPSİ

Hoş geldiniz, hanımlar, hoş geldiniz!
(Trampet ve borularla selamlama.)

6. Sahne

(Corioli. Kamuya açık bir alan.)

(Tullus Aufidius maiyetiyle girer.)

AUFIDIUS

Git, kentin bütün lordlarına döndüğümü haber ver.
Onlara bu mektubu ver, okuduktan sonra
Pazar yerine gelmelerini söyle.
Onlara ve halka bu işin doğrusunu anlatacağım.
Şu sırada kent kapısından girmiş olan
Ve halk önünde sözleriyle kendini temize çıkarmayı uman
Marcius'u suçluyorum. Hadi çabuk git.
(Hizmetliler çıkar. Aufidius'un
üç dört suikastçısı girer.)

Hoş geldiniz!

BİRİNCİ SUİKASTÇI

Generalimiz nasıl hissediyorlar?

AUFIDIUS

Kendi sadakasıyla yok dilen,
İyiliği yüzünden öldürülen bir adam gibi.

İKİNCİ SUİKASTÇI

Soylu efendim,
Eğer bizim de katılmamızı istediğiniz niyetinizde
Hâlâ kararlıysanız
İçinde bulunduğunuz bu tehlikeden
sizi kurtarabiliriz.

AUFIDIUS

Bir şey söylemek için henüz erken,
Halkın eğilimine göre hareket etmeliyiz.

ÜÇÜNCÜ SUİKASTÇI

İkinizin arasında anlaşmazlık sürdükçe
Halk tereddüt edecektir;
Ama ikinizden biri düştü mü öteki başa geçecektir.

AUFIDIUS

Biliyorum, ama onu yok etmek için inandırıcı bahanem var.
Onu ben ayağa kaldırdım,
Onurumu ortaya koyup sadakatine kefil oldum;
Onu göklere çıkarmam yüzünden, övgülerden aldığı güçle,
Yeni hayatını gözyaşlarıyla sulayıp dostlarımla aklını çeldi.
O güne kadar boyun eğmez ve özgür karakteri
Bu amaç uğruna eğildi.

ÜÇÜNCÜ SUİKASTÇI

Efendim konsüllüğe adayken de
Kibri, eğilmezliği ve inadı yüzünden kaybetmişti –

AUFIDIUS

Ben de o konuya geliyordum.
Bu yüzden sürüldüğünde, ocağıma düştü,
Boynunu kılıcıma uzattı.
Onu kabul ettim, onunla makamımı paylaştım,
Bütün isteklerinde keyfine hizmet ettim;
Planını gerçekleştirmesi için

Birliklerimden en seçkin en genç askerlerimi
Seçmesine izin verdim.

Tasarladıklarına bizzat ben yardım ettim;
Sayemde kazandığı şan ve şöhreti kendine mal etti;
Kendime ettiğim bu haksızlıktan dolayı
Bir tür gurur da duydum hani; ta ki onun ortağı değil de,
Maiyetinden biriymiş gibi hissettiğim ana kadar.
Sonunda bana ücretli asker muamelesi yapmaya kalkıştı.

BİRİNCİ SUIKASTÇI

Gerçekten de öyle yaptı, lordum.
Ordu da buna şaşırdı;
Sonunda Roma'ya karşı zafer kazanınca,
Bizim de onur ve ganimet umduğumuz sırada –

AUFIDIUS

İşte tam o noktada,
Ben de bütün gücümle saldıracağım ona.
Büyük harekâtımızın kanını, emeğini
Bir kadının yalan kadar değersiz olan
Birkaç damla gözyaşına sattı.
İşte bunun için ölecek. Onun ölümü ile
Eski büyüklüğüme kavuşacağım.
Ama dinleyin!

(Davul, trompet sesleri, halkın sevgi bağışmaları.)

BİRİNCİ SUIKASTÇI

Doğduğunuz bu kente bir haberci gibi girdiniz,
Böyle bir karşılama da görmediniz;
Oysa onun dönüşünde yer gök inliyor.

İKİNCİ SUIKASTÇI

Belleksiz budalalar, çocuklarını öldürmüş olan
Bir adamın onuruna gırtlaklarını parçalıyorlar.

ÜÇÜNCÜ SUIKASTÇI

İşte bunun için, en uygun fırsatı bulduğunuzda,
O ağzını açmadan, konuşması ile halkı coşturmadan
önce,

Kılıçtan geçirin onu. Biz de yardımcı oluruz size.
Yerde kımıldamadan yatarken
Siz de onun hikâyesini kendinize göre anlattıktan sonra,
Cesedi ile birlikte gömülür savunması da.

AUFIDIUS

Susun: işte lordlar da geliyorlar.

(*Kentin lordları girerler.*)

LORDLARIN HEPSİ

Evinize hoş geldiniz.

AUFIDIUS

Ben bu karşılamaya layık değilim.

Aziz lordlarım, yazdıklarımı dikkatle incelediniz mi?

LORDLAR

İnceledik.

BİRİNCİ LORD

Çok üzüldük. Bu son davranışından önceki kusurları,
Hafif bir ceza ile geçiştirilebilirdi;
Ama tam asıl işini yapacağı yerde bitirivermek,
Askerlerimizin çıkarını feda etmek,
Masraflarımızla bizi karşı karşıya bırakmak,
Düşman teslim olmuşken anlaşma yapmak,
Bunların hiçbir mazeret olamaz.

AUFIDIUS

Geliyor. Dinleyin onu.

(*Coriolanus, davullar, flamalar ve halkla birlikte girer.*)

CORIOLANUS

Selam, efendiler. Askeriniz olarak yine size dönüyorum;
Tıpkı buradan ayrıldığım gündeki gibi,
Kendi vatanımın sevgisinden uzağım
Ve hâlâ sizin komutanız altındayım.
Bildiğiniz gibi, girişimimde başarılı oldum,
Bu savaşta kanlı yollardan geçerek ordularınızı
Roma kapılarını kadar götürdüm.

Getirdiğimiz ganimetler,
Sefer masrafının ancak üçte birini karşılayabilir.
Yaptığımız barışta Antiumlulara düşen onur payı,
Romalıların ayıbından az değildir.
İşte konsüllerin, patrisyenlerin imzaladığı,
Senato'nun mührü ile onayladığı anlaşmayı
Teslim ediyoruz.

AUFIDIUS

Onu okumayınız sayın lordlar;
Ama gücümüzü, son raddesine kadar kötüye kullandığını
Bu en yüksek derecedeki haine söyleyiniz.

CORIOLANUS

Hain mi? Bu da ne demek?

AUFIDIUS

Evet, hain Marcius!

CORIOLANUS

Marcius mu?

AUFIDIUS

Evet ya, Marcius, Caius Marcius!
Corioli'de haydutlukla elde ettiğin o Coriolanus lâkabı ile
Seni onurlandıracağımı mı sandın?
Evet, sayın lordlar, bu adam size ihanet etti,
Birkaç damla gözyaşı uğruna sizin Roma'nızı,
"Sizin Roma'nızı" diyorum, anasına ve karısına bıraktı.
Andını ve kararını çürük bir ipek parçası gibi kopardı;
Savaş sırasında bana hiç danışmadı;
Ama anasına gözyaşları karşısında kükredi, inledi
Ve zaferinizi feda etti.
Bu olay üzerine hizmetliler utançtan kızardılar,
Yürekli kişiler şaşkınlıkla bakiştılar.

CORIOLANUS

Bunları işitiyor musun Mars?

AUFIDIUS

Tanrının adını anma, sen gözleri yaşlı oğlan!

CORIO LANUS

Nee!

AUFIDIUS

Bu kadar yeter.

CORIO LANUS

Büyük yalancı, artık sana karşı kendimi tutamayacağım.

Oğlan ha! Seni köle seni! Bağışlayın lordlar;

Hayatımda ilk kez ağzımı bozmaya zorlandım.

Siz, saygıdeğer lordlar, bu köpeğin yalanını suratını vurun.

Kılıcımın darbe izlerini mezara kadar taşıyacak olan

Aufidius'un kendi kafası da yalan söylediğini

Suratına vuracaktır.

BİRİNCİ LORD

Her ikiniz de sakın olun, beni dinleyin.

CORIO LANUS

Volscialılar, büyük küçük, hepiniz beni parça parça edin,
Kılıçlarınızı kanımla lekeleyin.

Oğlan ha! Yalancı it! Eğer tarihleriniz doğruyu yazdıysa,
Corioli'de Volscialıları

Güvercinliğe girmiş bir kartal gibi korkuttuğumu

okursunuz.

Bunu tek başıma başardım. Oğlanmış!

AUFIDIUS

Soylu efendiler, çalım satan bu lanetlinin,

Kör talihin ona bağışladığı, sizin yüz karanız olan, zaferi

Gözünüzün önünde, kulağınızın dibinde hatırlatmasına

İzin verecek misiniz?

SÜİKASTÇILAR

Bunun için ölmeli.

KALABALIK

Parçalayın onu! –Hemen şimdi!– Benim oğlumu öldürdü! –

Benim de kızımı! –Benim de kuzenim Marcius'u!–

O benim babamı öldürdü!

İKİNCİ LORD

Hepiniz susun! Taşkınlığa gerek yok, susun!

Bu adam bir soylu, ünü de dünyayı sarmıştır.
Bize karşı işlediği suç yargıya götürülecektir.
Aufidius, sen de kes sesini;
Sükûnu bozacak bir hareket yapma.

CORIOLANUS

Ah, altı ya da daha çok sayıda Aufidius,
Bütün hempası ile karşıma çıksaydı da
Onlara kılıcımın yasasını gösterseydim.

AUFIDIUS

Küstah serseri!

SUİKASTÇILAR

Öldürün, öldürün, öldürün, öldürün onu!

*(Suikastçılar hep birden üstüne atlayıp
Marcius öldürürler.*

Aufidius, yerde yatan Marcius başına dikilmiştir.)

LORDLAR

Durun, durun, durun!

AUFIDIUS

Soylu lordlarım beni dinleyiniz.

BİRİNCİ LORD

Ah, Tullus.

İKİNCİ LORD

Öyle bir iş yaptın ki, yiğitler ağlar buna.

ÜÇÜNCÜ LORD

Onu çiğnemeyin efendiler, hepiniz susun
Ve kılıçlarınızı kınına koyun.

AUFIDIUS

Efendilerim,

Coriolanus'un hırsındaki anlayamadığınız tehlikeyi
Kavradığınız zaman, onun öldürüldüğüne memnun
olacaksınız.

Rica ederim, saygıdeğer efendilerim,
Senatonuza çağırınız beni,
Sadık bir bendeniz olduğumu kanıtlayacağım
Ya da boynumu büküp cezama razı olacağım.

BİRİNCİ LORD

Cesedini taşıyın ve yas tutun onun için.

Ona en soylu cenazelere olan saygıyı gösterin

İKİNCİ LORD

Marcus'un sabırsızlığı,

Bir hayli hafifletiyor Aufidius'un kabahatini,

Her neyse, yapalım biz elimizden geleni.

AUFIDIUS

Öfkem geçti. Kederliyim şimdi.

Kaldırın onu yerden, en iyi üç asker yardım etsin;

Biri de ben olayım. Davullar hüznle çalsın;

Çelik mızraklarınızı çekin. Bu kentte

Dul ve çocuksuz bıraktığı birçok kişi

Şu anda bile acı içinde,

Ama şanlı bir töreni yaşayacaktır yine de.

Yardım edin.

(Coriolanus'un cansız bedenini taşıyarak çıkarlar.)

William Shakespeare (1564-1616): Oyunları ve şiirlerinde insanlık durumlarını dile getiriş gücüyle yaklaşık 400 yıldır bütün dünya okur ve seyircilerini etkilemeyi sürdüren efsanevi yazar, Plutarkhos'un Lives of the Noble Grecians and Romans (1579) adlı kitabındaki "Coriolanus'un Yaşamı" bölümünden esinlenerek yazdığı Coriolanus'un Tragedyası'nda, Roma'ya yaptığı büyük hizmetlerle anılan büyük general Coriolanus'un zaaflarının ve büyük tutkularının hikâyesini anlatır. Oyun –Roma atmosferi içinde– 1600 başlarında İngiltere'de buğday yetersizliği ve kıtlık nedeniyle çıkan halk ayaklanmasının izlerini taşır. İlk kez 1623 yılında basılan bu tragedyanın 1607-1608 yıllarında yazıldığı tahmin edilmektedir.

W. SHAKESPEARE - BÜTÜN ESERLERİ: 28

Özdemir Nutku (1931): Türk tiyatrosuna büyük katkıları olan eğitimci ve yönetmen Özdemir Nutku, eleştirmen, yazar ve çevirmen olarak da önemli yapıtlar ortaya koydu. Sahnelediği pek çok oyunun yanı sıra, araştırma, inceleme ve çevirileriyle de ödüller kazandı. Ülkemizde olduğu kadar yurtdışında da sahneye koyduğu oyunlar, verdiği ders ve konferanslarla tanınmaktadır.

KDV dahil fiyatı
12 TL